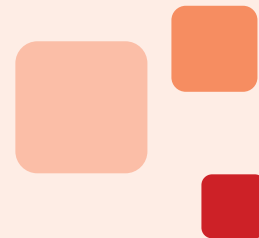

VILNIAUS
VYSTYMO
KOMPANIJA

Statinio projekto pavadinimas

**ŠV. ONOS SKVERO TVARKYMO, MAIRONIO GATVĖS DALIES
VILNIUJE, TIES ŠV. ONOS BAŽNYČIA, REKONSTRAVIMO,
INŽINERINIŲ TINKLŲ BEI STATINIŲ STATYBOS IR
REKONSTRAVIMO PROJEKTAS**

Statinio projekto Nr.

VP-20-199

Statytojas (užsakovas)

VILNIAUS MIESTO SAVIVALDYBĖ

Konstitucijos pr. 3, LT-09608 Vilnius. Tel. +370 5 211 2000.
Kodas 111109233

Projektuotojas

UAB „VILNIAUS VYSTYMO KOMPANIJA“

Šeimyniškių g. 19B, LT-09233 Vilnius. Tel. +370 687 66 000.
Kodas Juridinių asmenų registre 120750163

Statinio (statinių) pavadinimas

**VANDENTIEKIO IR NUOTEKŲ ŠALINIMO TINKLAI, GATVĖ,
AIKŠTĖ**

Statinio (statinių) adresas (statybos vieta)

**MAIRONIO GATVĖS (UNIK. NR. 4400-5936-3661) DALIS TIES
ŠV. ONOS BAŽNYČIA, VILNIUJE, ŠV. ONOS SKVERAS TARP
MAIRONIO IR ŠV. MYKOLO GATVIŲ**

Kultūros vertybių registro duomenys

**VILNIAUS ŠVENTŲJŲ PRanciškaus Asyžiečio, Bernardino
Sieniečio bei Šv. Onos Bažnyčių ir Bernardinų
vienuolyno statinių ansamblio (U.K. 766) teritorija;
Vilniaus Senojo miesto ir priemiesčių archeologinės
vietovės (U.K. 25504) teritorija; Vilniaus senamiesčio
(U.K. 16073) teritorija
NAUJA STATYBA, REKONSTRAVIMAS**

Statybos rūšis

YPATINGASIS STATINYS

Statinio kategorija

**SUSISIEKIMO KOMUNIKACIJOS (8.1), GATVĖ (8.2), KITI
INŽINERINIAI STATINIAI (12)**

Statinio naudojimo paskirtis

TECHNINIS PROJEKTAS

Statinio projekto etapas

BENDROJI / SKLYPO PLANO DALIS

Statinio projekto dalis

BD/SP(3)

Bylos (segtuvo) žymuo

0

Bylos (segtuvo) laidos žymuo

2025-04

Bylos (segtuvo) išleidimo data

Pasirašančių asmenų pareigos:

Vardai, pavardės, kiti būtini duomenys:

Bendrovės vadovo vardu pagal įgaliojimą

VIKTORIJA BOGDANOVIENĖ

Projekto vadovas

VINCAS BREZGYS
KVALIFIKACIJOS ATESTATO NR. A874, 0605
TEL. NR. +370 (5) 2112 784

**Vilniaus senojo miesto vietos su priemiesčiais (25504), Vilniaus
senamiesčio (16073) teritorijų, Vilniaus m. sav., Vilniaus m.,
Bernardinų / Šv. Mykolo / Maironio g. sankirtos
žvalgomųjų archeologinių tyrimų 2017 metais
A T A S K A I T A**

Autorius:

Robertas Žukovskis

Vilnius

2018

T U R I N Y S

Išvadas	3
Ankstesnių archeologinių tyrimų apžvalga	3
Archeologinių tyrimų eiga ir jų aprašymas	4
Išvados.....	13
Radinių sąrašas.....	14
Ypačiųjų radinių inventorinė lentelė.....	15
Statybinės keramikos fragmentų inventorinė lentelė	25
Buitinės keramikos fragmentų inventorinė lentelė	28
Fotonuotraukų sąrašas.....	40
Fotonuotraukos.....	41
Brėžinių sąrašas.....	55
Brėžiniai.....	56
Priedų sąrašas	67
Priedai	68

I V A D A S

2017 metų gruodžio mėn. atlikti žvalgomieji archeologiniai tyrimai Vilniaus senojo miesto vietos su priemiesčiais (25504), Vilniaus senamiesčio (16073) teritorijose, Vilniaus m. sav., Vilniaus m., skvere prie Bernardinų g. / Šv. Mykolo g. / Maironio g. sankirtos. Čia, į V nuo Šv. Onos bažnyčios vakarinio fasado, ketinama įrengti šios puošnios gotiškos bažnyčios apžvalgai skirtą amfiteatro pavidalo vietą. Tuo tikslu planuojama panaikinti skverą iš P ribojančią atraminę sieną, o dabartinio skvero paviršių palaipsniui pažeminti iki Maironio gatvės paviršiaus lygio. Taip pat ketinama rekonstruoti dabar daugiausia asfalto danga padengtą aikštelę Bernardinų g. / Šv. Mykolo g. sankirtoje. Iš senųjų planų, piešinių, kitų istorijos šaltinių žinoma, kad projektuojamoje vietoje, dabartiniame skvere, būta įvairių mūrinių pastatų, statinių (žr. priedą Nr. 2 – archeologinių tyrimų projektą, jo priedą Nr. 2, pav. 7–11): iki šiol neišlikusių bernardinų vienuolyno, Šv. Onos bažnyčios varpinių, galimai bokšto pavidalo statinio ar koplyčios, buvusios prie pastato Bernardinų g. 10 PR dalies, kryžiaus. Iš istorinės medžiagos, ankstesnių archeologinių tyrimų žinoma, kad čia būta ir laidojimo vietos – manoma, vokiečių katalikų Šv. Onos (kitais duomenimis – Šv. Martyno) brolijos, kapinių. Projektinės dokumentacijos ruošimui yra labai svarbios vietos, kur būta pastatų – svarbu nustatyti šių galimai saugotinių mūrų liekanų parametrus. Todėl, o taip pat dėl būtinybės išsiaiškinti kur, kokiam gylyje esama žmonių kapų, statybos projekto rengimo metu buvo tikslinga atlikti žvalgomuosius archeologinius tyrimus. Kadangi buvo tikimybė aptikti žmonių kapų, atsižvelgiant į žvalgomiesiems archeologiniams tyrimams Paveldo tvarkybos reglamente PTR 2.13.01:2011 „Archeologinio paveldo tvarkyba“ keliamus reikalavimus, buvo tirama žvalgomosios perkasos (toliau tekste – perkasos) išdėstytos būtent tose vietose, kur buvo tikimybė aptikti buvusių statinių liekanas. Žvalgomųjų archeologinių tyrimų tikslai: atsekti neišlikusių mūrinių pastatų, statinių liekanas, galimai aptikti iš ikonografinės medžiagos žinomo grindinio liekanas, nustatyti jo altitudę; nustatyti, kokiam gylyje yra šioje vietoje buvusių kapinių aukščiausias nesuardytas kapų horizontas; atsižvelgiant į tiriamojo kultūrinio, galimai, archeologinio sluoksnio pobūdį, stovį, numatyti tolimesnių būtinų archeologinių tyrimų pobūdį, surinkti duomenis tolimesnių tyrimų kainai apskaičiuoti. Archeologinius tyrimus atlikti užsakė SĮ „Vilniaus planas“. Kultūros paveldo departamento leidimas atlikti archeologinius tyrimus Nr. LA–578, 2017-11-29 išduotas archeologui Robertui Žukovskiui. Kartu su tyrimų vadovu žvalgomąsias perkasas kasė, tyrė, ruošė fiksacijai ir fiksavo UAB „Teisinga orbita“ darbuotojai: archeologai Tomas Abraitis, Tautvydas Bajarūnas, Linas Girlevičius, Gediminas Jonutis, technikai Šarūnas Juška, Vytis Kuliavas, Gailius Lansbergas, Vilmantas Lukošius, Rokas Mineikis, Saulius Paulauskas, Martynas Račkauskas, Aurimas Steponkus, Rytis Tamulynas, Algirdas Venckūnas, Povilas Zaremba. Tirtųjų vietų apmatavimus tacheometru atliko archeologas Darius Kontrimas, jis sudarė ir situacijos planą, kuriame nurodytos tirtų perkasų kampų koordinatės (žr. brėžinį Nr. 1), perkasų planus. Kiti ataskaitoje pateikiami brėžiniai – L. Girlevičiaus, fonuotraukos – L. Girlevičiaus ir T. Abraičio. Radinius inventorino V. Kuliavas, S. Paulauskas, R. Tamulynas ir A. Venckūnas. Visa archeologinių tyrimų elektroninio pavidalo medžiaga yra pateikiama prie ataskaitos pridedamoje laikmenoje – DVD diske.

ANKSTESNIŲ ARCHEOLOGINIŲ TYRIMŲ APŽVALGA

Teritorijoje, kurioje planuota atlikti žvalgomuosius archeologinius tyrimus buvo kasinėta jau anksčiau. 1986–1987 metais įrengiant šiluminę trasą archeologinius tyrimus čia atliko

Stasys Patkauskas¹. Darbų „prie skverelio šalia Šv. Mykolo bažnyčios“ metu 2,0 m gylyje buvo pasiektas žemės. Bernardinų gatvės važiuojamojoje dalyje aptiktas arkinio pamato fragmentas, galbūt sietinas su šioje vietoje buvusiu (vadinamajame „Fiurstenhofo“ plane pažymėta?) kapinių tvora. 1,2 m gylyje atkastas akmenų grindinio fragmentas, kuris fiksuotas 5 cm aukščiau apatinio tamsiai pilkos žemės sluoksnio. Pastarajame, virš žemio buvusiam, sluoksnyje būta gyvūnų kaulų, angliukų. Du archeologijos požūrių vertingo kultūrinio sluoksnio horizontai stebėti 1,2 ir 1,5 m gylyje nuo dabartinės Maironio g. dangos lygio. Ties Šv. Onos bažnyčios ŠV kampu aptiktos mūrinės konstrukcijos – kaip manoma, bažnyčios senesnių varpinių ir galerijos, vedusios į [bernardinų] vienuolyną, pėdsakai. 2006 metais archeologiniai žvalgymai buvo atlikti prie skvero P dalies². Tuomet archeologiniai žvalgymai tranšėjos elektros kabeliams vietoje Bernardinų ir Šiltadaržio g. vyko apie 100 m² plote. Bernardinų g. aptikta žmonių kaulų iš suardytų kapų. Greta pastato Bernardinų g. 10 aptiktos ir dalinai apardytos, XVI amžiumi datuojamo gynybinio (?) bokšto – dar žinomo kaip koplyčia, liekanos. Nurodyta, kad ateityje, siekiant apsaugoti nuo tolimesnio ardymo, tikslinga atlikti šio statinio liekanų tyrimus, kurie gali suteikti naujos, įdomios mokslinės informacijos. Didesnėje žvalgytų tranšėjų dalyje nesuardyto kultūrinio sluoksnio ar vertingų artefaktų neaptikta. Tyrimai buvo atlikti ir numatomos rekonstruoti aikštelės P dalyje. Čia 2003 metais, tiesiant šilumos trasą, aptikta mūrinių konstrukcijų fragmentai ir grindinys³. Mūrai datuoti XVII amžiaus I puse, jų plotis 1,1–2,0 m. Grindinio fragmentas surastas 80 cm gylyje nuo dangos paviršiaus ir siejamas su aptiktais mūrais.

ARCHEOLOGINIŲ TYRIMŲ EIGA IR JŲ APRAŠYMAS

Kaip jau minėta, tyrimai atlikti siekiant aptikti anksčiau dabartinio skvero vietoje stovėjusių statinių liekanas tiksliai nustatant jų vietas, nustatyti šių išlikimo lygį ir galimai datuoti. Numatant tyrimų vietas buvo atsižvelgta į vietovės toponuotrauoke pažymėtus sovietmečiu įrengtus požeminius inžinerinius tinklus (šilumotiekio, dujotiekio, elektros kabelines trasas) – tose vietose, kur yra šie tinklai, siekta nekasti. Iki pradedant tyrimus didesne dalimi buvo apaugęs žolė, skvero V dalyje žolė nutrypta lankant šią vietą dideliu turistų kiekiui. Akmenų–betono mūro atraminėmis sienomis juosiamo sklypo paviršius beveik lygus ($H_{abs.}$ 113,24–113,75 m), nežymiai žemėjantis V–R kryptimis.

Visos trys tirtosios žvalgomosios perkastos yra 4×2,5 m dydžio, jos orientuotos taip, kad būtų didesnė tikimybė aptikti ieškomas struktūras bei būtų kiek galima mažiau kasama ankstesnių žemės kasimo darbų metu jau perkasto grunto (žr. situacijos planą, brėžinį Nr. 1). Baigus žvalgomuosius archeologinius tyrimus visos trys perkastos buvo užkastos (fotonuotraukos 40–41).

Perkasa 1 (žr. brėžinius Nr. 1, 3–6, fotonuotraukas 1–24) tirta skvero V dalyje. Orientuota PV–ŠR (38°) kryptimi. Nuo PV kampo perkasa sudalinta 1×1 m dydžio kvadratais, kurie iš V į R įvardinti raidėmis nuo A iki C, o iš P į Š – skaitmenimis nuo 1 iki 4. Žemės paviršiaus $H_{abs.}$

¹ STASYS PATKAUSKAS, Archeologinės priežiūros darbų, vykdytų šiluminės trasos kasimo vietoje buv. Tiesos g., ataskaita, Vilnius, 1988, Lietuvos istorijos instituto rankraštynas (toliau tekste – LIIR), f. 1, b. 1366;

² TAURAS POŠKA, Vilniaus senjojo miesto su priemiesčiais (A1610K) ir urbanistinės teritorijos (UV-69) archeologinių žvalgymų ataskaita // Bernardinų ir Šiltadaržio g. Vilniaus m. 2006 m. elektros kabelio renovacijos metu atliktų archeologinių žvalgymų ataskaita, Vilnius, 2007, LIIR f. 1, b. 4729, p. 4–8;

³ ANDRIUS VAICEKAUSKAS, 2003 m. archeologijos žvalgymų Vilniaus senjojo miesto vietos (A1610K) ir urbanistikos paminklo teritorijos (UV70) ribose ataskaita // Archeologiniai žvalgymai Maironio g. 9, Vilnius, 2003, LIIR f. 1, b. 4156, p. 3–8.

tiriamojame vietoje 98,63–98,74 m. Šia perkasa siekta aptikti šioje vietoje stovėjusio XVI amžiuje statyto bokšto ar koplyčios mūrinės liekanas. Manoma⁴, kad šis statinys nugriautas 1832 metais. Tyrimus komplikavo tai, kad abipus PV–ŠR orientuotos perkamos sovietmečiu įrengtos šiluminės trasos, taip pat dujotiekio trasa. Tai lėmė, kad perkasoje 1 bokšto ar koplyčios liekanų visai neaptikta, o kultūrinis sluoksnis ir perkasoje aptiktieji kapai stipriai apardyti iki pat žemio. Manoma, kad neapardyto, ar suardyto, apardyto anksčiau nei XX amžiaus antrojoje pusėje, kultūrinio sluoksnio būta tik perkamos PV kampe, kv. A/1, bei vidurinėje perkamos dalyje, kur buvo atkasti stipriai apardyti žmonių kapai. Perkastas, ankstesnių žemės kasimo darbų metu suardytas gruntas nebuvo stabilus, vis slinko perkamos 1 sienelės, todėl gilinant perkamą ji prarado buvusią taisyklingo stačiakampio plano pavidalą. Kadangi nuslinko archeologinės vertės neturintis perkastas gruntas, perkamos kontūras planigrafiniuose brėžiniuose vaizduojamas taisyklingo pavidalo.

Perkasoje fiksuoti 4 kapų horizontai, kurių aukščiausias, pirmasis (brėžinys Nr. 3, fotonuotraukos 1, 2) atkastas ~1,4–1,5 m gylyje ($H_{abs.}$ 97,26–97,4 m) nuo esamo žemės paviršiaus. Viršutinėje perkamos dalyje, iki pirmojo kapų horizonto lygio, tirtame perkastame sluoksnyje surastas santykinai didelis kiekis archeologinių radinių, dalis iš jų buvo inventorinti (inv. Nr. 1–25). Tai įvairūs metaliniai dirbiniai (XIX amžiaus Rusijos imperijos kapeikų monetos, medaliono dangtelis, vinys ir pan.), XVII–XIX amžių stiklo indų šukės, gyvūnų kaulų nuopjovos, XVI–XVII amžiais datuojamų plokščiųjų čerpių ir plokštinių koklių šukės, XVII–XIX amžiais datuojamų keraminių indų fragmentai. Pagal laidojimo padėtį (dauguma mirusiųjų orientuoti PR–ŠV kryptimis, kiti – priešinga kryptimi) bei pagal tai, kad mirusieji gana tiksliai laidoti vienas virš / šalia kito, manome, kad šioje skvero dalyje buvo laidota gana trumpą istorinį laikotarpį – XVII–XVIII amžiais. Tokiam datavimui tarsi neprieštarautų ir suardytuose sluoksniuose aplink kapus aptiktieji radiniai (inv. Nr. 26–52): 1711 metų švediška moneta, vario lydinio dėžutė, XVI–XVIII amžiais datuojamų keraminių indų šukės.

Kapas 1 (brėžinys Nr. 3, fotonuotraukos 1, 2) aptiktas kv. A–B/1, $H_{abs.}$ 97,26–97,35 m. Išliko apatinis žandikaulis, rankos kaulai ir stuburas. Manoma, kad tai 30–39 metų vyro palaikai (žr. priedą Nr. 4). Mirusysis laidotas aukštiekninkas, rankos galimai buvo sukryžiuotos dubens srityje, skeletas orientuotas ŠV–PR (307°) kryptimi. Skeleto liekanų ilgis 45 cm. Prie skeleto liekanų dešiniojo peties aptikta karsto vinis (inv. Nr. 53).

Kapas 2 (brėžinys Nr. 3, fotonuotraukos 1, 2) aptiktas kv. A–B/1–2, $H_{abs.}$ ~97,4 m. Išliko abu skeleto žastikauliai ir kairės pusės kojos kaulai. Čia buvo palaidotas vyresnis nei 30 metų nenustatytos lyties individas (žr. priedą Nr. 4). Mirusysis laidotas aukštiekninkas, rankos ištiestos palei kūną, kojos ištiestos, skeletas orientuotas ŠV–PR (307°) kryptimi. Skeleto liekanų ilgis 80 cm.

Į ŠR nuo kapo 2 $H_{abs.}$ 97,2–97,3 m aptikta kaulų iš suardytų kapų, tačiau jie gulėjo ne anatominė tvarka, todėl traktuoti kaip suardyti palaidojimai.

Nurinkus pirmojo kapų horizonto kaulus, $H_{abs.}$ 97,1–97,23 m atkasti kapai, sąlyginai vadinami antruoju kapų lygiu (brėžinys Nr. 3, fotonuotraukos 3, 9).

Kapas 3 (brėžinys Nr. 3, fotonuotraukos 3, 4, 9) aptiktas kv. A–B/1–2, $H_{abs.}$ ~97,19–97,2 m. Išliko kairės pusės dubens kaulas ir abiejų pusių kojų kaulai. Čia buvo palaidotas nesuaugęs

⁴ RIMAS VALECKAS, Buv. Bernardinų vienuolyno (XVI–XIX a. archit. paminklo) archit. tyrimai. Vilnius, Maironio 6. Architektūriniai tyrimai (neiškėlus naudotojų). T. 1. Vilnius, 1989, Vilniaus apskrities archyvas (toliau – VAA), f. 1019 ap. 11 b. 6384 (priedas, situacijos planas pav. 1);

individas, kurio amžius 10–15 metų (žr. priedą Nr. 4). Mirusysis laidotas aukštiekninkas, kojos ištiestos, skeletas orientuotas PR–ŠV (163°) kryptimi. Skeleto liekanų ilgis 60 cm.

Kapas 4 (brėžinys Nr. 3, fotonuotraukos 3, 5, 9) aptiktas kv. A–B/2, $H_{abs.} \sim 97,1\text{--}97,2$ m. Kapo išlikimas fragmentiškas, antropologinio tyrimo ataskaitoje nuorodoma, kad čia aptikti vyresnės nei 30 metų moters kaukolės ir postkranijinio skeleto fragmentai. Taip pat nurodoma, kad šalia pagrindinio palaidojimo identifikuotas papildomas nenustatytos lyties ir amžiaus individas (žr. priedą Nr. 4). Šis galimai apardytas kito kapo įrengimo metu. Mirusioji laidota aukštiekninka, manoma, kad kojos buvo ištiestos, skeletas orientuotas ŠV–PR (307°) kryptimi. Skeleto liekanų ilgis 70 cm.

Kapas 5 (brėžinys Nr. 3, fotonuotraukos 3, 5, 6, 9) aptiktas kv. A–B/2–3, $H_{abs.} \sim 97,1\text{--}97,23$ (kaukolė) m. Išliko kaukolė ir postkranijinio skeleto fragmentai. Manoma, kad čia buvo palaidota 25–35 metų moteris (žr. priedą Nr. 4). Mirusioji laidota aukštiekninka, rankos ištiestos palei kūną ir sukryžiuotos pilvo srityje, skeletas orientuotas ŠV–PR (298°) kryptimi. Skeleto liekanų ilgis 80 cm. Prie skeleto kairiosios ir dešinėsios rankų žastikaulių srityje surasta karsto vinių (inv. Nr. 54–55). Virš kairiojo ir dešiniojo raktikaulių kape surasta biloninių smeigtukų fragmentų (inv. Nr. 56–57).

Kapas 6 (brėžinys Nr. 3, fotonuotraukos 3, 7, 9) aptiktas kv. A/3, $H_{abs.} \sim 97,15$ m. Išliko dešinės pusės stipinkaulis ir abiejų pusių kojų kaulai. Manoma, kad čia buvo palaidotas nenustatytos lyties, vyresnis nei 20 metų individas (žr. priedą Nr. 4). Mirusysis laidotas aukštiekninkas, rankos ir kojos ištiestos, skeletas buvo orientuotas PR–ŠV (113°) kryptimi. Skeleto liekanų ilgis 52 cm.

Kapas 7 (brėžinys Nr. 3, fotonuotraukos 3, 8) aptiktas kv. A/4, $H_{abs.} \sim 97,16$ m. Išliko dešinės pusės žastikaulis, abu šlaunikauliai ir kairės pusės blauzdikaulis. Manoma, kad čia buvo palaidotas vyresnis nei 30 metų vyras (žr. priedą Nr. 4). Mirusysis laidotas aukštiekninkas, rankos ir kojos ištiestos, skeletas buvo orientuotas PR–ŠV (118°) kryptimi. Skeleto liekanų ilgis 70 cm. Šlaunikaulių (buv. pilvo?) srityje kape aptiktas vario lydinio kryžius su nukryžiuotojo figūrele (inv. Nr. 58).

Nurinkus antrojo kapų horizonto kaulus, $H_{abs.} 96,99\text{--}97,07$ m atkasti kapai, sąlyginai vadinami trečiuoju kapų lygiu (brėžinys Nr. 4, fotonuotraukos 10, 11).

Kapas 8 (brėžinys Nr. 4, fotonuotraukos 10–12) aptiktas kv. A–B/2, $H_{abs.} \sim 97,05$ m. Išliko kairės pusės dubenkaulio klubakaulis ir abiejų pusių kojų kaulai. Manoma, kad čia buvo palaidotas 0–5 metų amžiaus nesuaugęs individas (žr. priedą Nr. 4). Mirusysis laidotas aukštiekninkas, rankos ir kojos ištiestos, skeletas buvo orientuotas ŠV–PR (300°) kryptimi. Skeleto liekanų ilgis 25 cm.

Kapas 9 (brėžinys Nr. 4, fotonuotraukos 10, 11, 13) aptiktas kv. A–B/2, $H_{abs.} \sim 97,07$ m. Išliko abu skeleto dubenkauliai ir šlaunikauliai, kairės pusės blauzdos kaulai. Nustatyta, kad tai vyresnės nei 30 metų moters palaikai. Šalia pagrindinio palaidojimo identifikuotas vaisiaus dubens kaulo fragmentas (žr. priedą Nr. 4). Mirusioji laidota aukštiekninka, kojos ištiestos. Skeletas orientuotas PR–ŠV (120°) kryptimi. Skeleto liekanų ilgis 100 cm.

Kapas 10 (brėžinys Nr. 4, fotonuotraukos 10, 11, 13) aptiktas kv. A–B/2, $H_{abs.} \sim 97,07$ m. Išliko apardyto skeleto abiejų pusių alkūnkauliai, dubenkauliai ir dešinės pusės kojos kaulai. Nustatyta, kad tai vyresnio nei 40 metų vyro palaikai. Šalia pagrindinio palaidojimo identifikuotas papildomas nenustatytos lyties ir amžiaus individas (žr. priedą Nr. 4). Mirusysis laidotas

aukštiekninkas, kojos ištiestos. Skeletas orientuotas PR–ŠV (120°) kryptimi. Skeleto liekanų ilgis 100 cm.

Kapas 11 (brėžinys Nr. 4, fotonuotraukos 10, 11, 14) aptiktas kv. A–B/3, $H_{abs.} \sim 97,07$ m. Išliko postkranijinio skeleto fragmentai. Nustatyta, kad tai vyresnės nei 50 metų moters palaikai. Šalia pagrindinio palaidojimo identifikuotas papildomas individas – nenustatyto amžiaus vyras (žr. priedą Nr. 4), jis veikiausiai buvo palaidotas priešinga kryptimi nei moteris. Mirusioji laidota aukštiekninka, kojos ištiestos, rankos ištiestos palei kūną ir sukryžiuotos pilvo srityje. Skeletas orientuotas PR–ŠV (120°) kryptimi. Skeleto liekanų ilgis 85 cm. Kape, dubens srityje, surasti karoliukai – rožančiaus liekanos (inv. Nr. 62), trys medaliukai (inv. Nr. 59–61) ir simbolinis raktelis (inv. Nr. 63). Prie viršutinio kapo dešiniojo šlaunikaulio (apatinio kapo krūtinės srityje?) surastas biloninis smeigtukas (inv. Nr. 64).

Kapas 12 (brėžinys Nr. 4, fotonuotraukos 10, 11, 15) aptiktas kv. A/3, $H_{abs.} \sim 97,0$ m. Išliko postkranijinio skeleto fragmentai. Manoma, kad tai vyresnės nei 40 metų moters palaikai. (žr. priedą Nr. 4). Mirusioji laidota aukštiekninka, kojos ištiestos. Skeletas orientuotas PR–ŠV (120°) kryptimi. Skeleto liekanų ilgis 60 cm.

Kapas 13 (brėžinys Nr. 4, fotonuotraukos 10, 11, 16) aptiktas kv. A/4, $H_{abs.} \sim 96,99$ m. Išliko kaukolės ir postkranijinio skeleto fragmentai. Nustatyta, kad tai vyresnio nei 40 metų vyro palaikai. Šalia pagrindinio palaidojimo identifikuoti du individai: nenustatyto amžiaus vyras ir 0–5 metų amžiaus nesuaugęs individas. (žr. priedą Nr. 4). Mirusysis laidotas aukštiekninkas, kojos ištiestos. Skeletas orientuotas R–V (100°) kryptimi. Skeleto liekanų ilgis 50 cm.

Kapas 14 (brėžinys Nr. 4, fotonuotraukos 10, 11, 17) aptiktas kv. A/4, $H_{abs.} \sim 96,99$ m. Išliko kaukolės fragmentai ir abiejų pusių kojų kaulai. Čia buvo palaidotas vyresnis nei 20 metų individas, kurio lyties antropologinio tyrimo metu nustatyti nepavyko (žr. priedą Nr. 4). Mirusysis laidotas aukštiekninkas, kojos ištiestos. Skeletas orientuotas PR–ŠV (122°) kryptimi. Skeleto liekanų ilgis 70 cm.

Nurinkus trečiojo kapų horizonto kaulus, perkastos ŠV dalyje, $H_{abs.} 96,91–97,01$ m atkasti kapai, sąlyginai vadinami ketvirtuoju kapų lygiu (brėžinys Nr. 4, fotonuotraukos 18, 19).

Kapas 15 (brėžinys Nr. 4, fotonuotraukos 18–20) aptiktas kv. A–B/3, $H_{abs.} 96,94–96,99$ m. Išliko apatinis žandikaulis ir postkranijinio skeleto fragmentai. Nustatyta, kad čia buvo palaidotas vyresnis nei 50 metų amžiaus vyras (žr. priedą Nr. 4). Mirusysis laidotas aukštiekninkas, rankos ištiestos palei kūną ir sukryžiuotos pilvo srityje, skeletas orientuotas ŠV–PR (300°) kryptimi. Skeleto liekanų ilgis 85 cm.

Kapas 16 (brėžinys Nr. 4, fotonuotraukos 18, 19, 21) aptiktas kv. A/3, $H_{abs.} 96,91–96,95$ m. Išliko kairės pusės dubenkaulio fragmentai ir abiejų pusių kojų kaulai. Čia buvo palaidotas vyresnis nei 30 metų individas, kurio lyties antropologinio tyrimo metu nustatyti nepavyko (žr. priedą Nr. 4). Mirusysis laidotas aukštiekninkas, kojos ištiestos, skeletas orientuotas PR–ŠV (127°) kryptimi. Skeleto liekanų ilgis 55 cm.

Kapas 16A (brėžinys Nr. 4, fotonuotraukos 18, 19, 21) aptiktas kv. A/3–4, $H_{abs.} 96,95$ m. Išliko abiejų pusių dubenkauliai ir kojų kaulai, stuburo slanksteliai. Nustatyta, kad čia buvo palaidotas nesuaugęs individas, kurio amžius 4 metai ± 12 mėn. (žr. priedą Nr. 4). Mirusysis laidotas aukštiekninkas, kojos ištiestos, skeletas orientuotas ŠV–PR (288°) kryptimi. Skeleto liekanų ilgis 55 cm. Menamos krūtinės srityje kape surastas biloninis smeigtukas (inv. Nr. 65).

Kapas 17 (brėžinys Nr. 4, fotonuotraukos 18, 19, 22) fiksuotas kv. A/4, $H_{abs.}$ 96,93–97,01 m. Antropologinio tyrimo metu nustatyta, kad šiame kape buvo dviejų mirusiųjų – vyresnio nei 40 metų amžiaus vyro ir vyresnės nei 50 metų amžiaus moters – palaikai (žr. priedą Nr. 4). Mirusieji laidoti aukštieilninki, kojos ištiestos, viršutinis (vyro) skeletas orientuotas ŠV–PR (298°) kryptimi. Skeletų nesuardytų fragmentų ilgis 80 cm.

Apibendrinant kapų tyrimus perkasoje 1 galima konstatuoti, kad šioje sklypo dalyje būta kapinių, kuriose tvarkingai laidoti mirusieji. Skeletai stipriai apardyti, kai kurie, matyt, dar vėlesniųjų kapų įrengimo metu, todėl kartais buvo sudėtinga nustatyti kurie kaulai priskirtini kuriam kapui. Daugiausia žalos kapams padaryta sovietmečiu, įrengiant požeminius inžinerinius tinklus⁵. Tyrimų metu perkasoje 1 identifikuota bent 18 kapų, tačiau atliekant antropologinį tyrimą nustatyta, kad čia buvo palaidoti daugiau nei 25 žmonės: 10 vyrų, 6 moters (viena nėščia?), 4 vaikai / paaugliai, penkių mirusiųjų lytis nenustatyta. Daugelis mirusiųjų kapuose buvo galva orientuoti ŠV kryptimi, tačiau kapuose 3, 6, 7, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 16 mirusieji laidoti juos galva orientuojant PR kryptimi.

Nurinkus ketvirtojo kapų lygio kaulus ir pasiekus maždaug 1,8 m gylį nuo žemės paviršiaus, kapų, žmonių kaulų neperkastose vietose nebebuvo aptinkama. Kadangi perkastos sienelės buvo itin nestabilios, vis griūdavo, buvo nuspręsta toliau gilintis mažesniame plotelyje perkastos PV dalyje, kv. A–B/1–2 (žr. brėžinius Nr. 5, 6, fotonuotraukas Nr. 18, 23, 24). Giliausioji perkastos dalis 1,4×1,2 m dydžio, ji šiek tiek ištęsta PV–ŠR kryptimis. Maždaug 2,6 m gylyje ($H_{abs.}$ 96,12–96,18 m) čia pasiektas smėlio žemis, o jame medinių konstrukcijų (?) liekanos (*objektas 1–1*), tiksliau nenustatyto datavimo kito įgilinto objekto dalis (*objektas 1–2*) ir sovietinio perkaso vakarinis pakraštys (*objektas 1–3*).

Objektas 1–1 – tai 1,15 m ilgio, 10–20 cm pločio ištęstas tamsiai pilka smėlinga žeme užpildytas objektas – menama buvusio rąsto dalis. Objektas beveik tiksliai orientuotas P–Š kryptimi, manoma, kad į perkasą patenka tik nedidelė šio ištęsto objekto dalis. Objekto apatinė į smėlio žemio paviršių įgilinta dalis yra pusapvalė, nuo žemio paviršiaus lygio įgilinta iki 10 cm.

Objektas 1–2 – tai į perkastos 1 giliausiąją dalį, jos PV kampą, patenkanti ~30×30 cm dydžio tamsiai pilka smėlinga žeme užpildyta įgilinto objekto dalis. Plane objektas kampuotos, netaisyklingos formos. Nuo žemio paviršiaus lygio šis objektas įgilintas iki 10 cm, jo dugnas lygus, užapvalintais pakraščiais.

Perkastos 1 giliausios dalies R pakraštyje kultūrinis sluoksnis suardytas – čia fiksuotas į žemį įgilintas *objektas 1–3*, siejamas su sovietmečiu vykusiais dujotiekio trasos statybos darbais. Kv. B/2 2,2 m gylyje permaišytame grunte surastas medalionas su šventųjų atvaizdais (inv. Nr. 69), tikriausiai patekęs iš suardyto kapo. Perkastame grunte aptikta ir pora redukcinėje aplinkoje išdegtų keraminių indų šukių (inv. Nr. 70–71).

Virš žemio susiformavusiame ankstyviausiame 17–22 cm storio tamsiai pilkos smėlingos žemės horizonte (brėžinyje Nr. 6 pažymėtas 14 numeriu) aptikta keletas archeologinių radinių (inv. Nr. 66–68) – redukcinėje aplinkoje išdegtų, žiestos buitinės keramikos fragmentų. Šie radiniai santykinai menkai informatyvūs, tačiau galėtų būti datuojami XIV amžiaus pabaiga – XV amžiumi. Aukščiau ankstyviausiojo kultūrinio sluoksnio horizonto fiksuotas iki 10 cm storio žvyro su akmenimis sluoksnis (13) be archeologinių radinių. Kasant nebuvo pastebėta, bet yra tikimybė,

⁵ Beje, apie tai, kad 1986–1987 metais įrengiant šiluminę trasą aptikta kapų, archeologinių tyrimų ataskaitoje išvis neužsimenama;

kad čia būta netvarkingai išgrįsto grindinio. Virš žvyro tarpsluoksnio fiksuotas iki 25 cm storio juodos žemės sluoksnis (12) be archeologinių radinių. Jame būta ir žvyro intarpų (11). Aukščiau tirtas 10–15 cm storio pilko smėlio sluoksnis (10), kuriame archeologinių radinių nerasta. Šio sluoksnio paviršius padengtas degėsiais (9), matyt liudijančiais šioje Vilniaus dalyje buvusį gaisrą ar karinį konfliktą. Aukščiau degėsių sluoksnelio fiksuotas iki 8 cm storio pilkos žemės, maišytos su moliu, sluoksnis (8). Šiame radinių taip pat nerasta. Virš pastarojo sluoksnio fiksuotas 6–12 cm storio griuvenų sluoksnis (7), galimai sietinas su šioje vietoje stovėjusios koplyčios ar bokšto statyba XVI amžiuje. Šį sluoksnį dengia pilkos spalvos žemės su griuvenų priemaiša, žmonių kaulais sluoksnio (5) apatinė dalis, kuriame būta ir kalkių skiedinio tarpsluoksnių (6).

Aukščiau pateiktame perkastos giliausiosios dalies aprašyme yra apibūdinta ir perkastos PV sienelės pjūvyje fiksuota situacija, todėl tas tekstas nebebus kartojamas, o tik pratęsiant papildomas perkastos viršutinėje dalyje fiksuotų sluoksnių aprašymu. Taigi, perkastos PV kampe nuo 60 iki 190 cm gylio fiksuotas pilkos žemės sluoksnis su gausiomis čerpių šukėmis, žmonių kaulais (5), galimai datuotinas XIX amžiumi, būtent laikotarpiu (1832 metais), kai buvo nugriauta koplyčia. Su šiais darbais sietinas ir kalkių skiedinio (3), smulkių griuvenų (4) sluoksnių susidarymas. Didelę perkastos 1 rytinės pusės tūrio dalį užėmė sovietmečiu suformuotas dujotiekio perkasimas (2), kuris tęsiasi nuo perkastos viršaus ir yra įgilintas į didesnę nei 2,6 m gylį. Vakarinėje pjūvio dalyje, žemės paviršiuje, fiksuotas taip pat vėlyvas, pastaruoju metu suformuotas ~20 cm storio juodžemio sluoksnis (1).

Perkasa 2 (žr. brėžinius Nr. 1, 7, 8, fotonuotraukas 25–30) orientuota V–R (105°) kryptimi. Nuo PV kampo perkasa sudalinta 1×1 m dydžio kvadratais, kurie iš V į R įvardinti raidėmis nuo A iki D, o iš P į Š – skaitmenimis nuo 1 iki 3. Žemės paviršiaus H_{abs} 98,38–98,7 m, jis žemėja V–R kryptimi. Perkasa siekta aptikti šioje vietoje stovėjusio kryžiaus ar koplyčios mūrinės liekanas. Statinys šioje vietoje pažymėtas 1737–1740 metais datuojamame vadinamajame „Fiurstenhofo“ Vilniaus miesto plane (žr. priedą Nr. 2 – archeologinių tyrimų projekto priedą Nr. 2, pav. 7), nugriautas 1832 metais⁶. 1840 metais datuojamame J. Oziemblausko piešinyje (žr. priedą Nr. 2 – archeologinių tyrimų projekto priedą Nr. 2, pav. 11) visa teritorija priešais Šv. Onos bažnyčią vaizduojama išgrįsta.

Manome, kad būtent šio grindinio fragmentai buvo aptikti perkasoje 2 nukasus viršutinius, veikiausiai sovietmečiu datuotinus grunto sluoksnius. Tiriant viršutinius velėnos, pilkos žemės su smulkiomis griuvenomis, tamsiai pilkos žemės su griuvenomis sluoksnius aptikti XVI amžiaus pabaiga – XIX amžiumi datuoti archeologiniai radiniai (inv. Nr. 72–82): geležinio peilio fragmentas, geležinė kniedė, vario lydinio plokštelė, XVI amžiaus pabaiga – XIX amžiumi datuotinių keraminių indų šukės. Aukščiau paminėtas grindinys atkastas 45–65 cm gylyje (H_{abs} 97,84–98,0 m) nuo esamo žemės paviršiaus (žr. brėžinį Nr. 7, fotonuotraukas 25, 26). Siekta šio grindinio neardyti, kad ateityje vyksiančių didesnės apimties tyrimų metu būtų galima atidengti žymiai didesnį grindinio plotą. Todėl toliau buvo gilinamasi perkastos 2 Š dalyje, kur grindinio nebūta: iš pradžių tirtas 1,45×1,05 m dydžio plotelis kv. B–C/2–3 (fotonuotrauka 27), vėliau jis praplėstas V kryptimi ir kv. A–C/2–3 tapo 2,85×1,05 m dydžio. Nustatyta, kad šioje, šiaurinėje, perkastos dalyje yra išlikusios apardytos mūrinio statinio pamato liekanos (žr. brėžinį Nr. 7, fotonuotraukas 27, 29, 30). Šis atkastas beveik visame giliausios perkastos dalies plote. Pamatas iš renesansinių proporcijų

⁶ RIMAS VALECKAS, Buv. Bernardinų vienuolyno..., VAA, f. 1019 ap. 11 b. 6384 (priedas, situacijos planas pav. 1);

plytų su išilginėmis braukomis ir riedulių (50×35×40 cm, 35×30×? cm ir pan. dydžio), rištų kalkių skiediniu. Mūro paviršiaus aukščiausių taškų $H_{Abs.}$ 96,76–97,09 m, taigi nuo esamo žemės paviršiaus mūro viršus yra ~1,35–1,7 m gylyje. Manoma, kad pavyko aptikti buvusio statinio pamatų PV kampą. Architektūros eksperto Roberto Zilinsko nuomone⁷, mūras datuotinas XVII amžiaus I puse, laikotarpiu po 1610 metų Vilniaus gaisro. Daugiau perkasoje nebesigilinta, įžemis joje nebuvo pasiektas. Atkasant pamatą aptikta įdomių metalinių radinių (inv. Nr. 83–89): švino lydinio saga, auksinis žiedas su įrašais kirilica lankelio vidinėje pusėje, Lenkijos kongreso karalystės 1825 metų penkių grašių moneta ir kt. Surasta ir XVII–XIX amžiais datuojamų stiklo dirbinių fragmentų (inv. Nr. 90–93), XVI–XVIII amžiais datuojamų plokščiųjų, olandiško tipo čerpių (iš kurių išskirtina profiliuota čerpė inv. Nr. 94) ir koklių fragmentų (inv. Nr. 94–99), buitinės keramikos šukių (inv. Nr. 100–119), datuotinių XVI amžiaus pabaiga – XVIII amžiumi. Nežiūrint to, kad aptikta ir ankstesniojo laikotarpio radinių, manoma, kad perkasoje 2 tirtoji giliausia kultūrinio sluoksnio dalis turėtų būti datuojama XIX amžiaus I puse – laikotarpiu, kai buvo nugriautas šioje vietoje stovėjęs statinys.

Perkasoje 2 giliau slūgsančių sluoksnių stratigrafiją bandyta nustatyti įkalamuojant grunto grąžtu, tačiau nepavyko prakalti 40–60 cm gylyje nuo žemiausios perkastos dalies esančių griuvenų (?) sluoksnių.

Perkastos 2 sienelių pjūvių (brėžinys Nr. 8) aprašymas. Fiksuotos V ir Š perkastos sienelės. Viršutinėje perkastos dalyje fiksuotas 8–38 cm storio velėnos [ir povelėninis juodos žemės] sluoksnis (brėžinyje pažymėtas skaičiumi 1). Po šiuo sluoksniu ŠV perkastos dalyje fiksuotas iki 12 cm storio pilkos žemės su smulkiomis griuvenomis sluoksnis (2). Žemiau, 8–65 cm gylyje, tirtas iki 40 cm storio tamsiai pilkos žemės su griuvenomis sluoksnis (3), dengęs ir perkasoje fiksuotą grindinį. Žemiau grindinio lygio, 45–155 cm gylyje, tirtas rusvo smėlio su smulkiomis griuvenomis sluoksnis (4), kurio storis iki 100 cm. Šis sluoksnis dalinai dengė ir perkasoje atkastąjį mūrą. Virš mūro slūgsojo iki 50 cm storio griuvenų (renesansinių, barokinių plytaglių, plokščiųjų ir olandiško tipo čerpių, kalkių skiedinio gabaliukų), peraugusių medžių šaknimis sluoksnis (5). Žemiausioje tirtos ploto dalyje atkasta mūro liekanų viršutinė dalis (6).

Perkasa 3 (žr. brėžinius Nr. 1, 9–11, fonuotaukas 31–39) orientuota tiksliai P–Š (0°) kryptimi. Nuo PV kampo perkasa sudalinta 1×1 m dydžio kvadratais, kurie iš V į R įvardinti raidėmis nuo A iki C, o iš P į Š – skaitmenimis nuo 1 iki 4. Perkastos vietoje žemės paviršius daugmaž lygus, nežymiai žemėjantis V–R kryptimi, $H_{Abs.}$ 98,29–98,37 m. Šia perkasa siekta aptikti šioje skvero vietoje stovėjusios bernardinų vienuolyno varpinės liekanas. Mūrinės konstrukcijos dalinai buvo atkastos 1986–1987 metais vykusių tyrimų metu (žr. ankstesnių tyrimų apžvalgą, p. 4), tačiau nebuvo nuosekliai tyrinėtos, gerai fiksuotos. Nurodoma⁸, kad architekto Mykolo Angelo Šulco suprojektuota varpinė pastatyta 1802 metais, o ji nugriauta 1870 metais, tiesiant dab. Maironio gatvę. Verta pažymėti, kad pastatų čia būta ir anksčiau – vadinamajame „Fiurstenhofo“ Vilniaus miesto plane (žr. priedą Nr. 2 – archeologinių tyrimų projekto priedą Nr. 2, pav. 7) varpinės vietoje taip pat vaizduojamas mūrinis pastatas.

Viršutinėje perkastos dalyje, po ~10 cm storio velėnos sluoksniu kastas nuo 40 cm storio P perkastos dalyje, kv. A–C/1, iki daugiau nei 205 cm storio perkastos Š dalyje, kv. A–C/3–4, tamsiai pilkos žemės su pavienėmis griuvenomis sluoksnis. Šiaurinėje perkastos dalyje šis sluoksnis

⁷ Datuojant atsižvelgta į plytų formatą, kalkių skiedinio pavidalą;

⁸ VLADAS DRĖMA, Dingęs Vilnius, Vilnius, 2013, p. 350.

neabejotinai suformuotas šiluminės trasos šioje skvero dalyje statybos darbų metu. Taigi, galima manyti, kad vizualiai vienodai atrodantis sluoksnis, kuris tirtas perkasoje P dalyje, taip pat sietinas su šiais statybos darbais ir datuotinas XX amžiaus pabaiga. Šiame sluoksnyje aptikta XVIII–XX amžiais datuojamų įvairių radinių: 1903 metų Rusijos imperijos dviejų kapeikų moneta, prekių plomba, kitų metalinių radinių, kaulinė saga, stiklo indų ir jų šukių (inv. Nr. 120–127), XVI–XVII amžiaus plokštinio koklio fragmentas (inv. Nr. 128), XVI–XIX amžiais datuojamų buitinės keramikos šukių (inv. Nr. 129–143). Po XX amžiaus pabaiga datuojamu sluoksniu perkasoje tirtas nuo 35 cm iki 115 cm storio stambių griuvenų (gotikinių $15 \times 8,5$ cm, renesansinių $32 \times 16 \times 6,5$ cm ir pan. dydžio, su išilginėmis braukomis, klasicistinių $22 \times 11 \times 6$ cm ir pan. dydžio plytų, įvairiausių plytelių, čerpių duženų, mūro luitų, riedulių, kalkių skiedinio gabalų) ir žvyro sluoksnis. Šis sluoksnis storiausias perkasoje PR kampe, kv. C–B/1–2, jis žemėjo P–Š kryptimis, kur $1,7\text{--}2,0$ m gylyje ($H_{\text{abs.}} 96,35\text{--}96,64$ m) atkastos varpinės ar anksčiau šioje vietoje stovėjusio kito *mūrinio pastato pamatinės dalies liekanos* (žr. brėžinius Nr. 10, 11, fotonuotraukas 33–36). Mūryta iš stambių ($50 \times 32 \times ?$ cm, $62 \times 40 \times ?$ cm ir pan. dydžio) riedulių ir renesansinių proporcijų ($32,5 \div 30,5 \times 16,5 \div 15,5 \times 6 \div 6,5$ cm dydžio) degto molio plytų su išilginėmis braukomis, rištų kalkių skiediniu. PR–ŠV kryptimi orientuoto mūro fragmento ilgis $1,65$ m, atkastosios dalies plotis $\sim 1,2$ m. Apie $2,9$ m gylyje nuo žemės paviršiaus ($H_{\text{abs.}} 95,45$ m) į PV nuo mūro PV fasado, kv. B/2, atkastas šio statinio pamato pagrindas – horizontali mūrinė plokštuma (fotonuotrauka 36) – ant kurios mūrytas tvarkingas plytų–akmenų mūro pamatas, rištas kalkių skiediniu. Architektūros eksperto Roberto Zilinsko nuomone, atkastasis mūras datuotinas XVII amžiaus I puse, laikotarpiu po 1610 metų Vilniaus gaisro. Taigi, tikėtina, kad XIX amžiaus pradžioje statant varpinę į jos struktūrą buvo įjungti ankstesni mūrai.

Žemiau griuvenų sluoksnio, kuris veikiausiai suformuotas griauinant varpinę, perkasoje 3 tirtas pilkos žemės su griuvenomis sluoksnis, kuris, kaip manoma, susiformavo jau pastačius varpinę. Pilkos žemės sluoksnis nuo $45\text{--}115$ cm storio perkasoje 3 P dalyje, iki $1,7$ m storio prie varpinės pamatų, kv. C–B/2. Tiek šis sluoksnis, tiek aukščiau jo buvę grunto sluoksniai nebuvo stabilūs, todėl čia suformuoti iki 50 cm pločio netiriami grunto „laiptai“ (brėžinyje Nr. 11 pažymėti skaitmeniu „6“). Pilkos žemės sluoksnyje, kv. A/1–2, $1,6\text{--}1,7$ m gylyje aptikti žmonių kapai. Jie orientuoti taip pat, kaip ir aptiktieji pamatai – ŠV–PR kryptimis. Mirusieji galvomis buvo orientuoti ŠV kryptimi.

Kapas 18 (žr. brėžinį Nr. 9, fotonuotraukas 37–38) aptiktas kv. A/1–2, $H_{\text{abs.}} 96,72\text{--}96,76$ m. Išliko kaukolė ir postkranijinis skeletas. Nustatyta, kad čia buvo palaidotas 30–35 metų amžiaus vyras (žr. priedą Nr. 4). Mirusysis laidotas aukštieji rankos ištiestos palei kūną ir sulenkus stačiu kampu sudėtos pilvo srityje, kojos ištiestos, skeletas orientuotas ŠV–PR (305°) kryptimi. Skeleto liekanų ilgis 120 cm. Prie dešiniojo dubenkaulio kape 18 aptikta kaltinė, karsto, vinis (inv. Nr. 163).

Kape 18 dubens srityje, prie kairiojo dubens kaulo aptikti ir kūdikio palaikai – *kapas 18A*. Tai nesuaugusio individo, kurio amžius 0 ± 2 mėn., kaukolės ir postkranijinio skeleto fragmentai (žr. priedą Nr. 4), aptikti kv. A/1, $H_{\text{abs.}} 96,7$ m.

Žemiau kapo 18 aptiktas ta pačia ŠV–PR kryptimi (302°) orientuotas *kapas 19* (žr. brėžinį Nr. 9, fotonuotrauką 39). Atkasti dubens kaulai ir visi kojų kaulai. Atkastosios skeleto dalies ilgis 95 cm. Atsižvelgiant į nestabilų gruntą ir tai, kad tyrimai vyko žiemos sąlygomis, t. y. nežinota,

kaip gali pasikeisti orai, išpjova pilnam kapo ištyrimui nebuvo daroma, atkastoji skeleto dalis apdengta geotekstile ir užkasta.

Pilkos žemės sluoksnyje aptiktas santykinai nedidelis kiekis archeologinių radinių (inv. Nr. 144–162). Tai stiklo indų šukės (inv. Nr. 144, 146), kaltinė [karsto] vinis (inv. Nr. 145), olandiško tipo čerpės ir čerpės vienuolės šukės (inv. Nr. 147, 148), keraminė grindų plytelė (inv. Nr. 149), XVII–XVIII amžiais datuotinių buitinės keramikos šukių (inv. Nr. 150–162). Pagal radinius pilkos spalvos žemės kultūrinio sluoksnio horizontas datuotinas XVII amžiaus I puse – XVIII amžiumi.

Žemiau pilkos žemės sluoksnio 1,85–2,05 m gylyje ($H_{abs.}$ 96,3–96,45 m) atkastas ankstyviausio kultūrinio sluoksnio horizonto – tamsiai pilkos smėlingos žemės – kraigas. Šis sluoksnis 27–35 cm storio, prie varpinės pamatų iki 1 m pločio ruože perkastas, taigi datuotinas laikotarpiu iki 1610 metų, iki varpinės mūro pastatymo. Tiksliesniam šio kultūrinio sluoksnio horizonto datavimui radinių neaptikta. Po ankstyviausiuoju sluoksniu siaurame ruože, kv. A–B/1–2, 2,15–2,35 m ($H_{abs.}$ 95,97–96,2 m) gylyje atkastas rusvo žvyringo smėlio įžemis. Įžemio paviršius žemėja P–Š ir R–V kryptimis. Dėl didelio gylio kasimo darbai tapo nesaugūs, todėl įžemis buvo atkastas tik siaurame ruože (fotonuotrauka 33), į įžemį įgilintų objektų nepastebėta.

Perkasos 3 sienelių pjūvių (brėžinys Nr. 11) aprašymas. Fiksuotos pietinė ir vakarinė perkastos sienelės. Viršutinėje perkastos dalyje fiksuotas 10 cm storio velėnos [ir povelėninis juodos žemės] sluoksnis (brėžinyje pažymėtas skaičiumi 1). Žemiau tirtas 40–205 cm storio XX amžiaus pabaiga datuojamas tamsiai pilkos žemės su pavienėmis griuvenomis sluoksnis (2). Po šiuo tirtas nuo 35 cm iki 115 cm storio stambių griuvenų ir žvyro sluoksnis (3), kuris datuojamas XIX amžiaus I puse ir siejamas su šioje vietoje stovėjusios bernardinų vienuolyno varpinės griovimu 1832 metais. Sluoksnis storiausias perkastos PR dalyje, prie perkastos P sienelės, yra nuolaidus link varpinės mūrų liekanų (8), P–Š kryptimi. Žemiau griuvenų sluoksnio pjūvyje fiksuotas nuo 45 iki 1,7 m pilkos žemės su griuvenomis sluoksnis (4), susiformavęs statant varpinę bei laikotarpyje po jos pastatymo XVII amžiaus pirmojoje pusėje – XVIII amžiuje, iki 1832 metų. Šiame sluoksnyje aptikti ir minimu laikotarpiu datuoti žmonių kapai, orientuoti varpinės mūrų kryptimi, PR–ŠV. Ankstyviausias kultūrinio sluoksnio horizontas, datuotinas (XIV amžiaus pabaiga?) XV amžiumi – XVII amžiaus pradžia – tamsiai pilkos smėlingos žemės sluoksnis (7), kurio storis 27–35 cm. Po šiuo sluoksniu 2,15–2,4 m gylyje – žvyro įžemis.

I Š V A D O S :

1. 2017 metais atliktų žvalgomųjų archeologinių tyrimų metu ištirtos 3 perkastos, tirtas 30 m² plotas.
2. Aptiktas 2,15–2,6 m (su įgilintais objektais daugiau nei 3 m) storio kultūrinis sluoksnis, datuotinas (XIV?) XV–XX amžiais.
3. Archeologinių tyrimų metu aptikta 19 apardytų, XVII–XVIII amžiais datuojamų kapų, kuriuose iš viso aptikta bent 28 mirusiųjų palaikai. Surasta daug žmonių kaulų iš suardytų kapų, kurie priklausė mažiausiai 11 individų. Antropologinis kaulų tyrimas atliktas Vilniaus universiteto Medicinos fakulteto Anatomijos, histologijos ir antropologijos katedroje.
4. Tyrimų metu aptikta XVII amžiaus pirma puse datuotų mūrinių konstrukcijų – bernardinų vienuolyno varpinės fragmentas ir kryžiaus ar koplyčios pamato fragmentas.
5. Tirtose vietose viršutiniai iki 40–50 cm storio sluoksniai yra suardyto, supiltinio pobūdžio, tačiau juose esama žmonių kaulų. Atsižvelgiant į tai, kad tyrimų metu aptikta kapų, žmonių kaulų iš suardytų kapų, sklype esama archeologijos požiūriu vertingo kultūrinio sluoksnio, archeologinių struktūrų, teigiame, kad ateityje iki pradedant žemės kasimo darbus čia būtina atlikti detaliuosius archeologinius tyrimus.
6. Aptiktų radinių kolekcija perduota Lietuvos nacionaliniam muziejui.

Vilnius, 2018-02-20

Robertas Žukovskis

R A D I N I Ų S A R A Š A S

Perkasa 1

Viršutinis perkastas sluoksnis

- 1–13. Metalų, stiklo, kaulo dirbiniai ir jų fragmentai (žr. ypačiųjų radinių inventorinę lentelę);
14–17. Koklių ir čerpės fragmentai (žr. statybinės keramikos fragmentų inventorinę lentelę);
18–25. Buitinės keramikos fragmentai (žr. buitinės keramikos fragmentų inventorinę lentelę);

Kapų horizontų aplinka

- 26–30. Metalų dirbiniai ir jų fragmentai (žr. ypačiųjų radinių inventorinę lentelę);
31–52. Buitinės keramikos fragmentai (žr. buitinės keramikos fragmentų inventorinę lentelę);

Kapas 1

53. Kaltinė vinis (žr. ypačiųjų radinių inventorinę lentelę);

Kapas 5

- 54–57. Geležinių vinių ir smeigtukų fragmentai (žr. ypačiųjų radinių inventorinę lentelę);

Kapas 7

58. Kryželio fragmentas (žr. ypačiųjų radinių inventorinę lentelę);

Kapas 11

- 59–64. Metalų ir kaulo dirbiniai (žr. ypačiųjų radinių inventorinę lentelę);

Kapas 16A

65. Smeigtukas (žr. ypačiųjų radinių inventorinę lentelę);

Giliausia tirta perkastos vieta. Ankstyviausias apatinis sluoksnis

- 66–68. Buitinės keramikos fragmentai (žr. buitinės keramikos fragmentų inventorinę lentelę);
Dujotiekio perkasimas

69. Medalionas (žr. ypačiųjų radinių inventorinę lentelę);

- 70–71. Buitinės keramikos fragmentai (žr. buitinės keramikos fragmentų inventorinę lentelę);

Perkasa 2

Viršutinis perkastas sluoksnis

- 72–74. Metalų dirbinių fragmentai (žr. ypačiųjų radinių inventorinę lentelę);
75–82. Buitinės keramikos fragmentai (žr. buitinės keramikos fragmentų inventorinę lentelę);

Giliausia tirta perkastos vieta

- 83–93. Stiklo, metalų dirbiniai ir jų fragmentai (žr. ypačiųjų radinių inventorinę lentelę);
94–99. Koklio ir čerpių fragmentai (žr. statybinės keramikos fragmentų inventorinę lentelę);
100–119. Buitinės keramikos fragmentai (žr. buitinės keramikos fragmentų inventorinę lentelę);

Perkasa 3

Viršutinis perkastas sluoksnis

- 120–127. Stiklo, metalų, kaulo dirbiniai ir jų fragmentai (žr. ypačiųjų radinių inventorinę lentelę);
128. Koklio fragmentas (žr. statybinės keramikos fragmentų inventorinę lentelę);
129–143. Buitinės keramikos fragmentai (žr. buitinės keramikos fragmentų inventorinę lentelę);

Pilkos žemės sluoksnis po griuvenomis

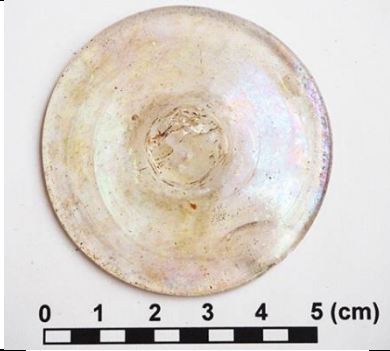
- 144–146. Stiklo ir geležies dirbinių fragmentai (žr. ypačiųjų radinių inventorinę lentelę);
147–149. Čerpių ir grindų plytelės fragmentai (žr. statybinės keramikos fragmentų inventorinę lentelę);
150–162. Buitinės keramikos fragmentai (žr. buitinės keramikos fragmentų inventorinę lentelę);

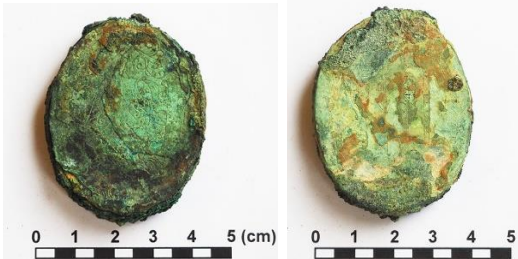
Kapas 18

163. Kaltinė vinis (žr. ypačiųjų radinių inventorinę lentelę);

YPAČIŲJŲ RADINIŲ INVENTORINĖ LENTELĖ

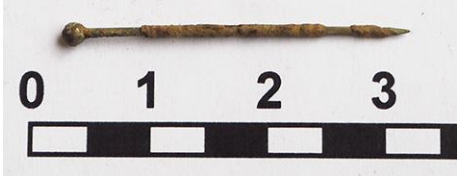
Inv. Nr.	Aprašymas	Fotonuotrauka
Perkasa 1		
<i>Viršutinis perkastas sluoksnis</i>		
1	Moneta, vario lydinys. Rusijos imperija. 1 kapeika, 1913 m. Reverse dvigalvis erelis. Ø 22 mm, storis 1 mm.	
2	Moneta, sidabras. Nominalas nenustatytas (laisvojo Rygos miesto?). Ø 18 mm, storis 1 mm.	
3	Moneta, vario lydinys. Nominalas nenustatytas. Ø 26 mm, storis 2 mm.	
4	Medaliono dangtelis, vario lydinys. Ø 28 mm, storis 0,5 mm.	
5	Taurės fragmentas, dugnas. Stiklo masė žalios spalvos, matinė, stipriai irizavusi. Dugno Ø 52 mm, storis 7 mm.	

6	Stiklinės taurės pėda. Stiklo masė bespalvė, skaidri. Ø 52 mm, storis 3 mm.	
7	Butelio fragmentas, dugnas. Stiklo masė žalios spalvos, matinė, irizavusi. Dugno Ø 77 mm, fragmento aukštis 78 mm, sienelės storis 3 mm.	
8	Kaltinės vinies fragmentas, geležis. 93×6×5 mm dydžio.	
9	Kaltinė vinis, geležis. 77×9×6 mm dydžio. Galvutė apskritimo formos, Ø 17 mm.	
10	Geležinis strypelis. 62×7×4 mm dydžio.	
11	Kaltinė vinis, geležis. 31×6×2 mm. Galvutė stačiakampio formos, 9×9 mm dydžio.	

12	Kaulas, gamybinė atlieka. 75×23×21 mm dydžio.	
13	Kaulas, gamybinė atlieka. 41×38×34 mm dydžio.	
<i>Kapų horizontų aplinka</i>		
26	Moneta, sidabras. Švedijos Karalystė, 1 ėrė (öre), 1711 m. Averse vaizduojama Karlo XII monograma su karūna, reverse Švedijos herbas, trys karūnos, emisijos metai ir nominalas. Monetos Ø 17,5 mm, storis 0,3 mm. Kv. A/1, gyl. 1,9 m.	
27	Dėžutė, vario lydinys. Dangtelis ornamentuotas. Dėžutė ovalo formos, 51×40×12 mm dydžio. Kv. A/3, gyl. 2,0 m.	
28	Kaltinės vinies fragmentas, geležis. 59×5×3 mm dydžio. Galvutė stačiakampio formos, 12×8 mm dydžio.	
29	Kaltinė vinis, geležis. 88×6×4 mm dydžio. Galvutė stačiakampio formos, 17×11 mm dydžio.	
30	Kaltinė vinis, geležis. 64×5×4 mm dydžio. Galvutė stačiakampio formos, 20×10 mm dydžio.	

Kapas 1		
53	Kaltinė vinis, geležis. 65×5×4 mm dydžio. Galvutė stačiakampio formos, 22×16 mm dydžio. Aptikta prie dešiniojo peties.	
Kapas 5		
54	Kaltinės vinies fragmentas, geležis. 57×5×4 mm dydžio. Galvutė stačiakampio formos, 14×13 mm dydžio. Surasta prie dešiniojo žastikaulio.	
55	Kaltinės vinies fragmentas, geležis. 52×4×3 mm dydžio. Surasta prie kairiojo žastikaulio.	
56	Biloninių smeigtukų fragmentai (5 vnt.), galvutės Ø 2 mm, kotelio Ø 0,6 mm. Surasti virš kairiojo raktikaulio.	
57	Biloninių smeigtukų fragmentai (10 vnt.), ilgis 30 mm, galvutės Ø 2 mm, kotelio Ø 1 mm. Surasti virš dešiniojo raktikaulio.	
Kapas 7		
58	Kryželio fragmentas su nukryžiuoto Kristaus figūrėle, vario lydinys. Kryželis 116×53×9÷2,5 mm dydžio, puoštas reljefiniu ornamentu. Kristaus figūrėlė 57×27×4 mm dydžio. Surastas šlaunikaulių srityje.	

Kapav 11		
59	Medaliukas su šventųjų atvaizdais, vario lydinys. Ø 18 mm, storis 2 mm. Surastas kape, dubens srityje.	
60	Medaliukas su šventųjų atvaizdais, vario lydinys. Ilgis 22 mm. Medaliukas ovalo formos, 18×17 mm dydžio, storis 2 mm. Surastas kape, dubens srityje.	
61	Medaliukas su šventųjų atvaizdais, vario lydinys. Ilgis 22 mm, Ø 15 mm, storis 1 mm. Surastas kape, dubens srityje.	
62	Rožančiaus karoliukai (65 vnt.), kaulas / ragas. Ø 5–7 mm. Surastas kape, dubens srityje.	
63	Simbolinis raktelis, vario lydinys. Kojelė stačiakampio pjūvio, 2×2 mm dydžio. Rakinamoji dalis kvadratinė, 5×5 mm dydžio. Raktelis 33×13×2 mm dydžio. Surastas kape, dubens srityje.	

64	Biloninis smeigtukas. Ilgis 23 mm, Ø 0,5 mm. Galvutės Ø 1,5 mm. Surastas prie kairiojo šlaunikaulio.	
<i>Kapas 16A</i>		
65	Biloninis smeigtukas. Ilgis 29 mm, Ø 1 mm. Galvutės Ø 2 mm. Surastas menamoje krūtinės srityje.	
<i>Dujotiekio perkasimas, kv. B/2, gylis 2,2 m</i>		
69	Medalionas su šventųjų atvaizdais, vario lydinys. Ilgis 46 mm. Medalionas ovalo formos, 38×31 mm dydžio, storis 4 mm.	
Perkasa 2		
<i>Viršutinis perkastas sluoksnis</i>		
72	Peilis, geležtės fragmentas, geležis. 65×20×1,5 mm dydžio. Kv. A/1, 45 cm gylis.	
73	Kniedė, geležis. 71×7×7 mm dydžio. Galvutė apskritimo formos, Ø 33 mm. Kv. A/1, 60 cm gylis (virš grindinio).	
74	Plokštelės fragmentas, vario lydinys. 65×20×3 mm dydžio. Kv. D/2, 30 cm gylis.	
<i>Giliausia tirta perkastos vieta</i>		
83	Saga, švino lydinys. Ø 25 mm, storis 2 mm. Saga lieta su įspaudu. Auselė prisiuvimui su skylute. Kv. B/2, 105 cm gylis.	

84	Žiedas, auksas. Ø 18 mm, briauna 4×1 mm dydžio. Vidinėje žiedo dalyje užrašas kirilica. Kv. C/2, 120 cm gylis.	
85	Moneta, sidabras. Lenkijos Kongreso karalystė, 5 grašiai (<i>groszy</i>), 1825 m. Averse vaizduojamas nominalas, reverse – Lenkijos herbas, dvigalvis erelis ir emisijos metai. Monetos Ø 17 mm, storis 1 mm. Kv. B/3, 120 cm gylis.	
86	Moneta, vario lydinys. SSRS, 3 kapeikos, 1948–1956 m. Reverse vaizduojamas SSRS herbas. Monetos Ø 22 mm. Storis 1,5 mm. Kv. A/3, 85 cm gylis.	
87	Kaltinės vinies fragmentas, geležis. 35×5×5 mm dydžio. Galvutė apskritimo formos, Ø 31 mm. Kv. B/2, 75 cm gylis.	
89	Nenustatytos paskirties dirbinio fragmentas, geležis. 37×27×6 mm dydžio. Kv. A/2, 80 cm gylis.	
90	Butelio fragmentas, dugno šukė. Stiklo masė žalios spalvos, matinė, irizavusi. Fragmentas 80×65×14 mm dydžio.	

91	Stiklinės fragmentas, dugnas. Stiklo masė rudos spalvos, matinė. Dugno $\varnothing$ 30 mm. Fragmentas 52×37×3 mm dydžio.	
92	Taurės fragmentas, pakraštėlis. Stiklo masė žalios spalvos, matinė. Angos $\varnothing$ 75 mm, fragmentas 47×37×2 mm dydžio.	
93	Taurės fragmentas, pakraštėlis. Stiklo masė žalios spalvos, matinė. Angos $\varnothing$ 100 mm, fragmentas 91×19×3 mm dydžio.	
Perkasa 3		
<i>Viršutinis perkastas sluoksnis</i>		
120	Saga, kaulas/ragas. $\varnothing$ 16 mm, storis 4 mm. Kv. B/3, 70 cm gylis.	
121	Moneta, vario lydinys. Rusijos imperija, 2 kapeikos, 1903 m. Averse vaizduojamas nominalas ir emisijos metai, reverse – Rusijos imperijos herbas, dvigalvis erelis. Monetos $\varnothing$ 24 mm, storis 2 mm. Kv. A/2, 65 cm gylis.	
122	Plomba, švinas. 25×20×4 mm dydžio. Plomba su įspaudu. Kv. B/3, 80 cm gylis.	

123	Stiklinio butelio fragmentas, kaklelis. Stiklo masė žalios spalvos, matinė. Kaklelio Ø 25 mm, fragmentas 41×29×3 mm dydžio.	
124	Vyrio fragmentas, geležis. 68×47×10÷6 mm dydžio.	
125	Kaltinė vinis, geležis. 105×5×5 mm dydžio. Galvutė apskritimo formos, Ø 12 mm.	
126	Geležinė plokštelė. 93×17×2,5 mm dydžio.	
127	Buteliukas, stiklas. Stiklo masė bespalvė, matinė. Dugnas keturkampio formos, 36×36 mm dydžio. Buteliuko aukštis 75 mm.	
<i>Pilkos žemės sluoksnis po griuvenomis</i>		
144	Stiklinės taurės pėdos fragmentas. Stiklo masė rudos spalvos, matinė, irizavusi. Ø 50 mm, fragmentas 55×22×5 mm dydžio.	

145	Kaltinės vinies fragmentas, geležis. 93×12×7 mm dydžio.	
146	Stiklinės fragmentas, dugno šukė. Stiklo masė žalios spalvos, matinė, irizavusi. Dugno Ø 30 mm, fragmentas 47×32×4 mm dydžio.	
<i>Kapas 18</i>		
163	Kaltinė vinis, geležis. 80×7×4 mm dydžio. Galvutė apskritimo formos, Ø 13 mm. Aptikta prie dešiniojo dubenkaulio.	

STATYBINĖS KERAMIKOS FRAGMENTŲ INVENTORINĖ LENTELĖ

Inv. Nr.	Tipas	Ornamento motyvas	Glazūra	Pastabos	Fotonuotrauka
Perkasa 1					
<i>Viršutinis perkastas sluoksnis</i>					
14.	Čerpė	-	-	Plokščioji, su braukomis.	
15.	Sieninis	Tęstinis ornamentas	Raudona (perdegusi žalia)		
16.	Sieninis	-	Ruda		
17.	Sieninis	Augalinis	Žalia		
Perkasa 2					
<i>Giliausia tirta perkastos vieta</i>					
94.	Čerpė	-	-	Plokščioji, profiliuota	
95.	Karnizinis kampinis	-	-	Reljefinis ornamentas	

96.	Čerpė	-	-	Plokščioji	
97.	Čerpė	-	-	Plokščioji su braukomis	
98.	Čerpė	-	-	Olandiško tipo	
99.	Čerpė	-	-	Plokščioji	
Perkasa 3					
<i>Viršutinis perkastas sluoksnius</i>					
128.	Karūninis	-	Žalia	Ornamentas nenustatytas	

<i>Pilkos žemės sluoksnis po griuvenomis</i>					
147.	Čerpė	-	-	Olandiško tipo	
148.	Čerpė	-	-	Vienuolė	
149.	Grindų plytelė	-	-	175×170×35 mm dydžio	

BITINĖS KERAMIKOS FRAGMENTŲ INVENTORINĖ LENTELĖ

Inv. Nr.	Indas	Indo dalis	Glazūra	Išdegimas	Priemaišos	Pastabos	Fotonuotrauka
Perkasa 1							
<i>Viršutinis perkastas sluoksnis</i>							
18.	Puodas	Pakraštėlis	-	R	G	Angos Ø 140 mm. Fragmentas 67x57x6 mm dydžio.	
19.	Dubuo	Bazė	Žalia	O	S	Angos Ø 100 mm, dugno Ø 90 mm, indo aukštis 22 mm. Fragmentas 67x57x5 mm dydžio.	
20.	Dubuo	Sienelė	Žalia	O	S	Fragmentas 46x45x6 mm dydžio.	
21.	Puodas	Ąselė	-	R	G	Fragmentas 52x21x16 mm dydžio.	
22.	Puodas	Pakraštėlis	-	R	G	Angos Ø 140 mm. Fragmentas	

						40x35x8 mm dydžio.	
23.	Lėkštė	Pakraštėlis	Žalia	O	S	Lėkštės Ø 230 mm. Fragmentas 45x45x6 mm dydžio.	
24.	Ašotis	Aša	Žalia	O	S	Fragmentas 97x36x10 mm dydžio.	
25.	Puodas	Dugnas	Žalia	O	S	Dugno Ø 100 mm. Fragmentas 85x67x5 mm dydžio.	
26.	Puodas	Dugnas	Ruda	O	S	Dugno Ø 130 mm. Fragmentas 51x40x5 mm dydžio.	
27.	Puodas	Dugnas	-	R	G	Dugno Ø 150 mm. Fragmentas 115x80x6 mm dydžio.	
28.	Puodas	Sienelė	-	R	G	Fragmentas 86x85x8 mm dydžio.	
<i>Kapų horizontų aplinka</i>							
31.	Puodelis	Pakraštėlis	Žalia	O	S	Angos Ø 80 mm. Fragmentas 50x27x3 mm dydžio.	
32.	Puodas	Dugnas	Ruda	O	S	Dugno Ø 130 mm. Fragmentas 150x100x8 mm dydžio.	
33.	Puodas	Dugnas	Geltona Žalia	O	S	Dugno Ø 120 mm. Fragmentas 49x47x6 mm dydžio. Baltas molis.	

34.	Dubuo	Sienelė	Žalia	O	S	Fragmentas 66x57x11 mm dydžio. Bangelės ornamentas.	
35.	Puodelis	Sienelė	Žalia	O	S	Fragmentas 57x37x5 mm dydžio. Horizontalių linijų ornamentas.	
36.	Keptuvė	Rankena	Ruda	O	G	Rankenos Ø 38 mm. Fragmentas 102x85x6 mm dydžio.	
37.	Puodas	Pakraštėlis	-	R	G	Angos Ø 170 mm. Fragmentas 69x50x7 mm dydžio.	
38.	Puodas	Sienelė	-	R	G	Fragmentas 95x73x13 mm dydžio.	
39.	Puodas	Sienelė	-	R	G	Fragmentas 65x53x7 mm dydžio.	

40.	Puodas	Sienelė	-	R	G	Fragmentas 62x55x7 mm dydžio.	
41.	Puodas	Sienelė	-	R	G	Fragmentas 44x30x5 mm dydžio.	
42.	Puodas	Pakraštėlis	-	R	G	Angos Ø 180 mm. Fragmentas 38x37x7 mm dydžio.	
43.	Puodas	Dugnas	-	R	G	Dugno Ø 110 mm. Fragmentas 52x28x12 mm dydžio.	
44.	Dubo	Dugnas	-	R	S	Dugno Ø 130 mm. Fragmentas 82x35x5 mm dydžio. Vertikalių linijų ornamentas.	
45.	Puodas	Dugnas	Žalia	O	S	Dugno Ø 90 mm. Fragmentas 55x39x5 mm dydžio.	
46.	Puodas	Pakraštėlis su ąselės liekana	Ruda	O	S	Angos Ø 130 mm. Fragmentas 41x31x4 mm dydžio. Baltas molis.	
47.	Puodas	Pakraštėlis	Žalia	O	S	Angos Ø 150 mm. Fragmentas 37x30x3 mm dydžio. Baltas molis.	
48.	Puodas	Sienelė	Žalia	O	S	Fragmentas 55x25x6 mm dydžio.	
49.	Puodas	Dugnas	Žalia	O	S	Fragmentas 64x33x4 mm dydžio.	
50.	Puodas	Dugnas	Žalia	O	S	Dugno Ø 130 mm. Fragmentas 37x35x6 mm dydžio.	
51.	Keptuvė	Kojelė	Žalia	O	S	Fragmentas 55x47x5 mm dydžio.	
52.	Puodas	Ąselė	Žalia	O	S	Fragmentas 42x14x8 mm dydžio.	
<i>Giliausia tirta perkamos vieta. Ankstyviausias apatinis sluoksnis</i>							

66.	Puodas	Pakraštėlis	-	R	G	Angos $\varnothing$ 130 mm. Fragmentas 37x30x7 mm dydžio.	
67.	Puodas	Sienelė	-	R	G	Fragmentas 49x30x6 mm dydžio.	
68.	Puodas	Sienelė	-	R	G	Fragmentas 52x23x6 mm dydžio.	
<i>Dujotiekio perkasimas</i>							
70.	Puodas	Sienelė	-	R	G	Fragmentas 53x41x7 mm dydžio.	
71.	Puodas	Sienelė	-	R	G	Fragmentas 58x50x7 mm dydžio.	
Perkasa 2							
<i>Viršutinis perkastas sluoksnis</i>							
75.	Dubuo	Dugnas	Žalia Ruda	O	S	Dugno $\varnothing$ 110 mm. Fragmentas 54x43x5 mm dydžio.	

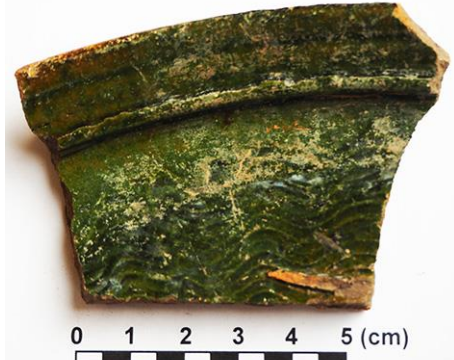
76.	Puodas	Pakraštėlis	-	R	G	Angos $\varnothing$ 110 mm. Fragmentas 94x65x4 mm dydžio.	
77.	Puodas	Pakraštėlis	Geltona	O	S	Angos $\varnothing$ 110 mm. Fragmentas 77x55x5 mm dydžio.	
78.	Puodas	Pakraštėlis	Ruda	O	S	Angos $\varnothing$ 170 mm. Fragmentas 48x32x4 mm dydžio. Baltas molis. Bangelės ornamentas.	
79.	Puodas	Dugnas	Geltona	O	S	Dugno $\varnothing$ 90 mm. Fragmentas 53x48x6 mm dydžio.	
80.	Puodas	Aša	Geltona	O	S	Fragmentas 105x17x13 mm dydžio.	
81.	Puodas	Sienelė	-	R	G	Fragmentas 98x83x9 mm dydžio.	
82.	Puodas	Sienelė	Geltona	O	S	Fragmentas 57x48x4 mm dydžio.	
<i>Giliausia tirta perkamos vieta</i>							
100.	Puodas	Dugnas	-	R	G	Dugno $\varnothing$ 160 mm. Fragmentas 97x50x11 mm dydžio.	

101.	Lėkštė	Pakraštėlis	Balta	O	S	Lėkštės Ø 200 mm. Fragmentas 47x37x4 mm dydžio. Fajansas.	
102.	Dubuo	Pakraštėlis	-	R	G	Angos Ø 310 mm. Fragmentas 180x111x9 mm dydžio.	
103.	Puodas	Sienelė	Ruda	O	S	Fragmentas 58x52x5 mm dydžio. Smulkių keturkampių ornamentas.	
104.	Puodas	Pakraštėlis	-	R	G	Angos Ø 110 mm. Fragmentas 105x55x3 mm dydžio.	
105.	Dubuo	Bazė	Ruda Žalia Balta Geltona	O	S	Angos Ø 190 mm. Dugno Ø 130 mm. Indo aukštis 55 mm. Fragmentas 99x73x8 mm dydžio.	
106.	Puodas	Dugnas	Žalia	O	S	Angos Ø 90 mm. Fragmentas 76x65x7 mm dydžio.	

107. 1-2	Puodas	Dugnas	Ruda	O	S	Dugno Ø 30 mm. Fragmentas 67x29x4 mm dydžio.	
108.	Puodas	Dugnas	-	R	G	Dugnas Ø 130 mm. Fragmentas 91x83x10 mm dydžio.	
109.	Puodas	Dugnas	-	R	G	Dugno Ø 110 mm. Fragmentas 91x61x6 mm dydžio.	
110.	Puodas	Dugnas	-	R	G	Dugno Ø 150 mm. Fragmentas 150x120x10 mm dydžio.	
111.	Puodas	Dugnas	Ruda	O	S	Dugno Ø 100 mm. Fragmentas 65x24x5 mm dydžio.	
112.	Puodas	Dugnas	Ruda	O	S	Dugno Ø 140 mm. Fragmentas 103x50x6 mm dydžio.	
113.	Dubuo	Pakraštėlis	-	R	G	Angos Ø 220 mm. Fragmentas 77x60x7 mm dydžio.	
114.	Dubuo	Pakraštėlis	-	R	G	Angos Ø 200 mm. Fragmentas 58x55x7 mm dydžio.	
115.	Puodas	Pakraštėlis	Geltona	O	S	Angos Ø 90 mm. Fragmentas 93x40x5 mm dydžio.	
116.	Dubuo	Pakraštėlis	-	R	G	Angos Ø 220 mm. Fragmentas 105x97x7 mm dydžio.	
117.	Dubuo	Sienelė	Balta	O	S	Fragmentas 68x53x6 mm dydžio. Baltas molis.	
118.	Puodas	Sienelė	-	R	G	Fragmentas	

						75x72x8 mm dydžio.	
119.	Puodas	Sienelė	-	R	G	Fragmentas 110x85x10 mm dydžio.	
Perkasa 3							
<i>Viršutinis perkastas sluoksnis</i>							
129.	Lėkštė	Pakraštėlis	Žalia	O	S	Lėkštės Ø 140 mm. Fragmentas 95x44x5 mm dydžio.	
130.	Puodas	Sienelė	Žalia Ruda	O	S	Fragmentas 46x37x3 mm dydžio. Baltas molis. Įkartėlių ornamentas.	
131.	Puodas	Pakraštėlis	Ruda	O	G	Angos Ø160 mm. Fragmentas 60x56x7 mm dydžio.	
132.	Keptuvė	Pakraštėlis su rankenėle	Žalia	O	S	Angos Ø 200 mm. Fragmentas 90x85x28 mm dydžio.	
133.	Puodas	Dugnas	-	R	G	Dugno Ø 200 mm. Fragmentas 73x72x10 mm	

						dydžio.	
134. 1-2	Puodas	Dugnas	Ruda	O	S	Dugno Ø 100 mm. Fragmentas 83x74x8 mm dydžio.	
135.	Puodas	Pakraštėlis	Geltona	O	S	Angos Ø 170 mm. Fragmentas 94x27x6 mm dydžio.	
136.	Puodas	Pakraštėlis	-	R	G	Angos Ø 150 mm. Fragmentas 58x30x4 mm dydžio.	
137.	Dubuo	Pakraštėlis	Ruda	R	G	Angos Ø 190 mm. Fragmentas 53x38x6 mm dydžio.	
138.	Dubuo	Pakraštėlis	Žalia	O	S	Angos Ø 200 mm. Fragmentas 78x44x9 mm dydžio.	
139.	Dubuo	Sienelė	-	O	S	Fragmentas 83x73x7 mm dydžio. Juodoji keramika.	
140.	Puodas	Sienelė	Ruda	O	S	Fragmentas 75x58x6 mm dydžio.	
141.	Puodas	Sienelė	Ruda	O	S	Fragmentas 51x48x5 mm dydžio. Horizontalių linijų ornamentas.	
142.	Puodas	Sienelė	-	R	G	Fragmentas 45x37x7 mm dydžio. Horizontalių linijų ornamentas.	
143.	Dubuo	Sienelė	Geltona	O	S	Fragmentas 62x48x7 mm dydžio.	
<i>Pilkos žemės sluoksnis po griuvenom</i>							
150.	Puodas	Pakraštėlis	-	R	G	Angos Ø 170 mm. Fragmentas 127x44x5 mm dydžio.	

151.	Puodas	Pakraštėlis	-	R	G	Angos Ø 90 mm. Fragmentas 118x71x3 mm dydžio.	
152.	Lėkštė	Pakraštėlis	Žalia	O	S	Lėkštės Ø 280 mm. Fragmentas 77x52x8 mm dydžio. Šukų ornamentas.	
153.	Dubuo	Bazė	Žalia	O	S	Angos Ø 330 mm. Dugno Ø 270 mm. Indo aukštis 145 mm. Fragmentas 155x105x10 mm dydžio. Šukų ir horizontalių linijų ornamentai.	
154.	Puodas	Dugnas	-	R	G	Dugno Ø 95 mm. Fragmentas 113x32x5 mm dydžio.	
155.	Puodas	Dugnas	Žalia	O	S	Dugno Ø 70 mm. Fragmentas 53x30x5 mm dydžio.	
156.	Puodas	Dugnas	Ruda	O	S	Dugno Ø 160 mm. Fragmentas 77x57x6 mm dydžio.	
157.	Puodelis	Dugnas	-	R	G	Dugno Ø 65 mm. Fragmentas 60x39x7 mm	

						dydžio.	
158.	Puodas	Pakraštėlis	-	R	G	Angos Ø 170 mm. Fragmentas 67x56x8 mm dydžio.	
159.	Dubuo	Pakraštėlis	-	R	G	Angos Ø 270 mm. Fragmentas 73x53x12 mm dydžio.	
160.	Puodas	Pakraštėlis	-	R	G	Angos Ø 140 mm. Fragmentas 50x48x8 mm dydžio.	
161.	Puodas	Pakraštėlis	Žalia	O	S	Angos Ø 120 mm. Fragmentas 64x30x5 mm dydžio.	
162.	Puodas	Pakraštėlis su ąsele	Žalia	O	S	Fragmentas 66x37x3 mm dydžio.	

Sutrumpinimai: O – oksidacinis, R – redukcinis, S – smėlis, G – granitas.

FOTONUOTRAUKŲ SĄRAŠAS

1. Perkasa 1, P dalis pasiekus kapų horizontą. Vaizdas iš ŠR.
2. Perkasa 1 pasiekus kapų horizontą. Kapai 1 ir 2. Vaizdas iš PR.
3. Perkasa 1, antrasis kapų horizontas. Vaizdas iš PR.
4. Perkasa 1, kapas 3. Vaizdas iš V.
5. Perkasa 1, kapas 4. Vaizdas iš PV.
6. Perkasa 1, kapas 5. Vaizdas iš PV.
7. Perkasa 1, kapas 6. Vaizdas iš PV.
8. Perkasa 1, kapas 7. Vaizdas iš PV.
9. Perkasa 1, antrasis kapų horizontas. Vaizdas į perkasą iš ŠR.
10. Perkasa 1, trečiasis kapų horizontas. Vaizdas iš PR.
11. Perkasa 1, trečiasis kapų horizontas. Vaizdas iš PV.
12. Perkasa 1, kapas 8. Vaizdas iš PV.
13. Perkasa 1, kapai 9 ir 10. Vaizdas iš PV.
14. Perkasa 1, kapas 11. Vaizdas iš PV.
15. Perkasa 1, kapas 12. Vaizdas iš PV.
16. Perkasa 1, kapas 13. Vaizdas iš PV.
17. Perkasa 1, kapas 14. Vaizdas iš PV.
18. Perkasa 1, ketvirtasis kapų horizontas. Vaizdas iš PV.
19. Perkasa 1, ketvirtasis kapų horizontas. Vaizdas iš PR.
20. Perkasa 1, kapas 15. Vaizdas iš ŠR.
21. Perkasa 1, kapai 16 ir 16A. Vaizdas iš PV.
22. Perkasa 1, kapas 17. Vaizdas iš PV.
23. Perkasa 1, giliausia jos dalis – pasiektas smėlio, žvyro įžemis. Vaizdas iš ŠR.
24. Perkasa 1, giliausia jos dalis – pasiektas smėlio, žvyro įžemis. Vaizdas iš PR.
25. Perkasa 2, joje atkastas apardytas akmenų grindinys. Vaizdas iš ŠV.
26. Perkasa 2, joje atkastas apardytas akmenų grindinys. Vaizdas iš PR.
27. Perkasa 2, dalį jos pagilinus. Vaizdas iš R.
28. Perkasa 2, dalį jos pagilinus. Vaizdas iš PV.
29. Perkastos 2 pagilintoje dalyje atkastas kryžiaus (koplyčios? varpinės?) apardyto pamato fragmentas. Vaizdas iš Š.
30. Perkasa 2, jos vaizdas iš ŠV baigus šios perkastos tyrimą.
31. Perkasa 3 tyrimų metu. Vaizdas iš ŠV.
32. Perkasa 3, P dalis, joje dalinai pasiekus įžemį. Vaizdas iš Š.
33. Perkasa 3, dalinai joje pasiekus įžemį ir atkasus buv. varpinės pamatą. Vaizdas iš R.
34. Perkasa 3, vaizdas iš V.
35. Perkasa 3, joje atkastas buv. varpinės pamatas iš P.
36. Perkasa 3, joje atkastas buv. varpinės pamatas iš P. Matuoklė stovi ant iš kalkių skiedinio ir akmenų formuoto pagrindo („banketės“) varpinės pamatui. Vaizdas iš P.
37. Perkasoje 3 aptiktas kapas 18. Vaizdas iš R.
38. Perkasa 3, joje aptiktas kapas 18. Vaizdas iš R.
39. Perkasa 3, joje aptiktas ir dalinai atidengtas kapas 19 iš žemesniojo (antrojo) kapų horizonto. Vaizdas iš R.
40. Tyrinėta teritorija užkasus tirtąsias vietas. Vaizdas iš V.
41. Tyrinėta teritorija užkasus tirtąsias vietas. Vaizdas iš R.

1. Perkasa 1, P dalis pasiekus kapų horizontą. Vaizdas iš ŠR.

2. Perkasa 1 pasiekus kapų horizontą. Kapai 1 ir 2. Vaizdas iš PR.

3. Perkasa 1, antrasis kapų horizontas. Vaizdas iš PR.

4. Perkasa 1, kapas 3. Vaizdas iš V.

5. Perkasa 1, kapas 4. Vaizdas iš PV.

6. Perkasa 1, kapas 5. Vaizdas iš PV.

7. Perkasa 1, kapas 6. Vaizdas iš PV.

8. Perkasa 1, kapas 7. Vaizdas iš PV.

9. Perkasa 1, antrasis kapų horizontas. Vaizdas į perkasą iš ŠR.

10. Perkasa 1, trečiasis kapų horizontas. Vaizdas iš PR.

11. Perkasa 1, trečiasis kapų horizontas. Vaizdas iš PV.

12. Perkasa 1, kapas 8. Vaizdas iš PV.

13. Perkasa 1, kapai 9 ir 10. Vaizdas iš PV.

14. Perkasa 1, kapas 11. Vaizdas iš PV.

15. Perkasa 1, kapas 12. Vaizdas iš PV.

16. Perkasa 1, kapas 13. Vaizdas iš PV.

17. Perkasa 1, kapas 14. Vaizdas iš PV.

18. Perkasa 1, ketvirtasis kapų horizontas. Vaizdas iš PV.

19. Perkasa 1, ketvirtasis kapų horizontas. Vaizdas iš PR.

20. Perkasa 1, kapas 15. Vaizdas iš ŠR.

21. Perkasa 1, kapai 16 ir 16A. Vaizdas iš PV.

22. Perkasa 1, kapas 17. Vaizdas iš PV.

23. Perkasa 1, giliausia jos dalis - pasiektas smėlio, žvyro įžemis. Vaizdas iš ŠR.

24. Perkasa 1, giliausia jos dalis - pasiektas smėlio, žvyro įžemis. Vaizdas iš PR.

25. Perkasa 2, joje atkastas apardytas akmenų grindinys. Vaizdas iš ŠV.

26. Perkasa 2, joje atkastas apardytas akmenų grindinys. Vaizdas iš PR.

27. Perkasa 2, dalį jos pagilinus. Vaizdas iš R.

28. Perkasa 2, dalį jos pagilinus. Vaizdas iš PV.

29. Perkastos 2 pagilintoje dalyje atkastas kryžiaus (koplyčios? varpinės?) apardyto pamato fragmentas. Vaizdas iš Š.

30. Perkasa 2, jos vaizdas iš ŠV baigus šios perkastos tyrimą.

31. Perkasa 3 tyrimų metu. Vaizdas iš ŠV.

32. Perkasa 3, P dalis, joje dalinai pasiekus įžemį. Vaizdas iš Š.

33. Perkasa 3, dalinai joje pasiekus žemį ir atkasus buv. varpinės pamatą. Vaizdas iš R.

34. Perkasa 3, vaizdas iš V.

35. Perkasa 3, joje atkastas buv. varpinės pamatas iš P.

36. Perkasa 3, joje atkastas buv. varpinės pamatas iš P. Matuoklė stovi ant iš kalkių skiedinio ir akmenų formuoto pagrindo ("banketės") varpinės pamatui. Vaizdas iš P.

37. Perkasoje 3 aptiktas kapas 18. Vaizdas iš R.

38. Perkasa 3, joje aptiktas kapas 18. Vaizdas iš R.

39. Perkasa 3, joje aptiktas ir dalinai atidengtas kapas 19 iš žemesniojo (antrojo) kapų horizonto. Vaizdas iš R.

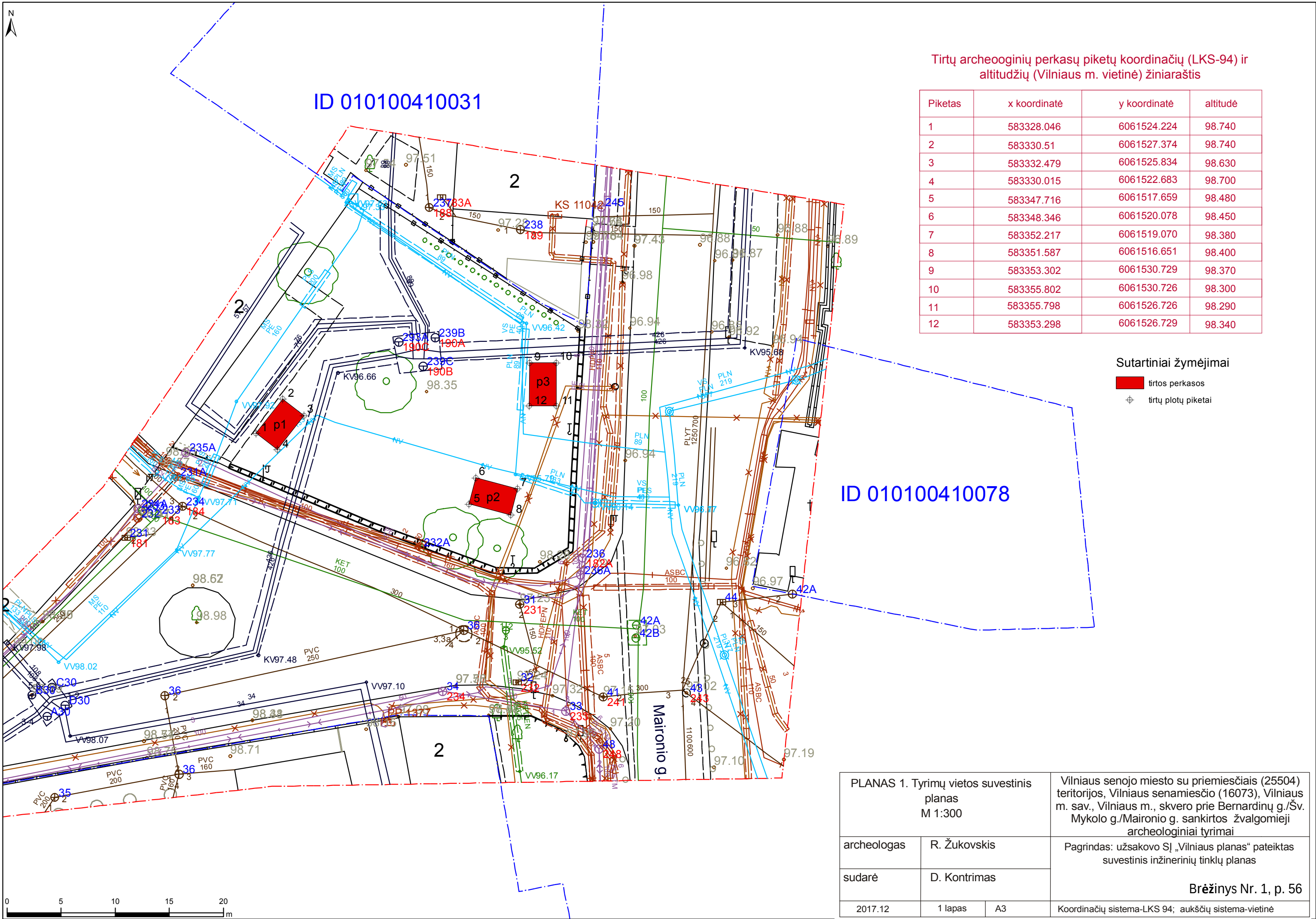
40. Tyrinėta teritorija užkasus tirtąsias vietas. Vaizdas iš V.

41. Tyrinėta teritorija užkasus tirtąsias vietas. Vaizdas iš R.

B R Ė Ž I N I Ų S A Ų A Š A S

1. Planas 1. Tyrimų vietos suvestinis planas M 1:300 (sudarė Darius Kontrimas);
2. Sutartiniai ženklai;
3. Planas 2. Perkastos 1 planigrafiniai brėžiniai (1-as ir 2-as kapų horizontai) M 1:20 (sudarė Darius Kontrimas);
4. Planas 3. Perkastos 1 planigrafiniai brėžiniai (3-as ir 4-as kapų horizontai) M 1:20 (sudarė Darius Kontrimas);
5. Planas 4. Perkastos 1 planigrafinis brėžinys (5-as horizontas) M 1:20 (sudarė Darius Kontrimas);
6. Perkasa 1, pietvakarinės sienelės pjūvis M 1:20 (sudarė Linas Girlevičius);
7. Planas 5. Perkastos 2 planigrafinis brėžinys M 1:20 (sudarė Darius Kontrimas);
8. Perkasa 2, sienelių pjūviai M 1:20 (sudarė Linas Girlevičius);
9. Planas 6. Perkastos 3 planigrafiniai brėžiniai (1-as ir 2-as kapų horizontai) M 1:20 (sudarė Darius Kontrimas);
10. Planas 7. Perkastos 3 planigrafinis brėžinys (3-as horizontas) M 1:20 (sudarė Darius Kontrimas);
11. Perkasa 3, sienelių pjūviai M 1:20 (sudarė Linas Girlevičius).

Tirtų archeoginių perkų piketų koordinatų (LKS-94) ir altitudų (Vilniaus m. vietinė) žiniaraštis

Piketas	x koordinatė	y koordinatė	altitudė
1	583328.046	6061524.224	98.740
2	583330.51	6061527.374	98.740
3	583332.479	6061525.834	98.630
4	583330.015	6061522.683	98.700
5	583347.716	6061517.659	98.480
6	583348.346	6061520.078	98.450
7	583352.217	6061519.070	98.380
8	583351.587	6061516.651	98.400
9	583353.302	6061530.729	98.370
10	583355.802	6061530.726	98.300
11	583355.798	6061526.726	98.290
12	583353.298	6061526.729	98.340

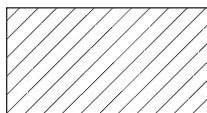
Sutartiniai žymėjimai

- tirtos perkamos
- tirtų plotų piketai

ID 010100410078

PLANAS 1. Tyrimų vietos suvestinis planas M 1:300			Vilniaus senjojo miesto su priemiesčiais (25504) teritorijos, Vilniaus senamiesčio (16073), Vilniaus m. sav., Vilniaus m., skvero prie Bernardinų g./Šv. Mykolo g./Maironio g. sankirtos žvalgomieji archeologiniai tyrimai
archeologas	R. Žukovskis		Pagrindas: užsakovo SI „Vilniaus planas“ pateiktas suvestinis inžinerinių tinklų planas Brėžinys Nr. 1, p. 56
sudarė	D. Kontrimas		
2017.12	1 lapas	A3	Koordinatų sistema-LKS 94; aukščių sistema-vietinė

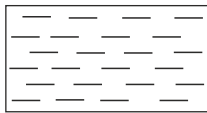
Sutartiniai ženklai

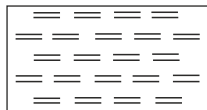
Juoda žemė

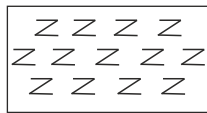
Pilka žemė

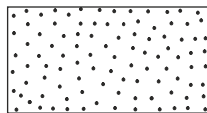
Molis

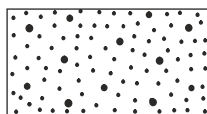
Plūktas molis

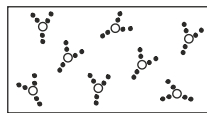
Degtas molis

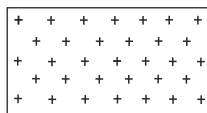
Smėlis

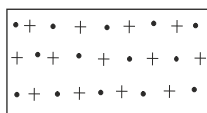
Smulkus žvyras

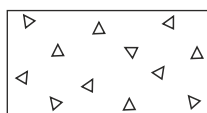
Stambus žvyras

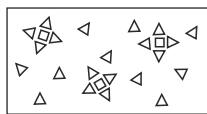
Kalkės

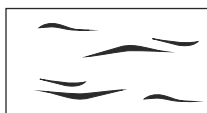
Kalkių skiedinys

Smulkios griuvenos

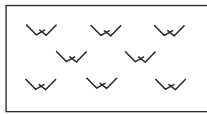
Stambios griuvenos

Degėsiai

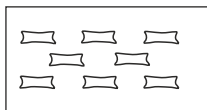
Kaulai

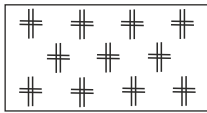
Pelenai

Velėna

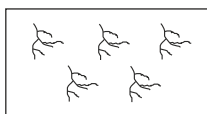
Oda

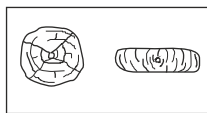
Puvėsiai

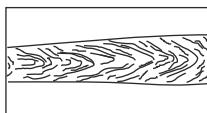
Durpės

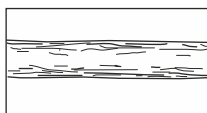
Šaknys

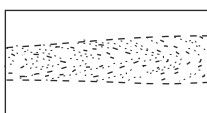
Skersinė mediena

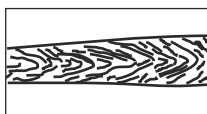
Išilginė mediena

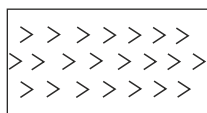
Raštas

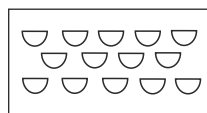
Sunykusi mediena

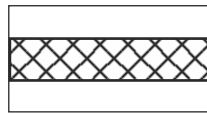
Apdegusi mediena

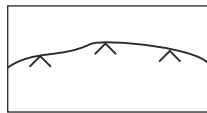
Skiedros

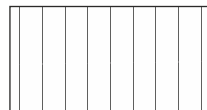
Keramika

Asfaltas

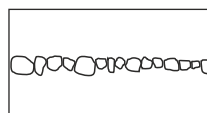
Įžemis

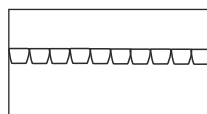
Ruda žemė

Akmenys

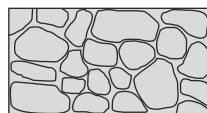
Akmenų grindinys

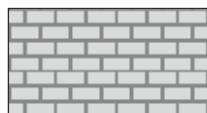
Tašyti akmenys

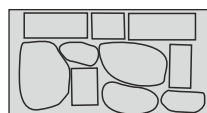
XX-XXI a. perkastas gruntas

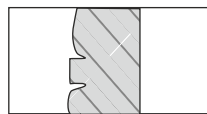
Akmenų mūras

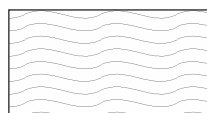
Plytų mūras

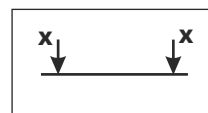
Akmenų-plytų mūras

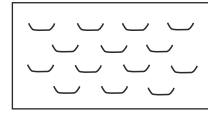
Mūras pjūvyje

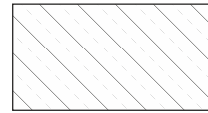
Gruntinis vanduo

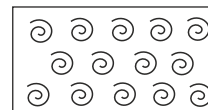
Fiksuotas pjūvis

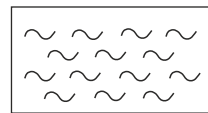
Suodžiai

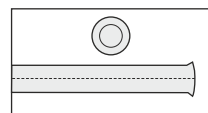
Betonas

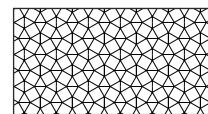
Mėšlas

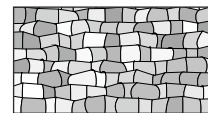
Šlynas

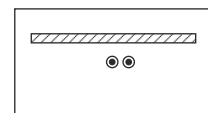
Vamzdžiai

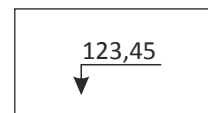
Skalda

XX-XXI a. šiukšlės

Kabeliai

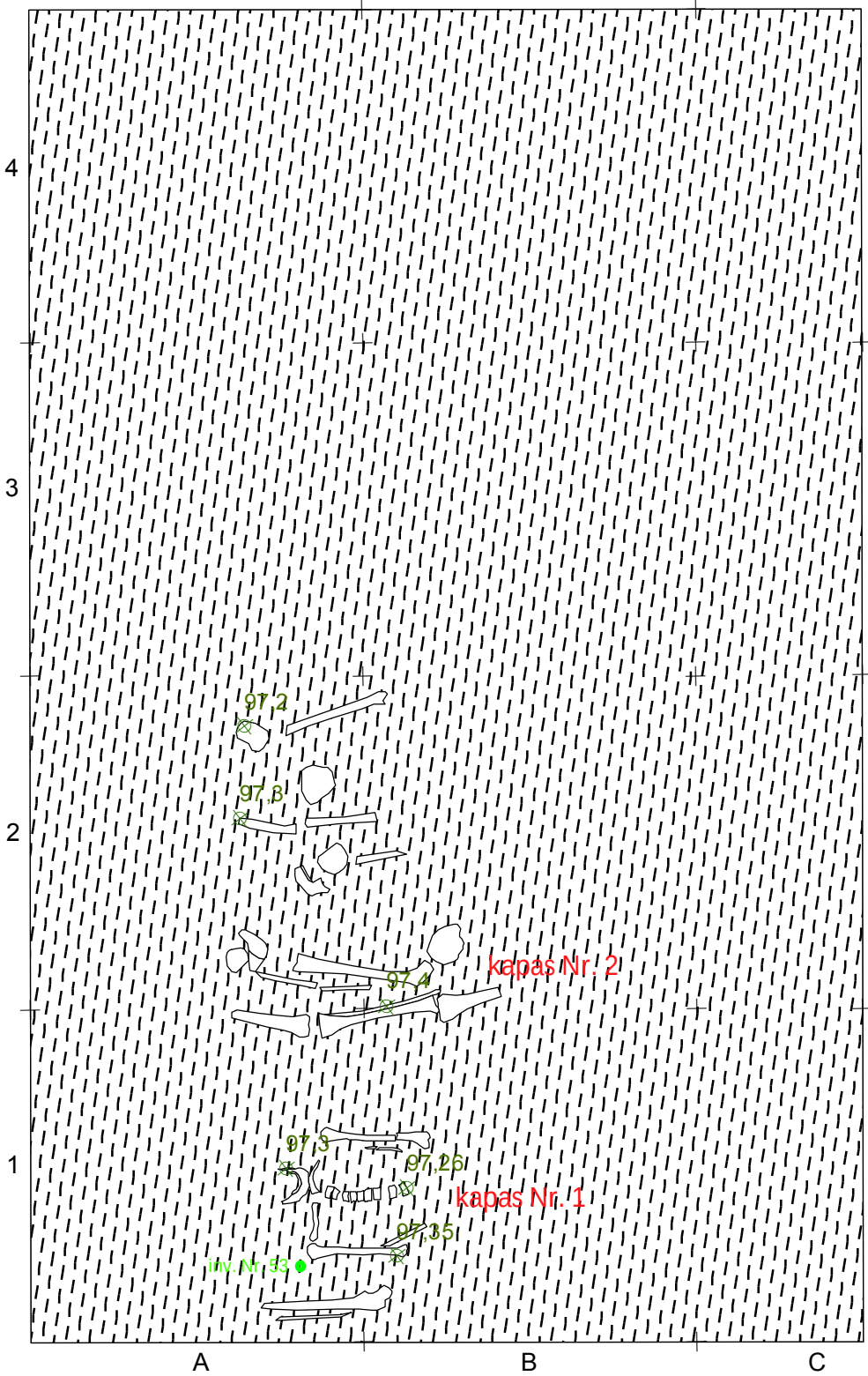

Absoliutūs aukščiai (metrais)

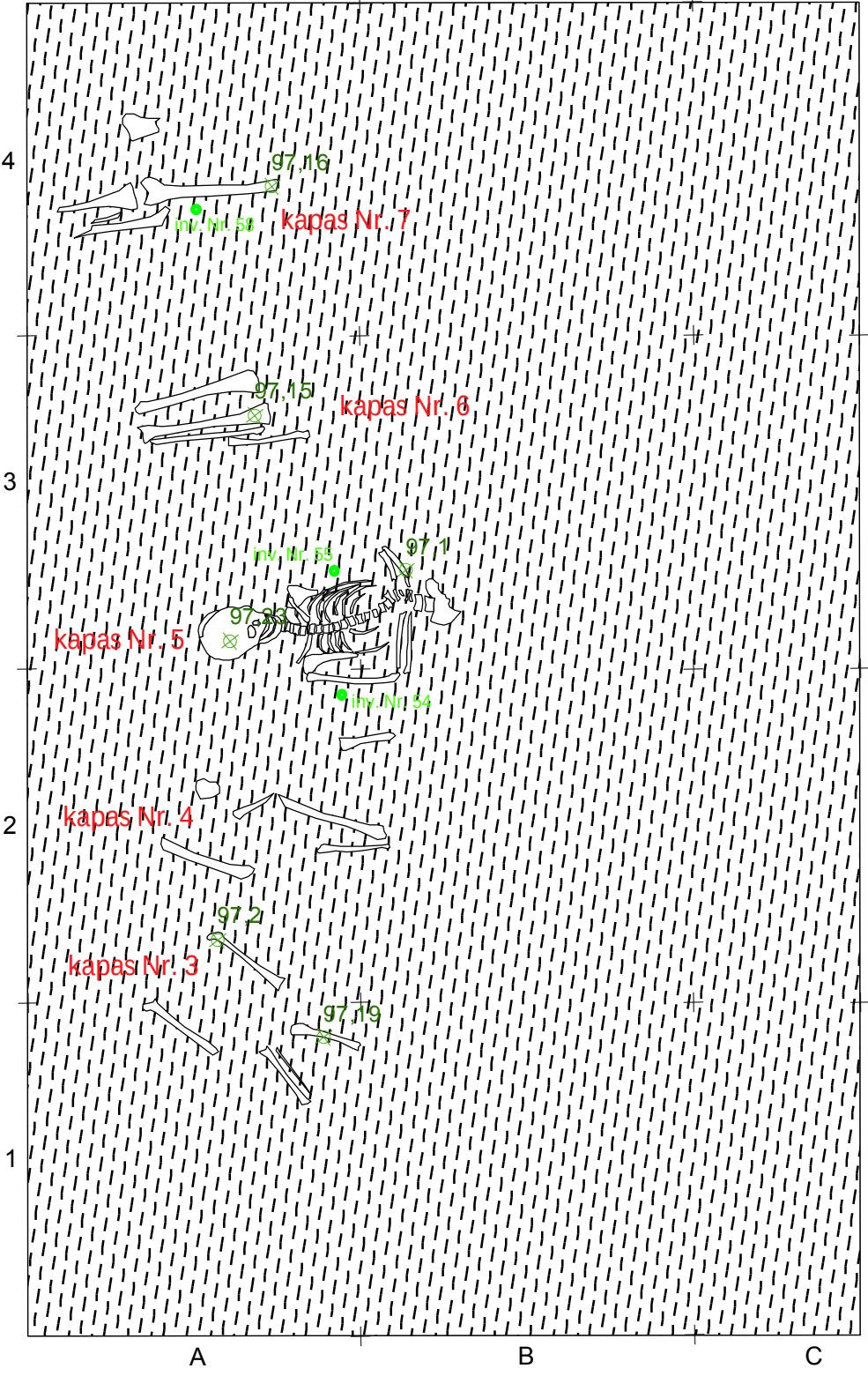
PASTABOS:

1. Sutartiniai ženklai derinami tarpusavyje
2. Įžemio gruntas nežymimas sutartiniais ženklais - apie tai duomenys tekste

Brėž. 1. 1-as kapų horizontas

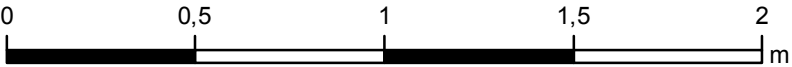

Brėž. 2. 2-as kapų horizontas

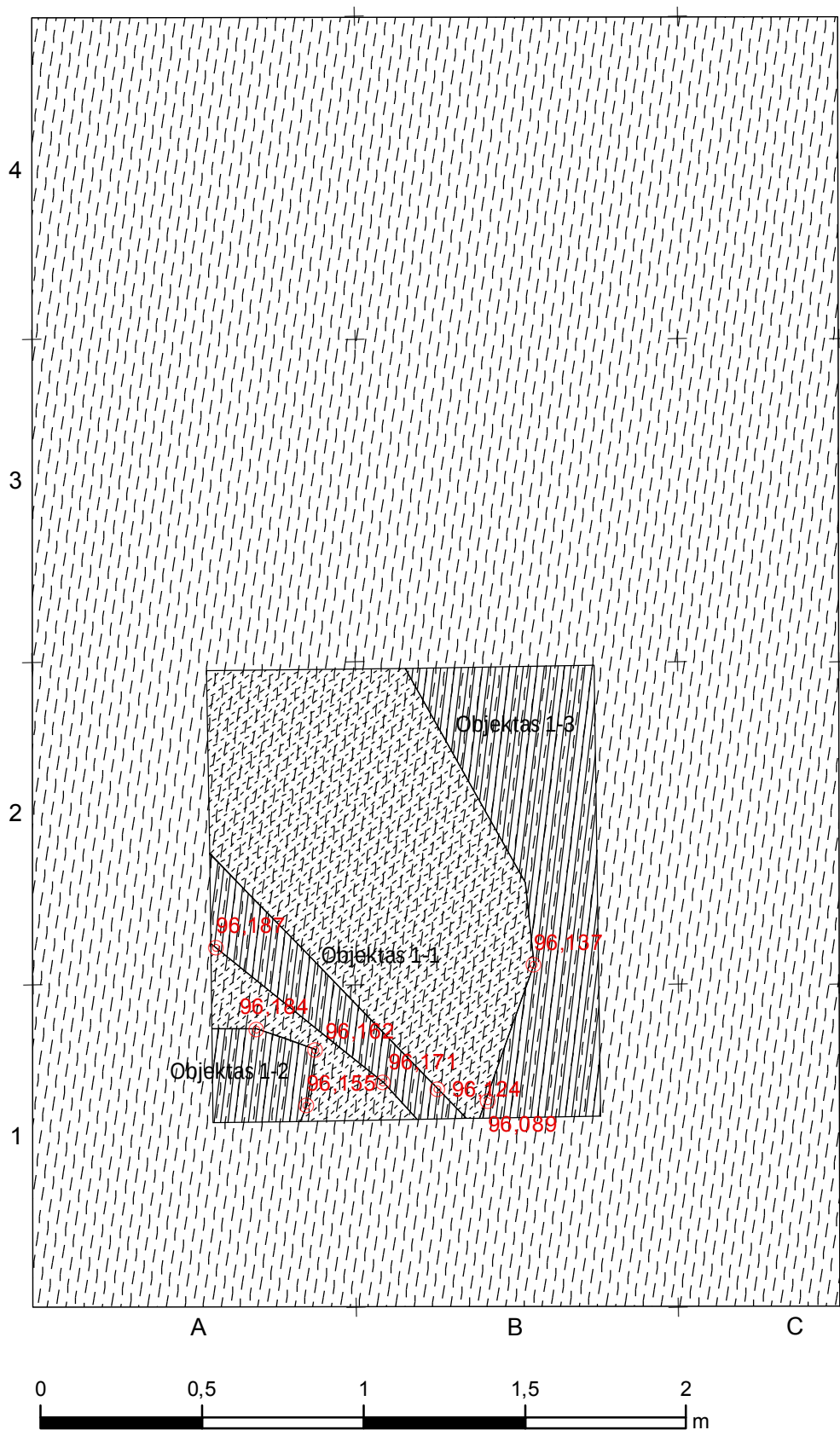

Sutartiniai žymėjimai:

 pilksa smėlis

PLANAS 2. Perkaso 1 planigrafiniai brėžiniai (1-as ir 2-as kapų horizontai) M 1:20			Vilniaus senojo miesto su priemiesčiais (25504) teritorijos, Vilniaus senamiesčio (16073), Vilniaus m. sav., Vilniaus m., skvero prie Bernardinų g./Šv. Mykolo g./Maironio g. sankirtos žvalgomieji archeologiniai tyrimai
archeologas	R. Žukovskis		Brėžinys Nr. 3, p. 58
sudarė	D. Kontrimas		
2018.02	1 lapas	A3	
			Koordinatų sistema-LKS 94; aukščių sistema-vietinė

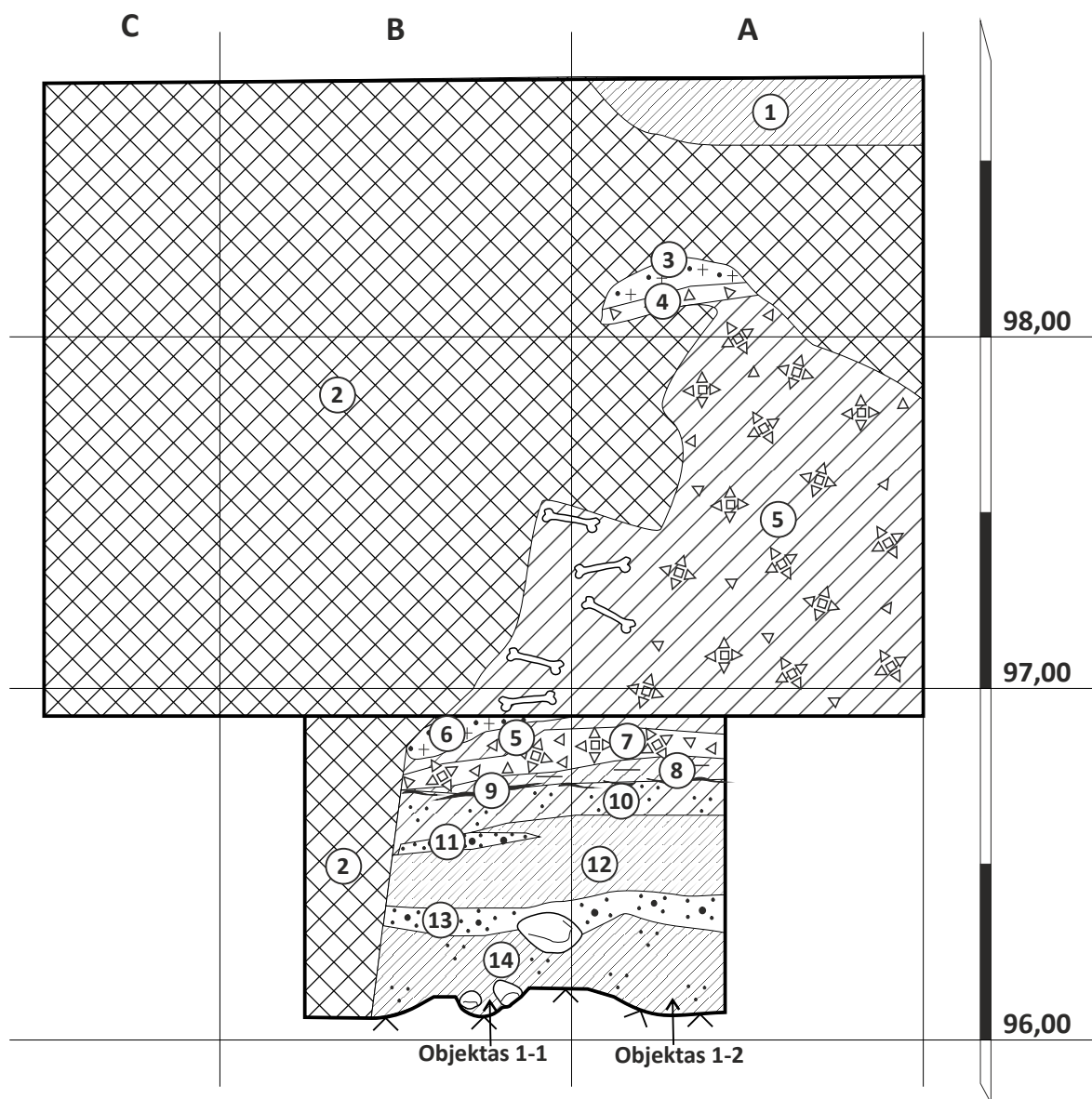

Sutartiniai žymėjimai:

- juodas smėlis
- gelsvas smėlis
- pilkas smėlis

PLANAS 4. Perkastos 1 planigrafinis brėžinys(5-as horizontas) M 1:20			Vilniaus senojo miesto su priemiesčiais (25504) teritorijos, Vilniaus senamiesčio (16073), Vilniaus m. sav., Vilniaus m., skvero prie Bernardinų g./Šv. Mykolo g./Maironio g. sankirtos žvalgomieji archeologiniai tyrimai
archeologas	R. Žukovskis		Brėžinys Nr. 5, p. 60
sudarė	D. Kontrimas		
2018.02	1 lapas	A4	Koordinacių sistema-LKS 94; aukščių sistema-vietinė

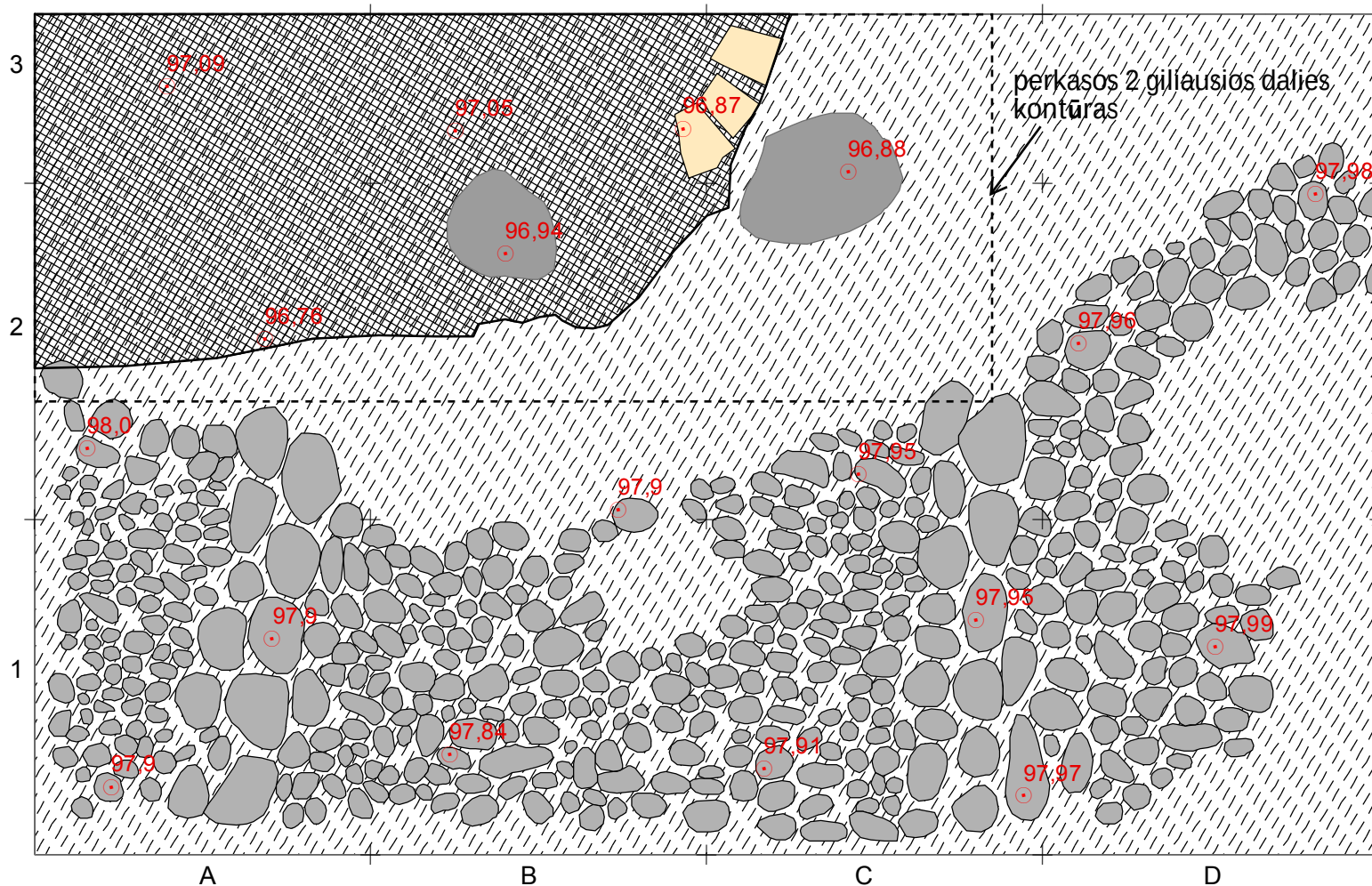
Vilniaus senojo miesto vietos su priemiesčiais (25504) teritorijos, Vilniaus senamiesčio (16073), skvero prie Bernardinų g. / Šv. Mykolo g. / Maironio g. žvalgomieji archeologiniai tyrimai
Perkasa 1, pietvakarinės sienelės pjūvis M 1:20

EKSPLIKACIJA:

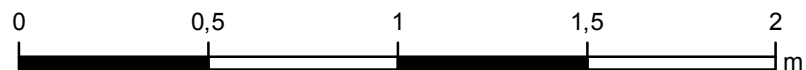
1. Juodžemis; 2. Perkastas gruntas; 3. Kalkių skiedinys; 4. Smulkios griuvenos;
5. Pilka žemė, stambios griuvenos (čerpių duženos), žmonių kaulai;
6. Kalkių skiedinys; 7. Stambios griuvenos; 8. Pilka žemė, molis; 9. Degėsiai;
10. Pilka smėlinga žemė, pilkas smėlis; 11. Žvyras; 12. Juoda žemė; 13. Žvyras;
14. Tamsiai pilka smėlinga žemė.

0 100 (cm)

Sutartiniai žymėjimai:

- plytos
- akmenys
- pilkas smėlis
- skiedinys, plytų duženos

PLANAS 5. Perkasos 2 planigrafinis brėžinys. M 1:20

Vilniaus senajo miesto su priemiesčiais (25504) teritorijos, Vilniaus senamiesčio (16073), Vilniaus m. sav., Vilniaus m., skvero prie Bernardinų g./Šv. Mykolo g./Maironio g. sankirtos žvalgomieji archeologiniai tyrimai

archeologas R. Žukovskis

sudarė D. Kontrimas

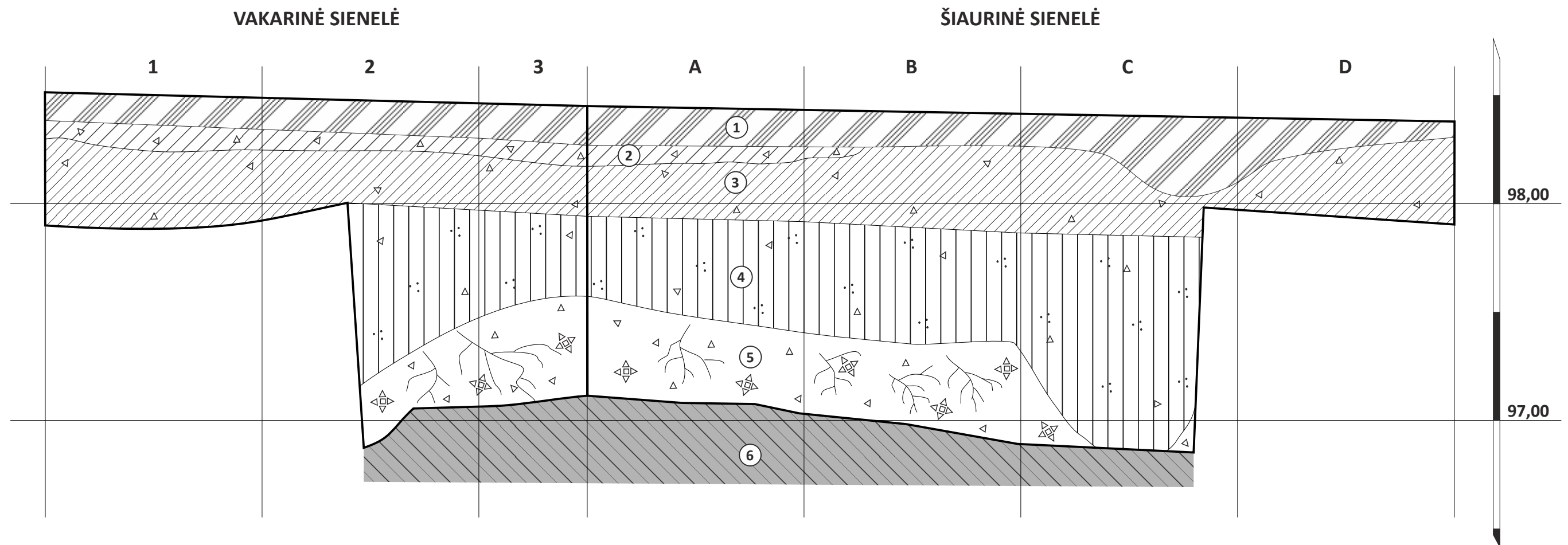
2018.02

1 lapas

A4

Koordinatų sistema-LKS 94; aukščių sistema-vietinė

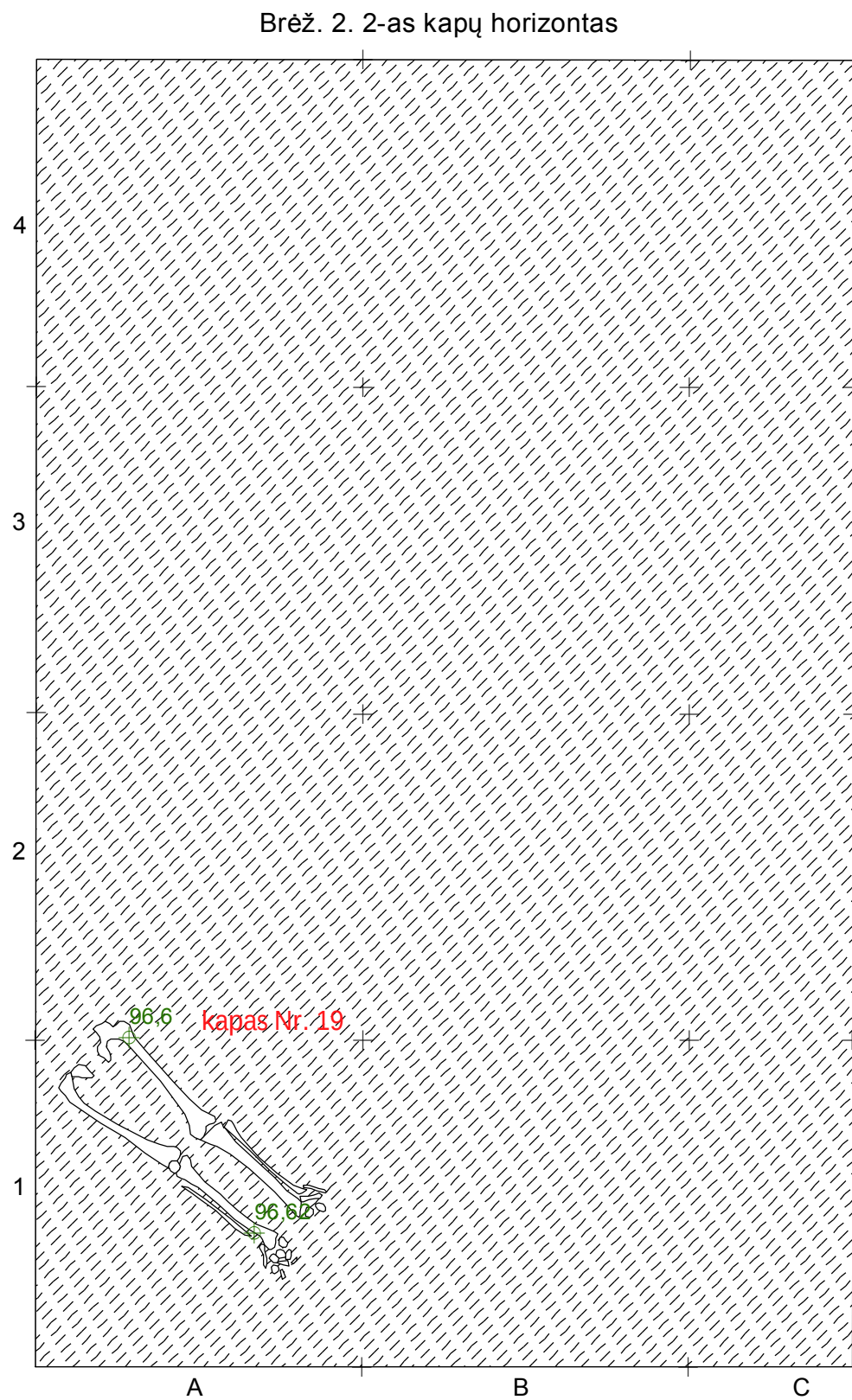
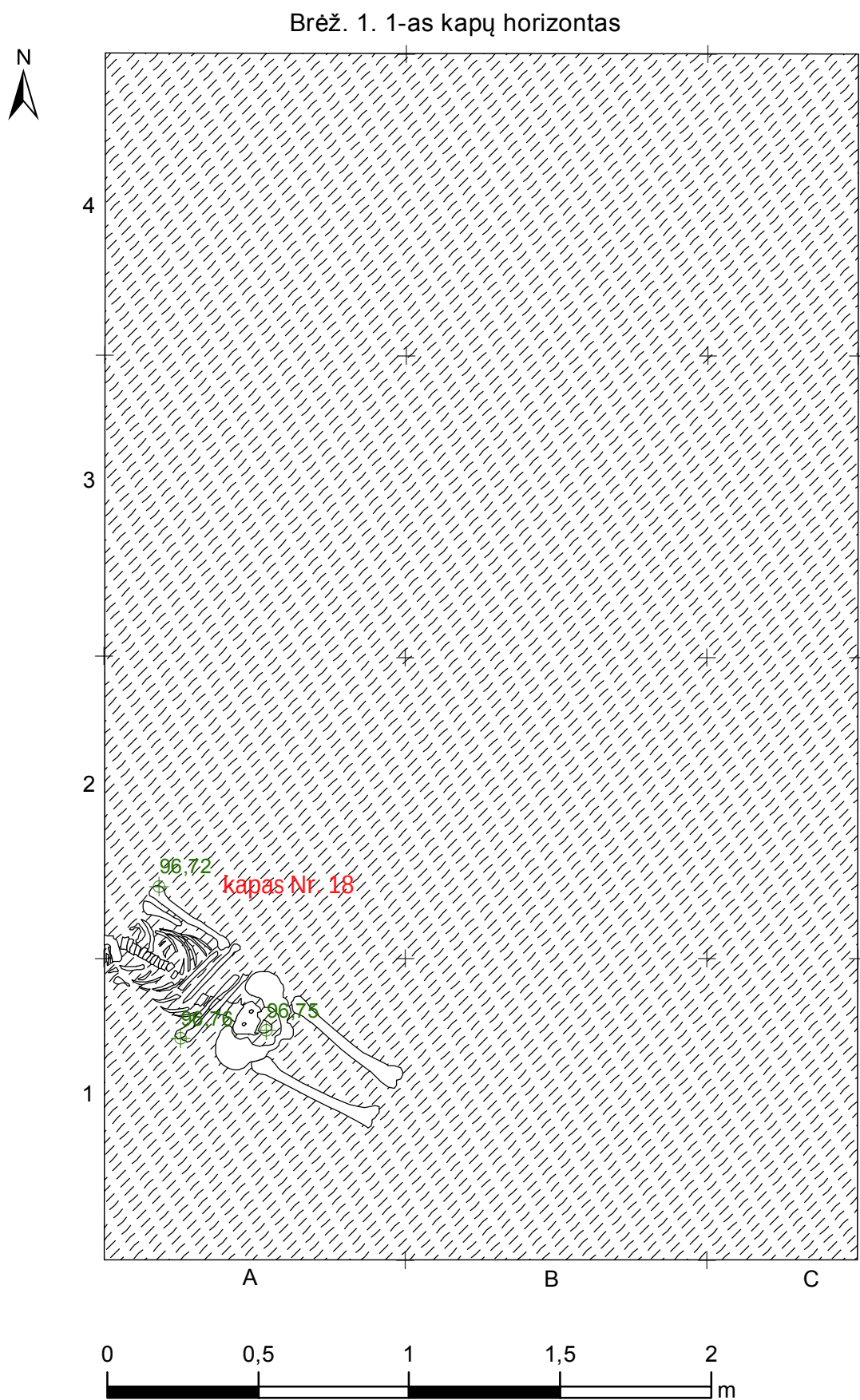
Vilniaus senojo miesto vietos su priemiesčiais (25504) teritorijos, Vilniaus senamiesčio (16073),
skvero prie Bernardinų g. / Šv. Mykolo g. / Maironio g. žvalgomieji archeologiniai tyrimai
Perkasa 2, sienelių pjūviai M 1:20

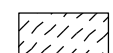
EKSPLIKACIJA:

1. Velėna
2. Pilka žemė, smulkios griuvenos
3. Tamsiai pilka žemė, smulkios griuvenos
4. Rusvas smėlis, pavienės griuvenos
5. Griuvenos, šaknys
6. Kopyčios (?) pamatas pjūvyje

0 100 (cm)

Sutartiniai žymėjimai:

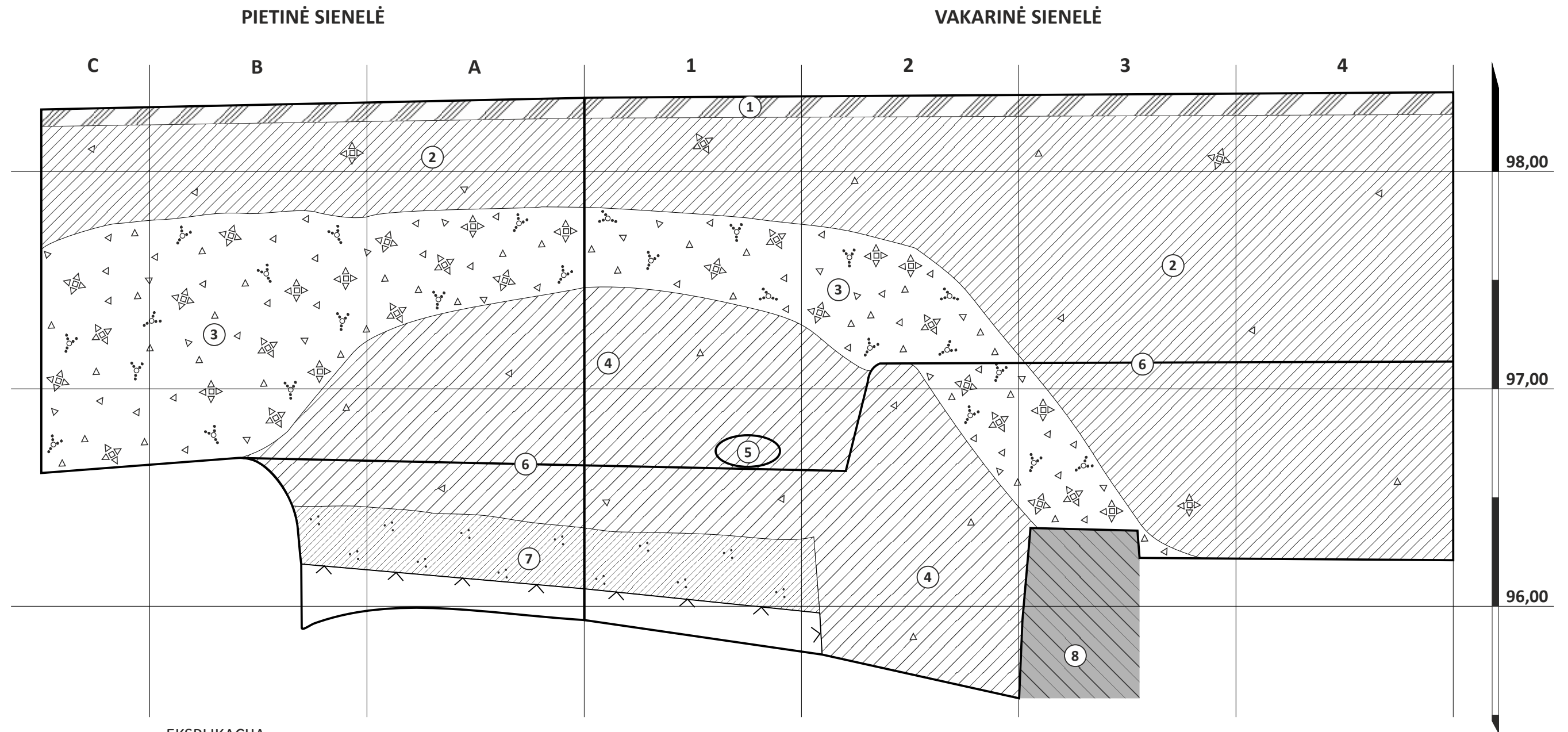
 pilkas smėlis

PLANAS 6. Perkastos 3 planigrafiniai brėžiniai (1-as ir 2-as kapų horizontai). M 1:20			Vilniaus senoji miesto su priemiesčiais (25504) teritorijos, Vilniaus senamiesčio (16073), Vilniaus m. sav., Vilniaus m., skvero prie Bernardinų g./Šv. Mykolo g./Maironio g. sankirtos žvalgomieji archeologiniai tyrimai
archeologas	R. Žukovskis		Brėžinys Nr. 9, p. 64
sudarė	D. Kontrimas		
2018.02	1 lapas	A3	Koordinacijų sistema-LKS 94; aukščių sistema-vietinė

PLANAS 7. Perkaso 3 planigrafinis brėžinys (3-as horizontas). M 1:20			Vilniaus senjojo miesto su priemiesčiais (25504) teritorijos, Vilniaus senamiesčio (16073), Vilniaus m. sav., Vilniaus m., skvero prie Bernardinų g./Šv. Mykolo g./Maironio g. sankirtos žvalgomieji archeologiniai tyrimai
archeologas	R. Žukovskis		Brėžinys Nr. 10, p. 65
sudarė	D. Kontrimas		
2018.02	1 lapas	A4	
			Koordinatų sistema-LKS 94; aukščių sistema-vietinė

**Vilniaus senojo miesto vietos su priemiesčiais (25504) teritorijos, Vilniaus senamiesčio (16073),
skvero prie Bernardinų g. / Šv. Mykolo g. / Maironio g. žvalgomieji archeologiniai tyrimai
Perkasa 3, sienelių pjūviai M 1:20**

EKSPLIKACIJA:

1. Velėna
2. Tamsiai pilka žemė, pavienės griuvenos
3. Griuvenos, stambus žvyras
4. Pilka žemė, griuvenos (taip pat ir pamato perkasimas)
5. Kapai 18 ir 19
6. Perkastos susiaurėjimo vieta
7. Tamsiai pilka žemė, smėlis
8. Varpinės pamatas pjūvyje

0 100 (cm)

PRIEDŲ SĄRAŠAS

1. Leidimas vykdyti archeologinius tyrimus (kopija);
2. Archeologinių tyrimų projektas;
3. Archeologinių tyrimų pažyma;
4. Žmonių palaikų iš Bernardinų/Šv. Mykolo/Maironio g., Vilnius (2017 m. archeologiniai tyrimai), antropologinė ataskaita (autorė Justina Kozakaitė);
5. Radinių perdavimo aktai.

Priedas Nr. 1

KULTŪROS PAVELDO DEPARTAMENTAS PRIE KULTŪROS MINISTERIJOS

LEIDIMAS ATLIKTI ARCHEOLOGINIUS TYRIMUS

2017-11-29

(data)

Nr.

Vilnius

LA-578

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo (Žin., 1995, Nr. 3-37; 2004, Nr. 153-5571) 18 straipsnio 6 dalimi, šis leidimas išduotas

Robertui Žukovskiui (2016-06-09, Nr. 1864)

(tyrėjo vardas, pavardė, nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialisto atestato išdavimo data ir Nr.

arba mokslo laipsnis ir (ar) pedagoginis vardas)

atlikti:

Vilniaus senojo miesto vietos su priemiesčiais (25504), Vilniaus senamiesčio (16073) teritorijų

(numatomos tirti vietos pavadinimas, unikalūs kodas Kultūros vertybių registre,

Vilniaus m. sav., Vilniaus m., Bernardinų g. / Šv. Mykolo g. / Maironio g. sankirta

adresas, archeologinių tyrimų pobūdis)

žvalgomuosius archeologinius tyrimus

pagal archeologinių tyrimų projektą:

Vilniaus senojo miesto vietos su priemiesčiais (25504), Vilniaus senamiesčio (16073) teritorijos, Vilniaus m. sav., Vilniaus m., skvero prie Bernardinų g. / Šv. Mykolo g. / Maironio g. sankirtos, žvalgomųjų archeologinių tyrimų projektas, 2017-11-28

(projekto pavadinimas, aprobavimo data)

archeologinių tyrimų grupę sudaro šie archeologai (pildoma, jeigu grupė sudaroma):

dr. Linas Girlevičius, Tomas Abraitis

(vardai, pavardės)

(antra pusė)

Papildomi paveldosaugos reikalavimai archeologinių tyrimų metu :

Leidimas galioja iki 2017-11-30
(metai, mėnuo, diena)

Leidimo galiojimas pratęstas iki 2017-12-22
(metai, mėnuo, diena)

Apskaitos, paveldotvarkos skyriaus vyr.
specialistė
(leidimą išdavusio tarnautojo pareigų pavadinimas)

Augustina Kurilienė
(vardas, pavardė)

Apskaitos, paveldotvarkos
sk. vyr. specialistė
(leidimą galiojimą pratęsusio tarnautojo pareigų
pavadinimas)

Augustina Kurilienė
(vardas, pavardė)

Leidimas taip pat tyrėjui suteikia teisę naudoti elektronines priemones, sudarinėti planus, filmuoti, fotografuoti, piešti, rinkti radinius ir mėginius tiriamame objekte

Tyrėjas archeologinių tyrimų metu ir juos atlikęs privalo laikytis Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo (Žin., 1995, Nr. 3-37; 2004, Nr. 153-5571), Paveldo tvarkybos reglamento PTR 2.13.01:2011 „Archeologinio paveldo tvarkyba“, patvirtinto Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2011 m. rugpjūčio 16 d. įsakymu Nr. ĮV-538 (Žin., 2011, Nr. 109-5162), Nekilnojamųjų kultūros vertybių atskleidimui reikalingų tyrimų duomenų apimties aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Kultūros ministro 2005 m. birželio 22 d. įsakymu Nr. ĮV-259 (Žin., 2005, Nr. 80-2927), Kultūros paveldo objektų ar vietovių apžiūros, būklės fiksavimo ir tyrimo atlikimo užtikrinimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2005 m. birželio 9 d. įsakymu Nr. ĮV-240 (Žin., 2005, Nr. 76-2766), Nekilnojamojo kultūros paveldo tyrimų metu rastų archeologinių radinių perdavimo muziejams taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2005 m. vasario 25 d. įsakymu Nr. ĮV-66 (Žin., 2005, Nr. 30-960), Leidimų atlikti archeologinius tyrimus išdavimo tvarkos aprašo, kitų teisės aktų nustatytų paveldosaugos reikalavimų ir šiame leidime nustatytų papildomų paveldosaugos reikalavimų.

Patvirtinta užsalo

Patvirtinimo data 2017-11-22

Tyrėjas: Robertas Žukovskis, tel.: 8 686 07136

Užsakovas: SI „Vilniaus planas“
Konstitucijos pr. 3, 09308 Vilnius,
tel. +370 5 2112446

**Vilniaus senojo miesto vietos su priemiesčiais (25504), Vilniaus senamiesčio (16073)
teritorijos, Vilniaus m. sav., Vilniaus m., skvero prie Bernardinų g. / Šv. Mykolo g. /
Maironio g. sankirtos,
ŽVALGOMŲJŲ ARCHEOLOGINIŲ TYRIMŲ PROJEKTAS**

Vilnius, 2017-11-22

AIŠKINAMASIS RAŠTAS

Bendrieji duomenys: Vilniaus senojo miesto vietos su priemiesčiais (25504), Vilniaus senamiesčio (16073) teritorijoje, skvere prie Bernardinų g. / Šv. Mykolo g. / Maironio g. sankirtos yra numatyti statybos ir su jais susiję žemės kasimo darbai. Čia, į V nuo Šv. Onos bažnyčios vakarinio fasado, ketinama įrengti šio puošnaus gotiško fasado apžvalgai skirtą amfiteatro pavidalo apžvalgos vietą. Tuo tikslu planuojama panaikinti skverą iš P ribojančią atraminę sieną, o dabartinio skvero paviršių palaipsniui pažeminti iki Maironio gatvės paviršiaus lygio. Taip pat ketinama rekonstruoti ir dabar daugiausia asfalto danga padengtą Bernardinų g. / Šv. Mykolo g. sankirtą. Iš senosios kartografijos, kitų istorijos šaltinių žinoma, kad projektuojamoje vietoje, dabartiniame skvere, būta įvairių mūrinių pastatų, statinių (žr. pav. 7–11): iki šiol neišlikusių Šv. Onos bažnyčios varpinių, galimai bokšto pavidalo statinio, buvusio prie pastato Bernardinų g. 10 PR dalies. Iš ankstesnių tyrimų žinoma, kad čia būta ir laidojimo vietos – manoma, vokiečių katalikų Šv. Onos brolijos kapinių. Projektinės dokumentacijos ruošimui yra labai svarbios vietos, kur būta pastatų, kitų statinių (taip pat ir XIX amžiaus piešinyje vaizduojamo akmenų grindinio – žr. pav. 11) bei jų galimai išlikusių liekanų parametrai. Todėl, o taip pat dėl būtinybės išsiaiškinti kur, kokiame gylyje esama žmonių kapų, statybos projekto rengimo metu tikslinga atlikti žvalgomuosius archeologinius tyrimus. Žvalgomosios perkastos išdėstytos tose vietose, kur yra tikimybė aptikti buvusių statinių liekanas.

Archeologinių tyrimų tikslai: atsekti neišlikusių mūrinių pastatų, statinių liekanas, galimai aptikti iš ikonografinės medžiagos žinomo grindinio liekanas, nustatyti jo altitudę; nustatyti, kokiame gylyje yra šioje vietoje buvusių kapinių aukščiausias nesuardytas kapų horizontas; atsižvelgiant į tiriamojo kultūrinio, galimai, archeologinio sluoksnio pobūdį, stovį, numatyti tolimesnių būtinų archeologinių tyrimų pobūdį, surinkti duomenis tolimesnių tyrimų kainai nustatyti.

Tyrimų pobūdžio pagrindimas: Numatytoji tirti vieta yra Vilniaus senojo miesto vietos su priemiesčiais (25504), Vilniaus senamiesčio (16073) teritorijose. Iš ankstesnių tyrimų duomenų, ikonografinės, senosios kartografinės medžiagos žinoma, kad čia esama, gali būti išlikę archeologinių struktūrų, nesuardyto archeologinio sluoksnio. Projektavimo stadijoje, taip pat ir apsaugos tikslais, svarbu surinkti išsamesnius duomenis apie šias archeologijos vertybes. Atsižvelgiant į aukščiau išdėstytą, pasirinktas archeologinių tyrimų pobūdis – žvalgomieji archeologiniai tyrimai.

Tyrimų apimtys: Projektuojamos teritorijos plotas yra 1900 m². Žvalgomuosius archeologinius tyrimus numatoma atlikti tiriant tris, preliminariai 4×2,5 m dydžio, stačiakampio plano perkastas, ištiriant 30 m² ar didesnę (dėl būtinybės pilnai ištirti į perkasa patenkančius kapus) plotą. Žvalgomaisiais tyrimais ketinama ištirti apie 1,6 proc. nuo projektuojamos teritorijos dydžio plotą.

Tyrimų trukmė: 2017 m. lapkričio 29 d. – 2017 m. gruodžio 15 d.

Ankstesnių archeologinių tyrimų apžvalga: Teritorijoje, kurioje planuojama atlikti žvalgomuosius archeologinius tyrimus buvo kasinėta jau anksčiau. 1986–1987 metais įrengiant šiluminę trasą archeologinius tyrimus numatytoje tirti teritorijoje atliko Stasys Patkauskas¹. Darbų „prie skverelio šalia Šv. Mykolo bažnyčios“ darbų metu 2,0 m gylyje buvo pasiektas įžemis.

¹ PATKAUSKAS S., Archeologinės priežiūros darbų, vykdytų šiluminės trasos kasimo vietoje buv. Tiesos g., ataskaita, Vilnius, 1988, LIIR f. 1, b. 1366;

Bernardinų gatvės važiuojamojoje dalyje aptiktas arkinio pamato fragmentas, galbūt sietinas su šioje vietoje buvusiu (vadinamajame „Fiurstenhofo“ plane pažymėta?) tvora. 1,2 m gylyje atkastas akmenų grindinio fragmentas, kuris fiksuotas 5 cm aukščiau apatinio tamsiai pilkos žemės sluoksnio. Pastarajame, virš įžemio buvusiame, sluoksnyje būta gyvulių kaulų, angliukų. Du archeologijos požiūriu vertingo kultūrinio sluoksnio horizontai stebėti 1,2 ir 1,5 m gylyje nuo dabartinės Maironio g. dangos. Ties Šv. Onos bažnyčios ŠV kampu aptiktos mūrinės konstrukcijos – kaip manoma, bažnyčios senesnių varpinių ir galerijos, vedusios į [bernardinų?] vienuolyną, pėdsakai. 2006 metais archeologiniai žvalgymai buvo atlikti prie skvero P dalies². Tuomet archeologiniai žvalgymai tranšėjos elektros kabeliams vietoje Bernardinų ir Šiltadaržio g. atlikti apie 100 m² plote. Bernardinų g. aptikta žmonių kaulų iš suardytų kapų. Greta pastato Bernardinų g. 10 aptiktos ir dalinai apardytos, XVI a. gynybinio (?) bokšto – iš istorinių šaltinių žinomo kaip koplyčia, liekanos. Nurodyta, kad ateityje, siekiant apsaugoti nuo tolimesnio ardymo, tikslinga atlikti šio statinio liekanų tyrimus, kurie gali suteikti įdomios mokslinės informacijos. Didesnėje žvalgytos tranšėjos dalyje nesuardyto kultūrinio sluoksnio ar vertingų artefaktų neaptikta. Tyrimai buvo atlikti ir numatomos rekonstruoti aikštelės P dalyje. Čia 2003 metais, tiesiant šilumotiekį, aptikta mūrinių konstrukcijų ir grindinio fragmentas³. Mūrai datuoti XVII amžiaus I puse, jų plotis 1,1–2,0 m. Grindinio fragmentas surastas 80 cm gylyje nuo dangos paviršiaus.

Tyrimų metodika: Žvalgomasias perkakas numatoma tirti iki įžemio. Aptikus žmonių kapų perkasa (-os) būtų praplečiama, siekiant visiškai ištirti į perkasą patenkančius kapus. Aptikus mūrinių konstrukcijų būtų atliktas jų architektūrinis įvertinimas, o vėliau jos būtų pridengtos geotekstile ir užkasamos iki didesnės apimties tyrimų.

Priedai:

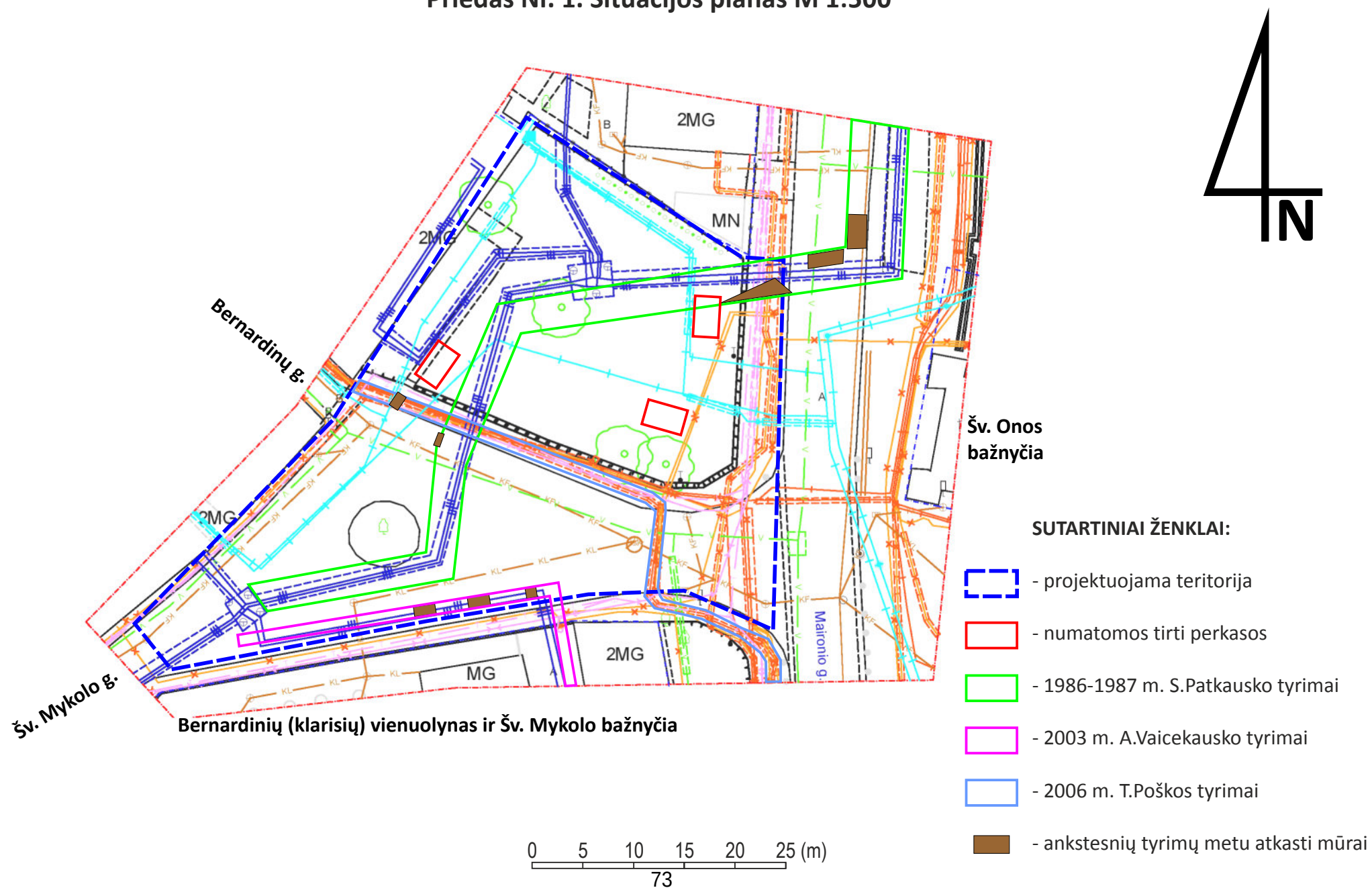
1. Situacijos planas M 1:500;
2. Fotofiksacija iki pradedant tyrimus ir tiriamoji vieta istoriniuose planuose.

 Robertas Žukovskis

² POŠKA T., Vilniaus senjojo miesto su priemiesčiais (A1610K) ir urbanistinės teritorijos (UV-69) archeologinių žvalgymų ataskaita // Bernardinų ir Šiltadaržio g. Vilniaus m. 2006 m. elektros kabelio renovacijos metu atliktų archeologinių žvalgymų ataskaita, Vilnius, 2007, LIIR f. 1, b. 4729, p. 4–8;

³ VAICEKAUSKAS A., 2003 m. archeologijos žvalgymų Vilniaus senjojo miesto vietos (A1610K) ir urbanistikos paminklo teritorijos (UV70) ribose ataskaita // Archeologiniai žvalgymai Maironio g. 9, Vilnius, 2003, LIIR f. 1, b. 4156, p. 3–8.

Priedas Nr. 1. Situacijos planas M 1:500

Priedas Nr. 2. Fotofiksacija iki pradedant tyrimus ir tiriamoji vieta istoriniuose planuose

1. Vaizdas į tiriamąją teritoriją iš R.

2. Vaizdas į tiriamąją teritoriją iš PR.

3. Vaizdas į tiriamąją teritoriją iš V.

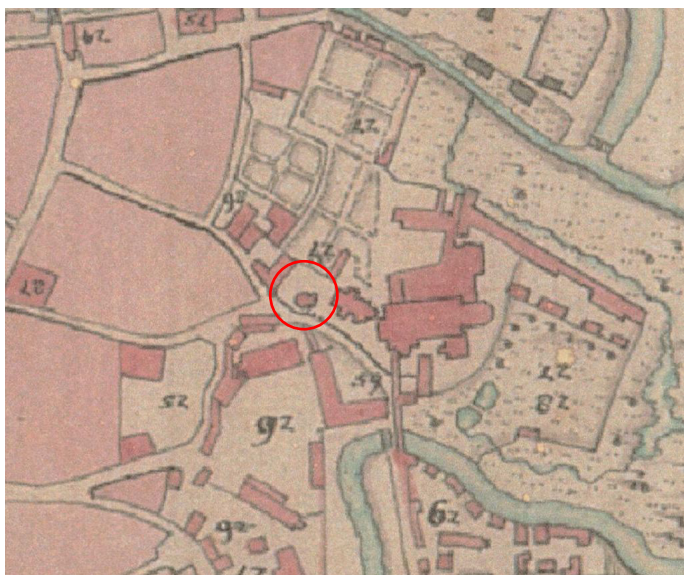
4. Vaizdas į tiriamąją teritoriją iš Š.

5. Vaizdas į tiriamąją teritoriją iš ŠR.

6. Vaizdas į tiriamąją teritoriją iš ŠV.

7. Tirmojoji teritorija 1737-1740 m. datuojamo, vadinamojo "Fiurstenhofo", Vilniaus plano ištraukoje.

8. Tirmojoji teritorija 1798 m. datuojamo Vilniaus plano ištraukoje.

9. Tirmojoji teritorija 1808 m. datuojamo, vadinamojo "Grunerto", Vilniaus plano ištraukoje.

10. Tirmojoji teritorija 1845 m. datuojamo Vilniaus plano ištraukoje.

11. Tirmojoji vieta XIX amžiaus piešinyje.

**PAŽYMA APIE ARCHEOLOGINIUS TYRIMUS, ATLIKTUS 2017 METAIS SKVERE PRIE
BERNARDINŲ G. / ŠV. MYKOLO G. / MAIRONIO G. SANKIRTOS, VILNIUJE**

Išvadas. 2017 metų gruodžio mėn. atlikti žvalgomieji archeologiniai tyrimai Vilniaus senjojo miesto vietos su priemiesčiais (25504), Vilniaus senamiesčio (16073) teritorijose, Vilniaus m. sav., Vilniaus m., skvere prie Bernardinų g. / Šv. Mykolo g. / Maironio g. sankirtos. Čia, į V nuo Šv. Onos bažnyčios vakarinio fasado, ketinama įrengti šios puošnios gotiškos bažnyčios apžvalgai skirtą amfiteatro pavidalo apžvalgos vietą. Tuo tikslu planuojama panaikinti skverą iš P ribojančią atraminę sieną, o dabartinio skvero paviršių palaipsniui pažeminti iki Maironio gatvės paviršiaus lygio. Taip pat ketinama rekonstruoti dabar daugiausia asfalto dangą padengtą aikštelę Bernardinų g. / Šv. Mykolo g. sankirtoje. Iš senųjų planų, piešinių, kitų istorijos šaltinių žinoma, kad projektuojamoje vietoje, dabartiniame skvere, būta įvairių mūrinių pastatų, statinių (žr. priedą – archeologinių tyrimų projektą, priedą Nr. 2, pav. 7–11): iki šiol neišlikusių bernardinų vienuolyno, Šv. Onos bažnyčios varpinių, galimai bokšto pavidalo statinio ar koplyčios, buvusios prie pastato Bernardinų g. 10 PR dalies, kryžiaus. Iš istorinės medžiagos, ankstesnių archeologinių tyrimų žinoma, kad čia būta ir laidojimo vietos – manoma, vokiečių katalikų Šv. Onos brolijos, kapinių. Projektinės dokumentacijos ruošimui yra labai svarbios vietos, kur būta pastatų – svarbu nustatyti šių galimai saugotinių mūrų liekanų parametrai. Todėl, o taip pat dėl būtinybės išsiaiškinti kur, kokiame gylyje esama žmonių kapų, statybos projekto rengimo metu buvo tikslinga atlikti žvalgomuosius archeologinius tyrimus. Kadangi buvo tikimybė aptikti žmonių kapų, atsižvelgiant į žvalgomiesiems archeologiniams tyrimams Paveldo tvarkybos reglamente PTR 2.13.01:2011 „Archeologinio paveldo tvarkyba“ keliamus reikalavimus, buvo tirama žvalgomosios perkasomis. Žvalgomosios perkasos (toliau tekste – perkasos) išdėstytos būtent tose vietose, kur buvo tikimybė aptikti buvusių statinių liekanas. Žvalgomųjų archeologinių tyrimų tikslai: atsekti neišlikusių mūrinių pastatų, statinių liekanas, galimai aptikti iš ikonografinės medžiagos žinomo grindinio liekanas, nustatyti jo altitudę; nustatyti, kokiame gylyje yra šioje vietoje buvusių kapinių aukščiausias nesuardytas kapų horizontas; atsižvelgiant į tiriamojo kultūrinio, galimai, archeologinio sluoksnio pobūdį, stovį, numatyti tolimesnių būtinų archeologinių tyrimų pobūdį, surinkti duomenis tolimesnių tyrimų kainai apskaičiuoti. Archeologinius tyrimus atlikti užsakė SJ „Vilniaus planas“. Kultūros paveldo departamento leidimas atlikti archeologinius tyrimus Nr. LA–578, 2017-11-29 išduotas archeologui Robertui Žukovskiui. Kartu su tyrimų vadovu žvalgomąsias perkasas kasė, tyrė, ruošė fiksacijai UAB „Teisinga orbita“ darbuotojai. Tiriamąsias vietas matavo, planus braižė archeologas Darius Kontrimas. Fotonuotraukos archeologų Tomo Abraičio ir Lino Girlevičiaus. Baigus tyrimus visos perkasos buvo užkastos.

Ankstesnių tyrimų apžvalga. Teritorijoje, kurioje planuojama atlikti žvalgomojusius archeologinius tyrimus buvo kasinėta jau anksčiau. 1986–1987 metais įrengiant šiluminę trasą archeologinius tyrimus numatytoje tirti teritorijoje atliko Stasys Patkauskas¹. Darbų „prie skverelio šalia Šv. Mykolo bažnyčios“ metu 2,0 m gylyje buvo pasiektas žemės. Bernardinų gatvės važiuojamojoje dalyje aptiktas arkinio pamato fragmentas, galbūt sietinas su šioje vietoje buvusiu (vadinamajame „Fiurstenhofo“ plane pažymėta?) kapinių tvora. 1,2 m gylyje atkastas akmenų grindinio fragmentas, kuris fiksuotas 5 cm aukščiau apatinio tamsiai pilkos žemės sluoksnio. Pastarajame, virš žemio buvusiame, sluoksnyje būta gyvūnų kaulų, angliukų. Du archeologijos požiūriu vertingo kultūrinio sluoksnio horizontai stebėti 1,2 ir 1,5 m gylyje nuo dabartinės Maironio g. dangos lygio. Ties Šv. Onos bažnyčios ŠV kampu aptiktos mūrinės konstrukcijos – kaip manoma, bažnyčios senesnių varpinių ir galerijos, vedusios į [bernardinų] vienuolyną, pėdsakai. 2006 metais archeologiniai žvalgymai buvo atlikti prie skvero P dalies². Tuomet archeologiniai žvalgymai tranšėjos elektros kabeliams vietoje Bernardinų ir Šiltadaržio g. vyko apie 100 m² plote. Bernardinų g. aptikta žmonių kaulų iš suardytų kapų. Greta pastato Bernardinų g. 10 aptiktos ir dalinai apardytos, XVI amžiumi datuojamo gynybinio (?) bokšto – iš istorinių šaltinių žinomo kaip koplyčia, liekanos. Nurodyta, kad ateityje, siekiant apsaugoti nuo tolimesnio ardymo, tikslinga atlikti šio statinio liekanų tyrimus, kurie gali suteikti naujos, įdomios mokslinės informacijos. Didesnėje žvalgytų tranšėjų dalyje nesuardyto kultūrinio sluoksnio ar vertingų artefaktų neaptikta. Tyrimai buvo atlikti ir numatomos rekonstruoti aikštelės P dalyje. Čia 2003 metais, tiesiant šilumos trasą, aptikta mūrinių konstrukcijų fragmentai ir grindinys³. Mūrai datuoti XVII amžiaus I puse, jų plotis 1,1–2,0 m. Grindinio fragmentas surastas 80 cm gylyje nuo dangos paviršiaus ir siejamas su aptiktaisiais mūrais.

Tyrimų eiga ir jų rezultatai. Kaip jau minėta, tyrimai atlikti siekiant aptikti anksčiau dabartinio skvero vietoje stovėjusių statinių liekanas tiksliai nustatant jų vietas, nustatyti šių išlikimo lygį ir galimai datuoti. Numatant tyrimų vietas buvo atsižvelgta į vietovės toponuotrauکه pažymėtus sovietmečiu įrengtus požeminius inžinerinius tinklus (šilumotiekio, dujotiekio, elektros kabelines trasas) – tose vietose, kur yra šie tinklai, siekta nekasti.

Perkasa 1 (žr. situacijos planą, fonuotrauکه 1–7) tirta skvero V dalyje. Ja siekta aptikti šioje vietoje stovėjusio XVI amžiuje statyto bokšto ar koplyčios mūrines liekanas. Šis statinys nugriautas 1832 metais. Tyrimus komplikavo tai, kad abipus PV–ŠR orientuotos perkastos sovietmečiu įrengtos šiluminės trasos, taip pat dujotiekio trasa. Tai lėmė, kad perkasoje 1 bokšto ar koplyčios liekanų visai neaptikta, o kultūrinis sluoksnis ir perkasoje aptiktieji kapai stipriai apardyti iki pat žemio⁴. Perkasoje fiksuoti 4 kapų horizontai, kurių aukščiausias atkastas ~1,4 m gylyje nuo esamo žemės paviršiaus. Pagal laidojimo padėtį (visi mirusieji orientuoti PR–ŠV kryptimis) bei pagal tai, kad mirusieji gana tiksliai laidoti vienas virš kito, manome, kad šioje skvero dalyje buvo laidota gana trumpą istorinį laikotarpį – preliminariai XVII amžiaus II pusėje – XVIII

¹ PATKAUSKAS S., Archeologinės priežiūros darbų, vykdytų šiluminės trasos kasimo vietoje buv. Tiesos g., ataskaita, Vilnius, 1988, LIIR f. 1, b. 1366;

² POŠKA T., Vilniaus senojo miesto su priemiesčiais (A1610K) ir urbanistinės teritorijos (UV-69) archeologinių žvalgymų ataskaita // Bernardinų ir Šiltadaržio g. Vilniaus m. 2006 m. elektros kabelio renovacijos metu atliktų archeologinių žvalgymų ataskaita, Vilnius, 2007, LIIR f. 1, b. 4729, p. 4–8;

³ VAICEKAUSKAS A., 2003 m. archeologijos žvalgymų Vilniaus senojo miesto vietos (A1610K) ir urbanistikos paminklo teritorijos (UV70) ribose ataskaita // Archeologiniai žvalgymai Maironio g. 9, Vilnius, 2003, LIIR f. 1, b. 4156, p. 3–8.

⁴ Žemės – žmogaus veiklos nepaliestos geologinės struktūros;

amžiuje. Tikimės, kad kapus bus galima datuoti tiksliau, mat tyrimų metu aptikta ir potencialiai tiksliau datuojančių radinių – monetų, medalikėlių – tačiau jie dar nėra tinkamai atvalyti, identifikuoti. Atsižvelgiant į tai, kad perkastos sienelės vis griuvo, tirti buvo nesaugu, nurinkus ankstyviausią, ketvirtą, kapų horizontą toliau gilintasi tik nedideliame 1,2×1,2 m dydžio plotelyje perkastos 1 PV dalyje. 2,6 m gylyje ($H_{Abs.}$ 96,12–96,18 m) čia pasiektas smėlio žemis, o jame buvo matomos medinių konstrukcijų (?) liekanos, tiksliau nenustatyto datavimo kito įgilinto objekto dalis ir sovietinio perkaso žymė. Tikėtina, kad šioje Vilniaus dalyje gyventa jau XIV amžiaus pabaigoje – XV amžiuje, tačiau tiksliai tai patvirtinančių radinių perkastos 1 giliausioje dalyje neaptikta.

Perkasa 2 (žr. situacijos planą, fotonuotraukas 8–13) tirta skvero PR dalyje, ji orientuota PR–ŠV kryptimis. Ja siekta aptikti šioje vietoje stovėjusio kryžiaus ar koplyčios mūrinės liekanas. Statinys šioje vietoje pažymėtas 1737–1740 metais datuojamame vadinamajame „Fiurstenhofo“ Vilniaus miesto plane (žr. archeologinių tyrimų projektą, priedą Nr. 2, pav. 7), nugriautas 1832 metais. 1840 metais datuojamame J. Oziemblausko piešinyje (žr. archeologinių tyrimų projektą, priedą Nr. 2, pav. 11) visa teritorija priešais Šv. Onos bažnyčią vaizduojama išgrįsta. Manome, kad būtent šio grindinio fragmentai buvo aptikti perkasoje 2 nukasus viršutinius, veikiausiai sovietmečiu datuotinus grunto sluoksnius. Grindinys atkastas 45–55 cm gylyje ($H_{Abs.}$ 97,91–98,0 m) nuo esamo žemės paviršiaus. Siekta šio grindinio neardyti, kad ateityje vykiančių didesnės apimties tyrimų metu būtų galima atidengti žymiai didesnį grindinio plotą. Todėl toliau buvo gilinamasi perkastos 2 Š dalyje, kur grindinio nebūta – iš pradžių gilintasi 1,45×1,05 m dydžio plotelyje, vėliau jis praplėstas V kryptimi ir tapo 2,85×1,05 m dydžio. Nustatyta, kad šioje, šiaurinėje, perkastos dalyje yra išlikusios apardytos mūrinio statinio pamatų liekanos. Pamatas iš plytų ir riedulių, rištų kalkių skiediniu, jo paviršiaus aukščiausių taškų $H_{Abs.}$ 96,76–97,09 m, taigi nuo esamo žemės paviršiaus mūro viršus yra ~1,35–1,7 m gylyje. Manoma, kad pavyko aptikti buvusio statinio pamatų PV kampą. Architektūros eksperto Roberto Zilinsko nuomone, mūras datuotinas XVII amžiaus I puse, laikotarpiu po 1610 metų Vilniaus gaisro. Daugiau perkasoje nebesigilinta, žemis joje nebuvo pasiektas.

Perkasa 3 (žr. situacijos planą, fotonuotraukas 14–21) tirta skvero ŠR dalyje, ji orientuota P–Š kryptimis. Ja siekta aptikti šioje vietoje stovėjusios bernardinų vienuolyno varpinės liekanas. Jos dalinai buvo atkastos 1986–1987 metais vykusių tyrimų metu (žr. ankstesnių tyrimų apžvalgą), tačiau nebuvo nuosekliau tyrinėtos, fiksuotos. Manoma⁵, kad M. Šulco suprojektuota varpinė pastatyta 1802 metais, o ji nugriauta 1870 metais, tiesiant dab. Maironio gatvę. Verta pažymėti, kad pastatų čia būta ir anksčiau – vadinamajame „Fiurstenhofo“ Vilniaus miesto plane (žr. archeologinių tyrimų projektą, priedą Nr. 2, pav. 7) varpinės vietoje taip pat vaizduojamas mūrinis pastatas. Tyrimų metu paaiškėjo, kad perkastos 3 Š dalyje kultūrinis sluoksnis suardytas sovietmečiu, statant šiluminę trasą. Varpinės ar anksčiau šioje vietoje stovėjusio kito mūrinio pastato pamatinės dalies liekanos atkastos 1,7–2,0 m gylyje ($H_{Abs.}$ 96,35–96,64 m) nuo žemės paviršiaus. Architektūros eksperto Roberto Zilinsko nuomone, mūras datuotinas XVII amžiaus I puse, laikotarpiu po 1610 metų Vilniaus gaisro. Taigi, tikėtina, kad statant varpinę XIX amžiaus pradžioje į jos struktūrą buvo įjungti ankstesni mūrai. Į PV nuo aptiktųjų mūrų ankstyviausia kultūrinio sluoksnio dalis suardyta statant mūrinius pamatus. Siaurame ruože 2,15–2,35 m gylyje

⁵ DRĖMA V., Dingęs Vilnius, Vilnius, 2013, p. 350.

čia atkastas rusvo žvyringo smėlio įžemis. Virš jo fiksuotas 30–35 cm storio juodos žvyringos žemės sluoksnis – ankstyviausias kultūrinio sluoksnio horizontas. Aukščiau šio sluoksnio tirtas pilkos žemės sluoksnis, o jame ($H_{Abs.}$ 96,6–96,76 m) aptikti žmonių kapai. Kapai orientuoti tokia pat kryptimi, kaip ir menamas varpinės pamatas – PR–ŠV, todėl manome, kad žmonės čia palaidoti jau pastačius varpinę ar ankstesnį šioje vietoje stovėjusį pastatą. 0,5–2,0 m gylyje perkastos 3 P dalyje fiksuotas menamas varpinės griovimo sluoksnis – 0,4–1,0 m storio griuvenų sluoksnis, kuriame aptikta ir gotikinių, ir barokinių, ir klasicistinių proporcijų plytų ir jų fragmentų.

Išvados:

2017 metais atliktų žvalgomųjų archeologinių tyrimų metu ištirtos 3 perkastos, tirtas 30 m² plotas. Aptiktas 2,15–2,6 m (su įgilintais objektais daugiau nei 3 m) storio kultūrinis sluoksnis, preliminariai datuojamas XIV–XX amžiais. Archeologinių tyrimų metu aptikta 17 ar 18 apardytų, XVII–XVIII amžiais datuojamų kapų, daug žmonių kaulų iš suardytų kapų. Kaulai perduoti Vilniaus universitetui osteologiniams tyrimams. Tyrimų metu aptikta XVII amžiaus pirma puse datuotų mūrinių konstrukcijų – bernardinų vienuolyno varpinės fragmentas ir kryžiaus ar koplyčios pamato fragmentas. Tirtose vietose viršutiniai iki 40–50 cm storio sluoksniai yra suardyti, supiltinio pobūdžio, tačiau juose esama žmonių kaulų. Aptikta (XVI?) XVII–XX amžiais datuojamų radinių, kurių kolekcija bus perduota Lietuvos nacionaliniam muziejui. Atsižvelgiant į tai, kad tyrimų metu aptikta kapų, žmonių kaulų iš suardytų kapų, sklype esama archeologijos požiūriu vertingo kultūrinio sluoksnio, teigiame, kad ateityje iki pradedant žemės kasimo darbus čia būtina atlikti detaliuosius archeologinius tyrimus.

Vilnius 2017-12-18

Robertas Žukovskis, archeologas

1. Perkasa 1, P dalis pasiekus kapų horizontą. Vaizdas iš ŠR.

2. Perkasa 1 pasiekus kapų horizontą. Vaizdas iš ŠR.

3. Perkasa 1, apardytas kapas. Vaizdas iš PV.

4. Perkasa 1 atkasus vieną iš kapų horizontų. Vaizdas iš PR.

5. Perkasa 1 atkasus apatinį kapų horizontą. Vaizdas iš PV.

6. Perkasa 1, giliausia jos dalis - pasiektas smėlio, žvyro įžemis. Vaizdas iš ŠR.

7. Perkasa 1, giliausia jos dalis - pasiektas smėlio, žvyro įžemis. Vaizdas iš PR.

8. Perkasa 2, joje atkastas apardytas akmenų grindinys. Vaizdas iš ŠV.

9. Perkasa 2, joje atkastas apardytas akmenų grindinys. Vaizdas iš PR.

10. Perkasa 2, dalį jos pagilinus. Vaizdas iš R.

11. Perkasa 2, dalį jos pagilinus. Vaizdas iš PV.

12. Perkastos 2 pagilintoje dalyje atkastas kryžiaus (koplyčios? varpinės?) apardyto pamato fragmentas. Vaizdas iš Š.

13. Perkasa 2, jos vaizdas iš ŠV baigus šios perkastos tyrimą.

14. Perkasa 3, P dalis, pasiekus joje įžemį. Vaizdas iš Š.

15. Perkasa 3, pasiekus joje įžemį (geltonos spalvos gruntas į kairę nuo matuoklės) ir atkasus buv. varpinės pamatą. Vaizdas iš R.

16. Perkasa 3, vaizdas iš V.

17. Perkasa 3, joje atkastas buv. varpinės pamatas iš P.

18. Perkasa 3, joje atkastas buv. varpinės pamatas iš P. Matuoklė stovi ant iš kalkių skiedinio ir akmenų formuoto pagrindo ("banketės") varpinės pamatui. Vaizdas iš P.

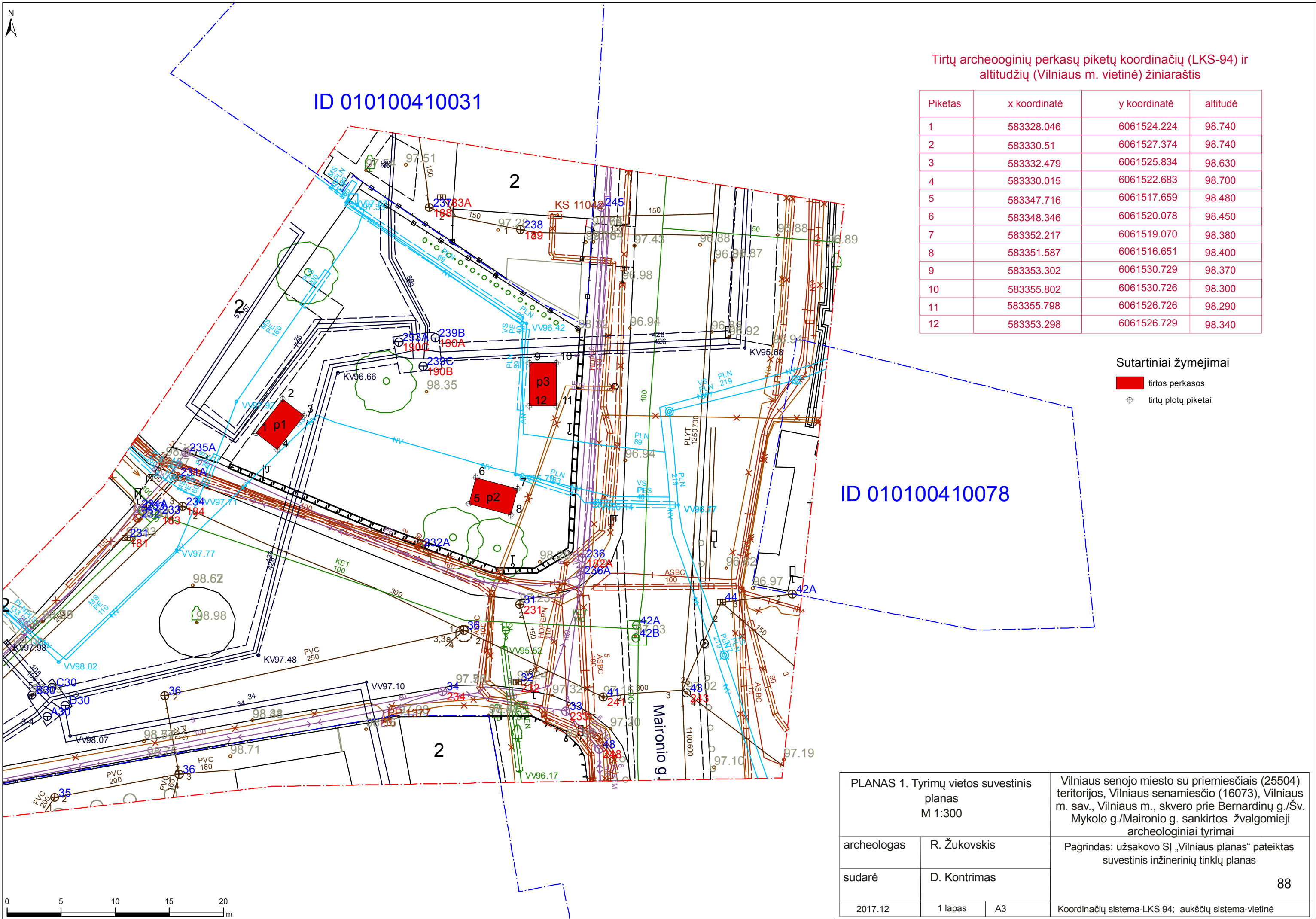
19. Perkasoje 3 aptiktas kapas. Vaizdas iš R.

20. Perkasa 3, joje aptiktas kapas. Vaizdas iš R.

21. Perkasa 3, joje aptiktas kapas iš žemesniojo kapų horizonto. Vaizdas iš R.

Tirtų archeologinių perkasų piketų koordinatų (LKS-94) ir altitudžių (Vilniaus m. vietinė) žiniaraštis

Piketas	x koordinatė	y koordinatė	altitudė
1	583328.046	6061524.224	98.740
2	583330.51	6061527.374	98.740
3	583332.479	6061525.834	98.630
4	583330.015	6061522.683	98.700
5	583347.716	6061517.659	98.480
6	583348.346	6061520.078	98.450
7	583352.217	6061519.070	98.380
8	583351.587	6061516.651	98.400
9	583353.302	6061530.729	98.370
10	583355.802	6061530.726	98.300
11	583355.798	6061526.726	98.290
12	583353.298	6061526.729	98.340

Sutartiniai žymėjimai

- tirtos perkastos
- tirtų plotų piketai

PLANAS 1. Tyrimų vietos suvestinis planas M 1:300			Vilniaus senjojo miesto su priemiesčiais (25504) teritorijos, Vilniaus senamiesčio (16073), Vilniaus m. sav., Vilniaus m., skvero prie Bernardinų g./Šv. Mykolo g./Maironio g. sankirtos žvalgomieji archeologiniai tyrimai
archeologas	R. Žukovskis		Pagrindas: užsakovo SI „Vilniaus planas“ pateiktas suvestinis inžinerinių tinklų planas
sudarė	D. Kontrimas		
2017.12	1 lapas	A3	Koordinatų sistema-LKS 94; aukščių sistema-vietinė

Priedas Nr. 4

Žmonių palaikų iš Bernardinų/Šv. Mykolo/Maironio g., Vilnius (2017 m. archeologiniai tyrimai), antropologinė ataskaita

Tyrimas atliktas 2018 m. vasario mėn.

Atlikta vizuali palaikų lyties ir amžiaus diagnostika pagal visuotinai priimtas metodikas. Detaliai įvertinta patologija, duomenis surašant į specialias osteologines formas. Lysis buvo nustatoma pagal kokybinius skeleto lytinio dimorfizmo rodiklius, amžius – pagal kaukolės siūlių, ilgųjų kaulų epifizų sukaulėjimą, dantų dygimą, dubenkaulio ausinio paviršiaus ir gaktikaulio pokyčius. Suardytų palaidojimų minimalus individų skaičius nustatytas pagal maksimalų identifikuojamų kaulo anatominių elementų išlikimą.

Pateikiama kiekvieno kapo charakteristika apibūdinant kaulinės medžiagos išlikimą bei ryškiausią patologiją. Prie ataskaitos pridedami ir nufotografuoti patologijų atvejai (žr. Priedai).

Minėtos osteologinės formos bei patologijų nuotraukos yra saugomos Vilniaus universiteto Anatomijos, histologijos ir antropologijos katedros archyve.

Kapai

Kapas 1. Apatinis žandikaulis, rankos kaulai ir stuburas. Galimai vyras, 30-39 metai.

Kapas 2. Abu žastikauliai ir kairės pusės kojos kaulai. Nenustatytos lyties individas virš 30 metų.

Kapas 3. Kairės pusės dubens kaulas ir abiejų pusių kojų kaulai. Nesuaugęs individas, 10-15 metų.

Kapas 4. Kaukolės ir postkranijinio skeleto fragmentai. Moteris virš 30 metų.

Pastaba. Šalia pagrindinio palaidojimo identifiktuotas papildomas nenustatytos lyties ir amžiaus individas.

Kapas 5. Kaukolė ir postkranijinio skeleto fragmentai. Galimai moteris, 25-35 metai.

Kapas 6. Dešinės pusės stipinkaulis ir abiejų pusių kojų kaulai. Nenustatytos lyties individas virš 20 metų.

Kapas 7. Dešinės pusės žastikaulis, abu šlaunikauliai ir kairės pusės blauzdikaulis. Galimai vyras virš 30 metų.

Kapas 8. Kairės pusės dubenkaulio klubakaulis ir abiejų pusių kojų kaulai. Nesuaugęs individas, 0-5 metai.

Kapas 9. Abu dubenkauliai ir šlaunikauliai, kairės pusės blauzdos kaulai. Moteris virš 30 metų.
Pastaba. Šalia pagrindinio palaidojimo identifikuotas vaisiaus dubens kaulo fragmentas (pav. 2).

Kapas 10. Abiejų pusių alkūnkauliai, dubenkauliai ir dešinės pusės kojos kaulai. Vyras virš 40 metų.

Pastaba. Šalia pagrindinio palaidojimo identifikuotas papildomas nenustatytos lyties ir amžiaus individas.

Kapas 11. Postkranijinis skeleto fragmento fragmentai. Moteris virš 50 metų.

Patologijos: VIII-XII krūtinės ir I-V juosmens slankstelių *osteofitai* (kaulinės išaugos, atsirandančios žmogui senstant, dėl fizinio krūvio ir kt.).

VIII-IX krūtinės slankstelių *Šmorlio mazgai* (tarpslankstelinio diskų išvaržos dėl didelio fizinio krūvio, staigios traumos ir pan.) (pav. 3).

Pastaba. Šalia pagrindinio palaidojimo identifikuotas papildomas individas: nenustatyto amžiaus vyras.

Kapas 12. Postkranijinio skeleto fragmentai. Galimai moteris virš 40 metų.

Patologija: Abiejų blauzdikaulių periostitas.

Kapas 13. Kaukolės ir postkranijinio skeleto fragmentai. Vyras virš 40 metų.

Pastaba. Šalia pagrindinio palaidojimo identifikuoti du individai: nenustatyto amžiaus vyras ir 0-5 metų amžiaus nesuaugęs individas.

Kapas 14. Kaukolės fragmentai ir abiejų pusių kojų kaulai. Nenustatytos lyties individas virš 20 metų.

Kapas 15. Apatinis žandikaulis ir postkranijinio skeleto fragmentai. Vyras virš 50 metų.

Patologijos: Keturių nenustatytos pusės šonkaulių krūtinkaulinių galų sugiję lūžiai (pav. 4).

I-II krūtinės slankstelių viršutinių ir apatinių sąvarinių paviršių *spondiloartrozė* (artritiniai sąvarinių paviršių požymiai, pasireiškiantys pažeistos vietos maudimu) (pav. 5).

V-XII krūtinės ir I-V juosmens slankstelių masyvūs osteofitai (pav. 6).

V juosmens slankstelio *osteochondrozė* (degeneracinė sąvarių liga, kai dėl kokių nors priežasčių pažeidžiamas stuburo kremzlinis audinys – tarpslanksteliniai diskai) (pav. 7).

Kapas 16. Kairės pusės dubenkaulio fragmentai ir abiejų pusių kojų kaulai. Nenustatytos lyties individas virš 30 metų.

Kapas 16A. Abiejų pusių dubenkauliai ir kojų kaulai, stuburo slanksteliai. Nesuaugęs individas, 4m±12mėn.

Kapas 17. Mažiausiai dviejų individų palaikai: virš 40 metų vyras ir virš 50 metų moteris.

Patologijos: Kairiojo žastikaulio distalinio trečdalis sugijęs lūžis su žymiu rando susiformavimu (moteris) (pav. 8).

Kairiojo stipinkaulio tipiškos vietos (*Colle's*) lūžis (moteris) (pav. 9).

Dešiniojo šlaunikaulio diafizės periostitas (vyras).

Nenustatytos pusės šlaunikaulio diafizės fragmentas su *osteomielito* požymiais (priklausomybė konkrečiam individui nenustatyta) (osteomielitas – nespecifinis antkaulio, kaulo ir kaulų čiulpų uždegimas) (pav. 10).

Kapas 18. Kaukolė ir postkranijinis skeletas. Vyras, 30-35 metai.

Patologijos: Abiejų akiduobių *cribra orbitalia* (mažakraujystės požymis) (pav. 1).

Abiejų šlaunikaulių diafizių *periostitas* (nespecifinis antkaulio uždegimas).

Kapas 18A. Kaukolės ir postkranijinio skeleto fragmentai. Nesuaugęs individas, 0±2mėn.

Suardyti palaidojimai

Minimalus individų skaičius iš suardytų kapų, remiantis kairiojo šlaunikaulio išlikimu, yra 11. Lytį ir amžių pavyko nustatyti 11 individų (*Lentelė 1*):

Lentelė 1. Vyrių, moterų ir vaikų pasiskirstymas amžiaus grupėse

<i>VYRAI</i>						
18-20	20-30	30-40	40-50	50+	?	Viso
-	1	1	-	1	2	5

<i>MOTERYS</i>						
18-20	20-30	30-40	40-50	50+	?	Viso
-	-	1	-	-	2	3

<i>VAIKAI</i>					
0-5	5-10	10-15	15-20	?	Viso
2	-	1	-	-	3

Patologijos:

- Kairiojo raktikaulio diafizės lūžis;
- Kairiojo blauzdikaulio osteoperiostitas.

Tyrė:

Vilniaus universiteto Medicinos fakulteto

Anatomijos, histologijos ir antropologijos katedros vyresnioji specialistė

Justina Kozakaite

2018-02-19

Priedai

Pav. 1 Kapas Nr. 18, vyras, 30-35 metai. Kairės akiduobės nežymiai padidėjęs porėtumas – mažakraujystės požymis.

Pav. 2 Kapas Nr. 9, vaisiaus dubenkaulis rastas šalia pagrindinio (moteris virš 30 metų) palaidojimo.

Pav. 3 Kapas Nr. 11, moteris virš 50 metų. Krūtinės slankstelio kūno centre – Šmorlio mazgas.

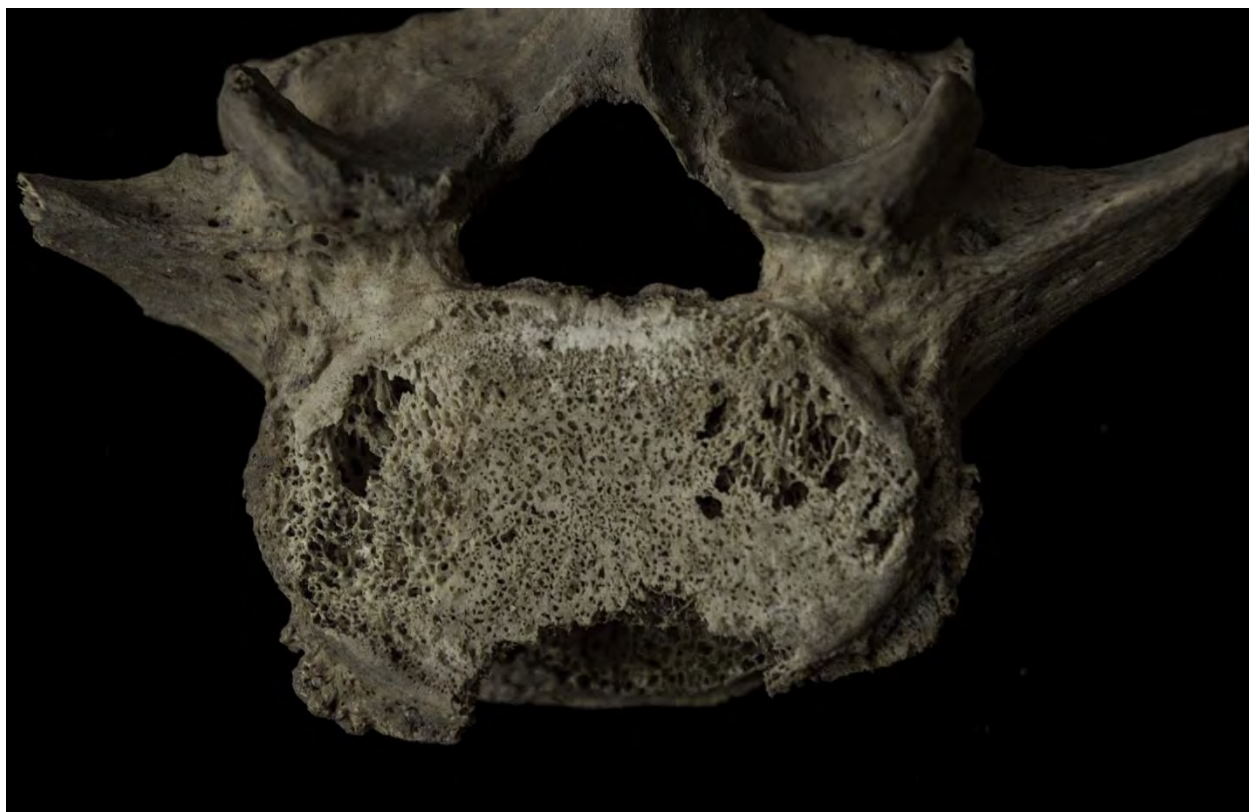
Pav. 4 Kapas Nr. 15, vyras virš 50 metų. Sugiję šonkaulių lūžiai ties krūtinkauliniais galais.

Pav. 5 Kapas Nr. 15, vyras virš 50 metų. II krūtinės slankstelio dešinės pusės viršutinio sąnarinio paviršiaus padidėjęs porėtumas – artritiniai požymiai.

Pav. 6 Kapas Nr. 15, vyras virš 50 metų. X-XII krūtinės slankstelių masyvūs osteofitai.

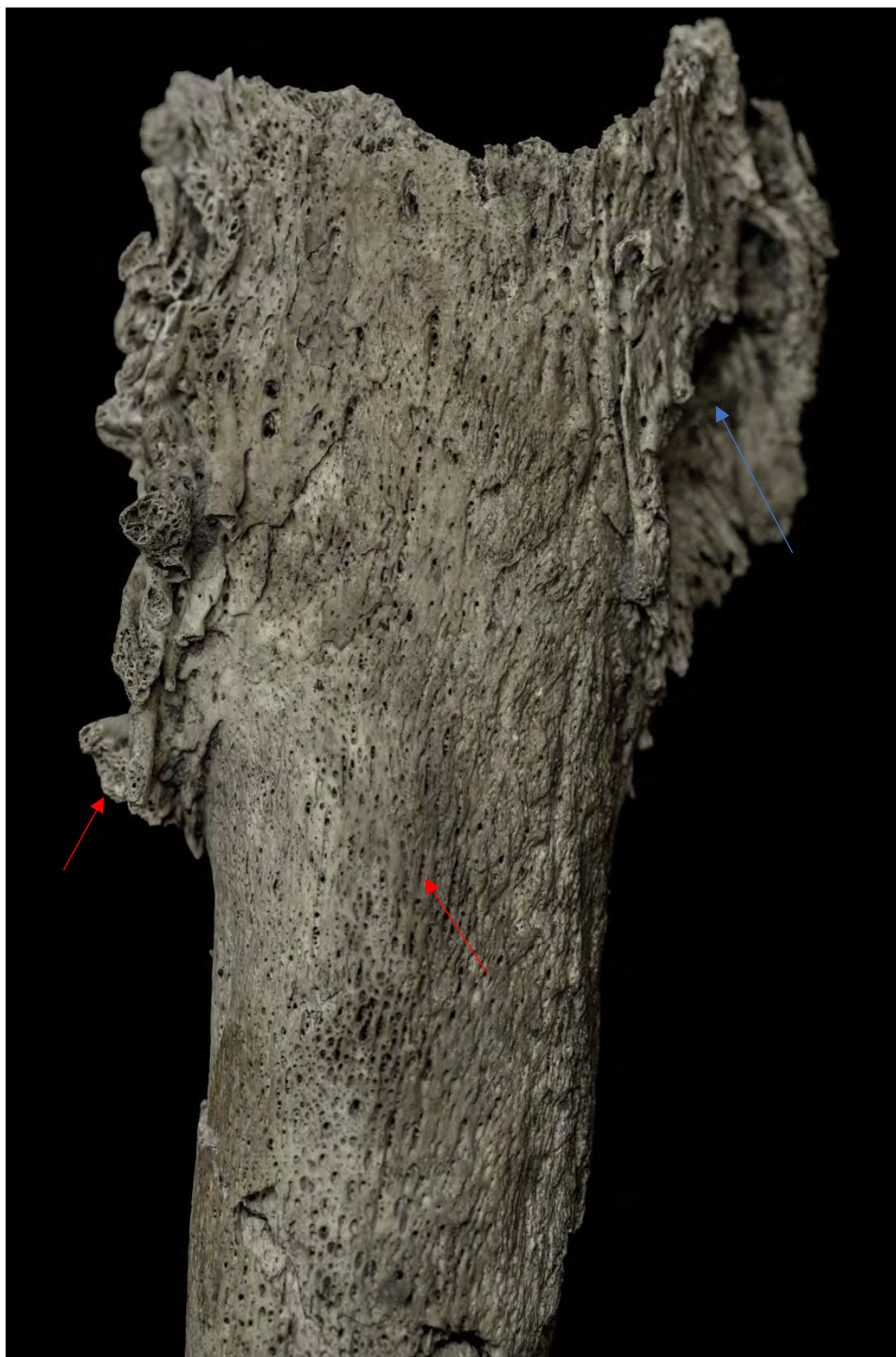
Pav. 7 Kapas Nr. 15, vyras virš 50 metų. V juosmeninio slankstelio kūno padidėjęs porėtumas – osteochondrozė.

Pav. 8 Kapas Nr. 17, įtariama moteris virš 50 metų. Kairiojo žastikaulio lūžis su ryškių rando formavimusi.

Pav. 9 Kapas Nr. 17, įtariama moteris virš 50 metų. Kairiojo stipinkaulio tipinės vietos lūžis.

Pav. 10 Kapas Nr. 17, nenustatyta individo lytis ir amžius. Nenustatytos pusės šlaunikaulio osteomielitas su susiformavusia kloaka (mėlyna rodyklė).

RADINIŲ PRIĖMIMO AKTAS Nr. 15

2018 m. vasario mėn. 23 d. mes, muziejaus darbuotojas Viduramžių ir naujų laikų

archeologijos skyriaus vyresn. muziejininkė Rasa Semėnaitė

ir archeologas Robertas Žukovskis, gyv. A. J. Povilaičio g. 3 - 40, Vilnius

sudarėme šio akto keturis egzempliorius apie tai, kad pirmas priima (nuolatinai, laikinai), o antrasis perduoda muziejui šiuos muziejinės reikšmės daiktus:

Eilės Nr.	Daikto pavadinimas ir jo trumpas aprašymas	Daiktų sk.	Daikto būklė	Kaina	Suma	Pastabos
1	Asočio fr. glaz. (keramika)	1	gera			
2	Bokalo fr. glaz. (keramika)	1	gera			
3-6	Dubenėlių fr. glaz. (keramika)	4	gera			
7-11	Dubenų fr. neglaz. (keramika)	5	gera			
12,13	Dubenų fr. neglaz. (juodoji keramika)	2	gera			
14-17	Dubenų fr. glaz. (keramika)	4	gera			
18-20	Keptuvių fr. glaz. (keramika)	3	gera			
21-23	Lėkščių fr. glaz. (keramika)	3	gera			
24	Lėkštės fr. glaz. (fajansas)	1	gera			
25-52	Puodų fr. neglaz. (keramika)	28	gera			
53-75	Puodų fr. glaz. (keramika)	23	gera			
76-80	Puodų fr. glaz. (balto molio keramika)	5	gera			
81-83	Puodelių fr. glaz. (keramika)	3	gera			
84	Puodelio fr. glaz. (akmens masės keramika)	1	gera			
85	Koklio, dubeninio, fr., neglaz. (keramika)	1	gera			
86	Koklio, plokštinio, fr., neglaz. (keramika)	1	gera			
87-90	Koklių, plokštinių, fr., glaz. (keramika)	4	gera			
91,92	Koklių, puodyninių, fr., neglaz. (keramika)	2	gera			
93	Čerpės, kraiginės, fr., glaz. (keramika)	1	gera			
94,95	Čerpių, olandiško tipo, d., neglaz. (keramika)	2	gera			
96-99	Čerpių, plokščiųjų, d., neglaz. (keramika)	4	gera			
100	Čerpės, plokščiosios, profiliuotos, d., neglaz. (keramika)	1	gera			
101	Čerpės, „vienuolės“, d., neglaz. (keramika)	1	gera			
102	Plytelės, grindų, d., neglaz. (keramika)	1	gera			
103-108	Butelių fr. (stiklas)	6	pažeista irizacijos			

Eilės Nr.	Daikto pavadinimas ir jo trumpas aprašymas	Daiktų sk.	Daikto būklė	Kaina	Suma	Pastabos
109	Buteliukas, kvepalams (stiklas)	1	pažeista irizacijos			
110-114	Taurių fr. (stiklas)	5	pažeista irizacijos			
115	Kniedė (geležis)	1	pažeista korozijos			
116	Peilio geležtės fr. (geležis)	1	pažeista korozijos			
117	Strypelis (geležis)	1	pažeista korozijos			
118	Tvirtinimo detalės fr. (geležis)	1	pažeista korozijos			
119-125	Vinys, kaltinės (geležis)	7	pažeista korozijos			
126-131	Vinių, kaltinių, d. (geležis)	6	pažeista korozijos			
132	Vyrio fr. (geležis)	1	pažeista korozijos			
133	Saga (alavo lydinys)	1	pažeista korozijos			
134	Žiedas, su įrašu (auksas)	1	pažeista korozijos			
135	Dirbinio, nenustatytos paskirties, d. (baltas metalas)	1	pažeista korozijos			
136,137	Smeigtukai (bilonas)	2	pažeista korozijos			
138,139	Smeigtukų fr. (bilonas)	2	pažeista korozijos			
140	Moneta, Švedijos Karalystė, 1 ėrė (sidabras)	1	pažeista korozijos			
141	Apkalo fr. (vario lydinys)	1	pažeista korozijos			
142	Dangtelio, laikrodžio (?) d. (vario lydinys)	1	pažeista korozijos			
143	Dėžutė (relikvijorius?) (vario lydinys)	1	pažeista korozijos			
144	Kryželio, su Kristaus figūrėle, fr. (vario lydinys)	1	pažeista korozijos			
145	Medalionas, su šventųjų atvaizdais (vario lydinys)	1	pažeista korozijos			
146,147	Medaliukai, su šventųjų atvaizdais (vario lydinys)	2	pažeista korozijos			
148	Medaliukas, su šventųjų atvaizdais (vario lydinys)	1	pažeista korozijos, sulūžusi			
149	Raktelis, simbolinis (vario lydinys)	1	pažeista korozijos			
150,151	Atliekos, gamybinės (kaulas)	2	gera			
152	Karoliukai, rožančiaus (kaulas)	1	gera			
153	Saga (kaulas)	1	gera			

Pastaba:

tie radiniai, kurie ataskaitos radinių sąraše aprašyti atskirais numeriais, tačiau yra vieno dirbinio dalys, priimant apskaityti kaip 1 vnt.: nr. 27, 100 ir 108; nr. 101 ir 117; nr. 102, 110 ir 119; nr. 134 ir 140.

	Radiniai rasti Vilniuje, Maironio ir Bernardinų g. sankirtoje, 2017 m.					
	žvalgomųjų archeologinių tyrimų metu.					
	Radiniai priimti pagal ataskaitos					

[illegible]

Muziejaus direktorius

LIETUVOS NACIONALINIS MUZIEJUS
01143 Vilnius, Arsenalo 1, tel.: (8-5) 2627774, 2121939, faks. (8-5) 2611023

2018 m. vasario mėn. 23 d. mes, muziejaus darbuotojas Numizmatikos skyriaus vyresn. muziejininkas
Eduardas Remecas

ir Archeologas Robertas Žukovskis,

[illegible]

[illegible]

Iš viso priimta (sk.žodžiais)

Perdavė

Priemė

6 (šeši) vnt.

Skyriaus vedėjas

2018 m. vasario mėn.